



## ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗ 2018

Προσέλκυση και διατήρηση διεθνών σπουδαστών  
στην ΕΕ

Εθνική Έκθεση: Ελλάδα



**EPLO**  
European Public Law  
Organization



# ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗ 2018:4

## Προσέλκυση και διατήρηση διεθνών σπουδαστών στην ΕΕ

### Εθνική Έκθεση: Ελλάδα

Θεόδωρος Φούσκας  
Δέσποινα Παπαδοπούλου  
Βασιλική Καντζάρα  
Μάνος Σπυριδάκης  
Βασίλης Χατζόπουλος  
Andrea de Maio  
Φωτεινή-Μαρία Μηνέ



**EPLO**  
European Public Law  
Organization

Η μελέτη εκπονήθηκε από την Ομάδα Έργου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (ΕΟΔΔ).

#### ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

##### Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου, Κύριος Ερευνητής και Υπεύθυνος Έρευνας, Γενικός Συντονιστής Πακέτων Εργασίας (ΠΕ)

**Θεόδωρος Φούσκακας**, Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας. Έχει διδάξει την Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης, Μεταναστευτική Πολιτική και Πολιτικές Ένταξης, Κοινωνιολογίας της Υγείας και Υγεία Μετακινούμενων Πλυθυσμών σε πολλά ακαδημαϊκά ιδρύματα. Έχει δημοσιεύσει εκτενώς σε θέματα μετανάστευσης, επισφαλούς απασχόλησης, κοινωνικής ένταξης πολιτών τρίτων χωρών και αποκλεισμού, κοινοτικών οργανώσεων μεταναστών, αλληλεγγύης, πρόσβασης των μεταναστών στην υγεία και σε υπηρεσίες υγείας και σε συνδικαλιστικές οργανώσεις στις κοινωνίες υποδοχής. Από το 2005 έχει συμμετάσχει σε πολλά ερευνητικά προγράμματα για μετανάστες και πρόσφυγες και άλλες ευάλωτες ομάδες.

Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου, Κύριος Ερευνητής και Υπεύθυνος Έρευνας, Γενικός Συντονιστής Πακέτων Εργασίας (ΠΕ). Ως βασικό μέλος της ερευνητικής ομάδας, θα είναι επιφορτισμένος με τον γενικό συντονισμό των Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) τα οποία, θα πρέπει να αναπτυχθούν από την ερευνητική ομάδα, με την καταγραφή και ανάλυση της σχετικής βιβλιογραφίας και των δεδομένων που σχετίζονται με τα συγκεκριμένα θέματα της μελέτης. Επίσης, θα επιβλέπει τη σύνταξη του κύριου έργου της μελέτης. Σύνταξε και επεξεργάστηκε τη μελέτη στα ελληνικά, την μετέφρασε στα αγγλικά, διοργάνωσε και διεξήγαγε τις συνεντεύξεις και ανέλυσε τα δεδομένα που συλλέχθηκαν.

##### Κύριοι Επιβλέποντες Έρευνας και συν-Συντονιστές των Πακέτων Εργασίας (ΠΕ)

**Δέσποινα Παπαδοπούλου**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια με αντικείμενο «Κοινωνιολογία του Αποκλεισμού και της Κοινωνικής Μεταβολής», Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής.

Κύρια Επιβλέπουσα Έρευνας και συν-Συντονίστρια των Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) που θα αναπτύξει η ερευνητική ομάδα. Ως κύριο μέλος της ερευνητικής ομάδας θα προχωρήσει στον συντονισμό της καταγραφής και επεξεργασίας της σχετικής βιβλιογραφίας και των στοιχείων που αφορούν στις ειδικότερες θεματικές της μελέτης. Θα επιβλέψει τη συγγραφή επίσης το κύριο έργο της μελέτης.

**Βασίλική Καντζάρα**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια με αντικείμενο «Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης», Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Κύρια Επιβλέπουσα Έρευνας και συν-Συντονίστρια των Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) που θα αναπτύξει η ερευνητική ομάδα. Ως κύριο μέλος της ερευνητικής ομάδας θα προχωρήσει στον συντονισμό της καταγραφής και επεξεργασίας της σχετικής βιβλιογραφίας και των στοιχείων που αφορούν στις ειδικότερες θεματικές της μελέτης. Θα επιβλέψει τη συγγραφή επίσης το κύριο έργο της μελέτης.

**Μάνος Σπυριδάκης**, Αναπληρωτής Καθηγητής με αντικείμενο «Κοινωνική Ανθρωπολογία των Εργασιακών Σχέσεων», Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Κύριος Επιβλέπων Έρευνας και συν-Συντονιστής των Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) που θα αναπτύξει η ερευνητική ομάδα. Ως κύριο μέλος της ερευνητικής ομάδας θα προχωρήσει στον συντονισμό της καταγραφής και επεξεργασίας της σχετικής βιβλιογραφίας και των στοιχείων που αφορούν στις ειδικότερες θεματικές της μελέτης. Θα επιβλέψει τη συγγραφή επίσης το κύριο έργο της μελέτης.

**Βασίλης Χατζόπουλος**, Καθηγητής με αντικείμενο «Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Πολιτικές», Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Κύριος Επιβλέπων Έρευνας και συν-Συντονιστής των Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) που θα αναπτύξει η ερευνητική ομάδα. Ως κύριο μέλος της ερευνητικής ομάδας θα προχωρήσει στον συντονισμό της καταγραφής και επεξεργασίας της σχετικής βιβλιογραφίας και των στοιχείων που αφορούν στις ειδικότερες θεματικές της μελέτης. Θα επιβλέψει τη συγγραφή επίσης το κύριο έργο της μελέτης.

##### Κύριοι Βοηθοί Έρευνας

**Andrea de Maio**, Διδάκτωρ Νομικής, Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ρώμης Σαπιέντσα (Ιταλία). Αναπληρωτής Διευθυντής Τεχνικής Συνεργασίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (ΕΟΔΔ).

Κύριος Βοηθός Ερευνητής. Μετάφραση στην Αγγλική και ανάλυση δεδομένων, επιμέλεια των κεφαλαίων και διεξαγωγή συνεντεύξεων.

**Φωτεινή-Μαρία Μηνέ**, Διεθνολόγος, ΠΜΣ Πανεπιστήμιο Πειραιά (Ελλάδα) και MSc in Sociology of European Law, Lund University (Σουηδία).

Κύρια Βοηθός Ερευνητρια. Μετάφραση στην Αγγλική και ανάλυση δεδομένων, επιμέλεια των κεφαλαίων και διεξαγωγή συνεντεύξεων.

#### ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οι συγγραφείς θα ήθελαν να ευχαριστήσουν θερμά για τα χρήσιμα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους τα Μέλη της Ομάδας Παραλαβής και Αξιολόγησης της Μελέτης (ΟΠΑΜ) του Εθνικού Σημείου Επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης (ΕΔΜ):

**Αλεξάνδρα Καρβούνη**, Αναπλ. Προϊσταμένη του Τμήματος Ε΄ της Διεύθυνσης Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Υποστήριξης, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

**Μιχαήλ Κοσμίδη**, Προϊστάμενος στο Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Πολιτικών Μετανάστευσης της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

**Ιωάννη Κατσανεβάκη**, υπάλληλο του Τμήματος Ε΄ της Διεύθυνσης Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Υποστήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

**Αθηνά Μπαλοπούλου**, υπάλληλο του Τμήματος Ευρωπαϊκών και Διεθνών Πολιτικών Μετανάστευσης της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής, Συντονίστρια Εθνικού Σημείου Επαφής για την Ελλάδα, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης, Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

**Νεκταρία Μπούρου**, υπάλληλο του Τμήματος Νομοθετικού Συντονισμού της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

**Αικατερίνη Χαροκόπου**, υπάλληλο του Τμήματος Ευρωπαϊκών και Διεθνών Πολιτικών Μετανάστευσης της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Οι συγγραφείς επιθυμούν να ευχαριστήσουν θερμά για την πολύτιμη συμβολή τους:

**Αντώνης Κρητικός**, Τμήμα Στατιστικών Εκπαίδευσης Διεύθυνση Κοινωνικών Στατιστικών, Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ).

*Εικόνα εξωφύλλου: Θεόδωρος Φούσκας – προσωπική συλλογή: «Munting Nagon Cultural School, Αθήνα, Ελλάδα», 2010.*

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης (ΕΔΜ) θεσπίστηκε το 2003, αρχικά ως προπαρασκευαστική δράση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχοντας σκοπό την παροχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα Κράτη-Μέλη αντικειμενικών, αξιόπιστων, συγκρίσιμων, επικαιροποιημένων και ενημερωμένων δεδομένων για τη μετανάστευση και το άσυλο, ώστε να στηριχτεί η χάραξη της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατ' επέκταση των οικείων εθνικών πολιτικών στους τομείς αυτούς. Ακολούθως, το Συμβούλιο της ΕΕ, το 2008, με την υπ' αριθ. 381/2008/ΕΚ Απόφαση, ίδρυσε το ΕΔΜ, ως μόνιμη πλέον δομή, η οποία θα λειτουργεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τη συμμετοχή των Κρατών-Μελών με σκοπό την επίτευξη των ανωτέρω στόχων.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το EMN και τις εργασίες του, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα

[www.emn.europa.eu](http://www.emn.europa.eu)

ή στον ελληνικό ιστότοπο

<http://emn.immigration.gov.gr>

Στοιχεία επικοινωνίας με το Ελληνικό Σημείο Επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης:

Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής  
Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής  
Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής  
Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής  
Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Πολιτικών Μετανάστευσης

Ευαγγελιστρίας 2  
105 63 Αθήνα  
Τηλ. 213 136 1278  
Email: [emn@immigration.gov.gr](mailto:emn@immigration.gov.gr)

© 2019, Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής. Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα.

Αυτή η μελέτη πραγματοποιήθηκε με την οικονομική ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης. Τα περιεχόμενα της έρευνας αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα. Σε καμία περίπτωση η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται από τρίτους.

**Περιεχόμενα**

Top-line “Factsheet” .....	7
Ενότητα 1: Εθνικό νομικό πλαίσιο και πλαίσιο πολιτικής στο Κράτος Μέλος .....	8
Ενότητα 2: Μέτρα και κίνητρα για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών .....	13
2.1. Προϋποθέσεις εισδοχής για διεθνείς φοιτητές .....	13
2.2. Ειδικά κίνητρα για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών .....	19
2.3. Φιλοξενία διεθνών φοιτητών: Προετοιμασία, άφιξη και στέγαση .....	23
2.4. Δικαιώματα των διεθνών φοιτητών .....	25
Εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν την προσέλκυση διεθνών φοιτητών .....	28
2.5. Προκλήσεις και καλές πρακτικές για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών .....	31
Ενότητα 3. Μέτρα και κίνητρα για τη διατήρηση διεθνών αποφοίτων .....	34
3.1. Μέτρα και κίνητρα για τη διατήρηση διεθνών αποφοίτων .....	34
3.2. Προκλήσεις και καλές πρακτικές για τη διατήρηση των διεθνών σπουδαστών .....	36
Ενότητα 4. Διμερής και πολυμερής συνεργασία με τρίτες χώρες.....	40
Συμπεράσματα .....	44
Παράρτημα 1 Εθνικές στατιστικές .....	46

**Συνομογραφίες**

ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΙΚΥ	Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών
ΑΔΙΠ	Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση
GEAR	Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education
ΔΟΑΤΑΠ	Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΧΑΕ	Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης
ΜΟΗΕ	Modernisation of Higher Education in Greece
ΤΕΙ	Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΥΠΠΕΘ	Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

## ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗ 2018

### Προσέλκυση και διατήρηση διεθνών σπουδαστών στην ΕΕ

#### Εθνική συνεισφορά από την Ελλάδα<sup>1</sup>

**Αποποίηση ευθύνης:** Οι ακόλουθες πληροφορίες έχουν παρασχεθεί κατά κύριο λόγο με σκοπό να συνεισφέρουν σε μια συγκεκριμένη έκθεση για αυτή τη μελέτη ΕΔΜ. Το ΕΣΕ του ΕΔΜ έχει παράσχει πληροφορίες, οι οποίες, εξ όσων γνωρίζει, είναι ενημερωμένες, αντικειμενικές και αξιόπιστες στο πλαίσιο και τα όρια αυτής της μελέτης. Συνεπώς, οι πληροφορίες αυτές δεν μπορούν να παρέχουν πλήρη περιγραφή και δεν μπορούν να αντιπροσωπεύουν το σύνολο της επίσημης πολιτικής του κράτους μέλους του ΕΣΕ του ΕΔΜ.

#### Top-line "Factsheet"

Το top-line factsheet θα χρησιμεύσει ως επισκόπηση της **Εθνικής Συνεισφοράς** που εισάγει τη Μελέτη και θα βασίζεται στα βασικά δεδομένα και τα στοιχεία από όλες τις ενότητες, με ιδιαίτερη έμφαση σε στοιχεία που θα έχουν σχέση με τους (εθνικούς) υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Προσθέστε τυχόν καινοτόμες ή οπτικές παρουσιάσεις που μπορούν να μεταφέρουν στην έκθεση σύνθεσης τα πιθανά ενημερωτικά και οπτικά στοιχεία.

Παρακαλείσθε να δώσετε μια συνοπτική περίληψη των βασικών πορισμάτων των ενότητων 1-4.

Το Εθνική Έκθεση για την Ελλάδα<sup>2</sup> διεξήχθη στο πλαίσιο της μελέτης 2018:4 του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης. Σκοπός της είναι να εξετάσει τα κίνητρα που ισχύουν στην Ελλάδα για την προσέλκυση και διατήρηση των φοιτητών από τρίτες χώρες, την περιγραφή των κριτηρίων αποδοχής των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ), τις γλωσσικές απαιτήσεις και τη διαδικασία αναγνώρισης των διπλωμάτων, και συμφωνίες πολυμερούς συνεργασίας με τρίτες χώρες που καλύπτουν διεθνείς φοιτητές<sup>3</sup>, να σκιαγραφήσει τις προκλήσεις και τις καλές πρακτικές της Ελλάδας όσον αφορά την προσέλκυση και διατήρηση διεθνών φοιτητών και να προσφέρει μια στατιστική επισκόπηση. Η μελέτη επικεντρώνεται αποκλειστικά σε φοιτητές πλήρους φοίτησης. Η μελέτη καλύπτει την περίοδο 2013-2017 για τα Στατιστικά και από το 2012 έως το Σεπτέμβριο του 2018 για την εξέλιξη των πολιτικών, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν ως αποτέλεσμα της προθεσμίας μεταφοράς της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές<sup>4</sup>. Η **Ενότητα 1** επικεντρώνεται στο εθνικό νομικό και πολιτικό πλαίσιο στην Ελλάδα. Στόχος της ενότητας είναι να σκιαγραφήσει μια γενική εικόνα των εθνικών πολιτικών που αφορούν την είσοδο και τη διαμονή πολιτών τρίτων χωρών ως σπουδαστών. Η **Ενότητα 2** εξετάζει τα μέτρα και τα κίνητρα που εφαρμόζονται για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών. Αυτή η Ενότητα εξετάζει τα μέτρα και τα κίνητρα για την προσέλκυση διεθνών σπουδαστών από πλευράς προϋποθέσεων εισδοχής, φιλοξενίας και υποδοχής διεθνών φοιτητών, ειδικών κινήτρων και μέτρων · εξωτερικών παραγόντων; προκλήσεων και καλών πρακτικών για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών. Η **Ενότητα 3** εξετάζει τα μέτρα και τα κίνητρα για τη διατήρηση των διεθνών πτυχιούχων μετά από τις σπουδές τους. Τέλος, η **Ενότητα 4** επικεντρώνεται στη διμερή και πολυμερή συνεργασία με τρίτες χώρες σχετικά με τους διεθνείς φοιτητές. Όσον αφορά τη διεθνοποίηση των ελληνικών ΑΕΙ, η έκθεση που βασίζεται στην «Επεξεργασία των απαντήσεων των ιδρυμάτων στο πρώτο ερωτηματολόγιο»<sup>5</sup> που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα»<sup>6</sup> αναφέρει ότι: «τα ελληνικά ΑΕΙ κυρίως, στις σχέσεις τους με τα ΑΕΙ εκτός Ελλάδος και τις πρακτικές τους με στόχο την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας τους. Πρώτον, μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι τα περισσότερα ελληνικά ΑΕΙ θέτουν τη διεθνοποίηση στο επίκεντρο των στρατηγικών τους και διακηρύσσουν τη σημασία του με κάθε δυνατό τρόπο. Δεύτερον, υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες ελληνικών ΑΕΙ όσον αφορά τον βαθμό διεθνοποίησής τους. Ωστόσο, με εξαίρεση τη λιγότερο διεθνοποιημένη ομάδα, η οποία είναι ξεχωριστά οριοθετημένη, οι άλλες τρεις ομάδες δεν είναι πάντοτε εύκολα διακριτές. Αυτό συμβαίνει επειδή κάθε ΑΕΙ έχει διαφορετικές δυνάμεις και αδυναμίες, οι οποίες δεν κατανομούνται με ομοιόμορφο τρόπο. Επιπλέον, οι διαφορές τους δεν είναι δομημένες γύρω από τους άξονες των «πανεπιστημίων έναντι ΤΕΙ», «μεγάλων έναντι μικρών» ή «κέντρων έναντι περιφερειών», όπως αναμενόταν. Ενώ αυτές οι παράμετροι επηρεάζουν σημαντικά τα δεδομένα, δεν οδηγούν στο σχηματισμό ομοιογενών ομάδων. Τρίτον, παρά τις προθέσεις και τις προσπάθειες των ελληνικών ΑΕΙ, πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά για τη διεθνοποίησή τους. Ο αριθμός των μη Ελλήνων φοιτητών δεν είναι υψηλός και ούτε η κινητικότητα των σπουδαστών και του προσωπικού τους». Η έλλειψη χρηματοδότησης, οι δομές, οι γλωσσικοί φραγμοί και το νομικό πλαίσιο αποτελούν σημαντικές προκλήσεις. Τα ελληνικά ΑΕΙ χαρακτηρίζονται από γεωγραφική διασπορά. Αυτό έχει βελτιωθεί μέσω των συνεργειών μεταξύ των ελληνικών ΑΕΙ και βρίσκονται σε εξέλιξη. Επιπλέον, έχει επίσης βελτιωθεί και η διάδοση καλών πρακτικών, ακόμη και μεταξύ των ΑΕΙ της ίδιας γεωγραφικής περιοχής, καθώς κρίνεται επειγόντως απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ των ΑΕΙ<sup>7</sup>.

<sup>1</sup> Αντικαταστήστε το επισήμασμένο κείμενο με το όνομα του Κράτους Μέλους σας.

<sup>2</sup> Η παρούσα Εθνική Έκθεση συνεισφέρει στο θέμα προσέλκυσης και διατήρησης διεθνών σπουδαστών στην ΕΕ καθώς η Ελλάδα δεν είχε συνεισφέρει στο EMN Inform: Retaining third-country national students in the European Union <http://emn.eu/wp-content/uploads/2016/10/Inform-student.pdf> (Ad-Hoc Query 2017.1189).

<sup>3</sup> «Διεθνής φοιτητής» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας που έχει γίνει δεκτός από ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης και έχει γίνει δεκτός στο έδαφος Κράτους Μέλους για να ασκήσει ως κύρια δραστηριότητα σπουδές πλήρους φοίτησης που οδηγούν σε τίτλο ανώτατης εκπαίδευσης που αναγνωρίζεται από αυτό Κράτος Μέλος, συμπεριλαμβανομένων των διπλωμάτων, πιστοποιητικών ή διδακτορικών διατριβών σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, τα οποία μπορούν να καλύπτουν προπαρασκευαστικό μάθημα πριν από την εν λόγω εκπαίδευση, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ή υποχρεωτική εκπαίδευση. Βλ.: [https://ec.europa.eu/home-affairs/content/student-0\\_en](https://ec.europa.eu/home-affairs/content/student-0_en)

<sup>4</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0801&from=EN>

<sup>5</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey\\_ExecutiveSummary\\_UPDATED.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey_ExecutiveSummary_UPDATED.pdf); [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016\\_MOHE\\_1st\\_final\\_report\\_cr.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016_MOHE_1st_final_report_cr.pdf); <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/09/2ndSurveyAnalysis-.pdf>; <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/10/Biblio-Apologismou.pdf>

<sup>6</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/?page\\_id=14&lang=el](http://mohe.minedu.gov.gr/?page_id=14&lang=el)

<sup>7</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/05/Guide\\_procedures\\_tools\\_proposals\\_EN.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/05/Guide_procedures_tools_proposals_EN.pdf)

### Ενότητα 1: Εθνικό νομικό πλαίσιο και πλαίσιο πολιτικής στο Κράτος Μέλος

Σκοπός της παρούσας ενότητας είναι να παράσχει μια επισκόπηση των εθνικών πολιτικών στα Κράτη Μέλη και τη Νορβηγία σχετικά με την είσοδο και τη διαμονή πολιτών τρίτων χωρών ως σπουδαστών. Πρέπει να δοθεί έμφαση στις πρόσφατες αλλαγές που έχουν εισαχθεί από τα Κράτη Μέλη και τη Νορβηγία από το 2012.<sup>8</sup>

Σημειώστε ότι: Οι στατιστικές που παρέχονται στα παραρτήματα 1.1, 1.2 και 1.3 θα χρησιμοποιηθούν για να διευκρινισθεί το εθνικό νομικό και πολιτικό πλαίσιο που αναφέρουν τα Κράτη Μέλη στην παρούσα ενότητα.

**Ε1α.** Ποιο είναι το καθεστώς μεταφοράς της οδηγίας (ΕΕ) 2016/801 στο εθνικό σας δίκαιο;

[Πιθανό οπτικό στοιχείο: χάρτης που υποδεικνύει την κατάσταση μεταφοράς σε κάθε κράτος μέλος]

Ολοκλήρωση της μεταφοράς.

Σε εξέλιξη: ολοκλήρωση της μεταφοράς που αναμένεται από:

Άλλο, διευκρινίστε:

**Ε1β.** Οι υποψήφιοι διδάκτορες (διδακτορικοί σπουδαστές) αντιμετωπίζονται ως σπουδαστές ή ερευνητές σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο; Σημειώστε ότι αν οι υποψήφιοι διδάκτορες εμπίπτουν στην κατηγορία των ερευνητών, αυτές δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις απαντήσεις στις επόμενες ερωτήσεις.

Οι διδακτορικοί φοιτητές αντιμετωπίζονται ως φοιτητές

Οι διδακτορικοί φοιτητές αντιμετωπίζονται ως ερευνητές

Άλλο

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

**Ε1γ.** Ποιες είναι οι κύριες αλλαγές σε: (α) νομοθεσία, (β) πολιτική και (γ) πρακτική από το 2012 όσον αφορά τους διεθνείς φοιτητές; Προσδιορίστε εάν αυτές οι αλλαγές έγιναν σε απάντηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/081 ή άλλων προτεραιοτήτων εθνικής πολιτικής.

Περιγράψτε εν συντομία:

(α) Νόμος 4251/2014, ΦΕΚ Α80/2014, Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις<sup>9</sup>.

**Ε1δ.** Έχουν σχεδιασθεί κάποιες αλλαγές στη νομοθεσία/πολιτική/πρακτική σχετικά με τους διεθνείς σπουδαστές στο κράτος μέλος σας; Αυτές οι προγραμματισμένες αλλαγές θα μπορούσαν να αφορούν τόσο τη μεταφορά της οδηγίας για τους σπουδαστές και τους ερευνητές όσο και άλλες αλλαγές που δεν εμπίπτουν στην Οδηγία.

Ναι, οι σχεδιαζόμενες αλλαγές σχετίζονται με τη μεταφορά της οδηγίας.

Ναι, οι προγραμματισμένες αλλαγές δεν σχετίζονται με την οδηγία.

Δεν έχουν προγραμματιστεί αλλαγές

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να παράσχετε λεπτομέρειες σχετικά με τις προγραμματισμένες αλλαγές και το χρονικό πλαίσιο κατά προσέγγιση, δηλαδή οι αλλαγές αυτές έχουν προγραμματιστεί ως βραχυπρόθεσμες ή ως μακροπρόθεσμες;

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**Ε1ε.** Η προσέλκυση και διατήρηση των διεθνών σπουδαστών αποτελεί προτεραιότητα εθνικής πολιτικής, είτε εντός των εθνικών πολιτικών μετανάστευσης είτε σε σύγκριση με άλλες εθνικές πολιτικές; Παρακαλώ εξηγήστε γιατί.

Ναι, πρόκειται για προτεραιότητα εθνικής πολιτικής.

Όχι, αυτό δεν αποτελεί σημαντική εθνική πολιτική προτεραιότητα.

Άλλο, εξηγήστε:

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

<sup>8</sup> Οι τελευταίες μελέτες του ΕΔΜ που σχετίζονται με αυτό το κοινό δημοσιεύθηκαν το 2013 (βλ. Τη μελέτη για τους μετανάστες με υψηλά προσόντα στο [https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european\\_migration\\_network/reports/studies\\_en](https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/studies_en)) βλ. την μελέτη για την Ελλάδα: Marouda, M. D., Koutsouraki, E. and Fouskas, T. (2013). Attracting Highly Qualified and Qualified Third-Country Nationals. European Migration Network (EMN) Focused Study. Athens: Institute of International Relations (IIR) of Panteion University of Social and Political Studies/European Migration Network (EMN)/European Commission. Available at: <http://goo.gl/7Sp6kx> (in English) and <http://goo.gl/7hY3Ch> (in Greek).

<sup>9</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf> βλ. και <http://immigration.gov.gr/gia-spoudes>



**Ε1στ.** Το κράτος μέλος σας έχει μια εθνική στρατηγική ή μια στρατηγική χαμηλότερου επιπέδου (π.χ. υπουργική, περιφερειακή) για την προσέλκυση και/ή διατήρηση διεθνών φοιτητών;

- Ναι, εφαρμόζεται η εθνική στρατηγική.  
 Ναι, στρατηγική χαμηλότερου επιπέδου.  
 Όχι, δεν υπάρχει εθνική στρατηγική.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναφέρετε εάν η στρατηγική επικεντρώνεται στην προσέλκυση, τη διατήρηση ή και στις δύο περιπτώσεις και να παράσχετε λεπτομέρειες σχετικά με τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής (π.χ. όνομα, στόχοι πολιτικής, έτος υιοθεσίας):

«Η Στρατηγική της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, 2016-2020»<sup>10</sup>, του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, κινείται στο ανωτέρω πλαίσιο. Λαμβάνοντας υπόψη το ρόλο που δύναται να διαδραματίσει η Ανώτατη Εκπαίδευση στην αναγέννηση της παραγωγικής βράσης και την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού της χώρας, τίθενται για τα έτη 2016-2020 οι ακόλουθοι Στρατηγικοί Στόχοι (Σ.Σ.) στα πλαίσια επίτευξης του οράματος (σσ:49-70): (i) Βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και της μάθησης και ενίσχυση της πρόσβασης και του ανοικτού χαρακτήρα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, (ii) Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του ρόλου της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας. (iii) Αναβάθμιση και διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση και ενίσχυση του ανοικτού χαρακτήρα της. (iv) Βελτίωση των επιπέδων φοίτησης και επιτυχίας ολοκλήρωσης των σπουδών στην ανώτατη εκπαίδευση από όλες τις ομάδες πληθυσμού. (v) Συστημικές παρεμβάσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας. (vi) Μέτρα για την ενίσχυση της ποιότητας του ερευνητικού έργου. (vii) Μέτρα για τη βελτίωση του θεσμικού και διοικητικού πλαισίου των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. (viii) Μέτρα παροχής οικονομικών κινήτρων. (ix) Μέτρα για την ανάπτυξη νέων/αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (κτιριακές παρεμβάσεις, εκσυγχρονισμός εξοπλισμού. (x) Μέτρα νέων υποδομών διδασκαλίας και έρευνας, έργων αποκατάστασης και ενεργειακής αναβάθμισης και έργων φοιτητικής μέριμνας. (xi) Μέτρα για την ενίσχυση της κινητικότητας και της διεθνοποίησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης. (xii) Μέτρα για την βελτίωση της ποιότητας στη διδασκαλία. Ιδιαίτερα για την διεθνοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης (σσ.56-57) στο πλαίσιο της «Στρατηγική της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, 2016-2020», σχεδιάζεται η αξιοποίηση του πλαισίου του νέου Erasmus+ για τους φοιτητές, τις σχολές των ανώτατων ιδρυμάτων και το προσωπικό και επέκταση των δικτύων των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης με φορείς από την διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην κινητικότητα των φοιτητών ώστε ως το 2020 να συμμετέχει τουλάχιστον το 20% των φοιτητών σε προγράμματα κινητικότητας (Erasmus+) ή σε κάποιο άλλο ευρωπαϊκό ή διεθνές πρόγραμμα πρακτικής άσκησης (π.χ. Horizon 2020). Μέτρα επίσης θα ληφθούν με στόχο τη χάραξη πλαισίου και ορισμού συνθηκών και απαραίτητων προϋποθέσεων θα επιτρέψουν την λειτουργία Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων σπουδών σε ξένες γλώσσες ώστε να γίνουν ελκυστικά σε φοιτητές από άλλες χώρες.

Η πλατφόρμα «Study in Greece»<sup>11</sup> είναι η επίσημη δικτυακή πύλη του ελληνικού κράτους, η οποία παρέχει πληροφορίες και υποστήριξη σχετικά με τη φοίτηση και την διαβίωση στην Ελλάδα. Απευθύνεται σε:

- (i) Εγχώριους και διεθνείς φοιτητές που επιθυμούν ή σπουδάζουν ήδη στην Ελλάδα για πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης<sup>12</sup>  
(ii) Φοιτητές που συμμετέχουν στην ανταλλαγή προγραμμάτων, όπως το Erasmus+  
(iii) Πρόσφυγες, μετανάστες και αιτούντες διεθνούς προστασίας, προκειμένου να ενταχθούν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα<sup>13</sup>

Η δικτυακή πύλη αποτελεί επίσημη πηγή πληροφόρησης της Ελληνικής πολιτείας για τις σπουδές στην Ελλάδα και έχει την αιγίδα των Υπουργείων Εξωτερικών<sup>14</sup> και Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων<sup>15</sup>. Τα παραπάνω Υπουργεία όπως και οι Ελληνικές Πρεσβείες και Διπλωματικές Αρχές της Ελλάδας στο εξωτερικό, φιλοξενούν σύνδεσμο της πύλης «Study in Greece» στις αρχικές σελίδες των δικτυακών τους τόπων, ενημερώνοντας τους ενδιαφερόμενους. Η δράση έχει λάβει μια σειρά από διακρίσεις, βραβεύσεις και δημοσιότητα, με εμφανίσεις στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο και στις εφημερίδες, ενώ αναπτύσσει δίκτυο εκπροσώπων σε διεθνές επίπεδο.

**Ε1ζ.** Το κράτος μέλος σας στοχεύει σε συγκεκριμένους τομείς σπουδών/θεματικούς τομείς (εκτός διμερούς/πολυμερούς συνεργασίας) όσον αφορά την προσέλκυση και/ή διατήρηση διεθνών φοιτητών; Αν ναι, παρακαλούμε εν συντομία να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους στοχεύουν αυτά τα πεδία μελετών/θεματικών πεδίων. Επιλέξτε όλα τα τετραγωνίδια που ισχύουν.

- Ναι, ειδικά πεδία σπουδών στοχεύουν στην προσέλκυση διεθνών φοιτητών.  
 Ναι, συγκεκριμένοι τομείς σπουδών στοχεύουν στη διατήρηση των διεθνών σπουδαστών.  
 Δεν στοχεύονται συγκεκριμένα πεδία μελετών.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να δώσετε μια λίστα με τα πεδία μελετών που στοχεύονται και τους λόγους. Διαχωρίστε σαφώς την έλξη και τη διατήρηση:

<sup>10</sup> [https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/stratigiki\\_aei.pdf](https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/stratigiki_aei.pdf)

<sup>11</sup> <https://studyingreece.edu.gr/>

<sup>12</sup> <https://el.studyingreece.edu.gr/Σχετικά-με-εμάς>

<sup>13</sup> <https://refugees.studyingreece.edu.gr/>

<sup>14</sup> <http://www.mfa.gr>

<sup>15</sup> <http://www.minedu.gov.gr>

**E2.** Υπάρχει τρέχων ή πρόσφατος **δημόσιος διάλογος** (δηλαδή κατά το παρελθόν έτος) όσον αφορά τους διεθνείς φοιτητές στο κράτος μέλος σας (π.χ. στο Κοινοβούλιο, τα μέσα ενημέρωσης κ.λπ.);

Ναι, υπάρχει δημόσιος διάλογος σε εθνικό επίπεδο.

Όχι, δεν υπάρχει σημαντική δημόσια συζήτηση σε εθνικό επίπεδο.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλούμε να αναπτύξετε τα κύρια θέματα της συζήτησης:*

Πρόσφατος επίσημος δημόσιος διάλογος αφορά τις διαβουλευσεις Νομοσχεδίων για την Ανώτατη Εκπαίδευση με ενδεικτικά παραδείγματα: (α) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων<sup>16</sup>, (β) Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής<sup>17</sup>, (γ) Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών<sup>18</sup>, (δ) Ιόνιο Πανεπιστήμιο<sup>19</sup>, (ε) Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος<sup>20</sup>.

Στο πλαίσιο των δράσεων «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education (GEAR)» και «Modernisation of Higher Education in Greece» (ΜΟΗΕ) πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με αρμόδιους φορείς αναφορικά, μεταξύ άλλων θεμάτων και για τη διεθνοποίηση των ΑΕΙ και τους διεθνείς φοιτητές:

Το «GEAR (Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education)»<sup>21</sup> επιχείτησε να εξετάσει το νομοθετικό πλαίσιο και καθεστώς αναγνώρισης στην Ελλάδα συγκεντρώνοντας στοιχεία κατόπιν ενδεδειγμένης έρευνας και διαβούλευσης με Έλληνες εταίρους όσο και του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ), να εστιάσει τυχόν προκλήσεις στην εφαρμογή πολιτικής μέσα από μια εκτενή έρευνα και να ενδυναμώσει τέλος τους δεσμούς μεταξύ πολιτικής και εφαρμογής με τη βοήθεια επτά επιτόπιων εργαστηρίων που σκοπό έχουν να βελτιώσουν τις διαδικασίες αναγνώρισης.

Ο σκοπός του προγράμματος «Modernisation of Higher Education in Greece (ΜΟΗΕ) – 391056-EPP-1-2014-1-GR-EPPKA3-BOLOGNA»<sup>22</sup> είναι η διεξαγωγή έρευνας για την τρέχουσα κατάσταση εφαρμογής των αρχών του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ) στην Ελλάδα και η προώθηση των αρχών της Διαδικασίας της Bologna με κυριότερα σημεία: (i) Εξασφάλιση της πραγματικής σωστής χρήσης των αναγνωριστικών εργαλείων μεταξύ των Ελληνικών Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης [Μαθησιακά Αποτελέσματα, Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS), Παράρτημα Διπλώματος (DS)], (ii) Προετοιμασία των Ελληνικών Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης για τις προκλήσεις ενός διεθνούς περιβάλλοντος – ενίσχυση των προγραμμάτων σπουδών συνεργασίας μεταξύ των Α.Ε.Ι., των προγραμμάτων σπουδών συνεργασίας με Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής, καθώς και τη συνεργασία Α.Ε.Ι. και ερευνητικών κέντρων, (iii) Σύνδεση προγραμμάτων σπουδών και έρευνας με την αγορά εργασίας.

Στην Ελλάδα, οι διεθνείς φοιτητές και η διεθνοποίηση υπήρξαν κοινό θέμα ανάλυσης στο Κοινοβούλιο και τα ΜΜΕ. Επίσης, στην προαναφερθείσα συζήτηση συμβάλλουν τόσο το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ)<sup>23</sup> όσο και ο Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ)<sup>24</sup>.

**E3.** Ποια είναι η **δομή και η διακυβέρνηση του εθνικού συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** στο Κράτος Μέλος σας; *Παρακαλείσθε να απαντήσετε αναπτύσσοντας τις ακόλουθες πτυχές:*

**E3α.** Υπάρχει κάποιος/οι συγκεκριμένο/οι **δημόσιος/οι φορέας/είς** σε εθνικό επίπεδο που είναι υπεύθυνο/οι για τους διεθνείς σπουδαστές όσον αφορά τις σπουδές τους και για ποιους είναι αρμόδιοι; Ποιος είναι ο ρόλος του/ς στη διαδικασία υποβολής αίτησης/επίβλεψη αυτών των φοιτητών;

*Παρακαλείσθε να εξηγήσετε:*

Από το 1951 έως και σήμερα, το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), ως Εθνικός Φορέας Υποτροφιών, χορηγεί υποτροφίες και συμβάλλει στην ενδυνάμωση της ελληνικής επιστημονικής κοινότητας. Αξιολογώντας τις ανάγκες κάθε εποχής, μελετά προσεκτικά, σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα υποτροφιών και οικονομικές ενισχύσεις για όλους τους κύκλους σπουδών. Έχει την ευθύνη για την διαχείριση, τον συντονισμό, την υλοποίηση και την διάχυση των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την Εκπαίδευση (1987 Erasmus, 1990 Lingua, 1995-1999 Socrates I, 2000-2006 Socrates II-Lifelong Learning Programme 2007-2013). Το 2014, το ΙΚΥ είναι Εθνική Μονάδα Συντονισμού για το νέο Πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το 2020<sup>25</sup>.

Από το 1964, το ΙΚΥ εκτός από τις υποτροφίες σε Έλληνες, χορηγεί υποτροφίες και σε ξένους υπηκόους<sup>26</sup> (αλλογενείς ή ομογενείς) για πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών α' και β' κύκλου (ΜΔΕ, διδακτορική και μεταδιδακτορική έρευνα στην Ελλάδα. Από το 1992 υλοποιείται επίσης, το πρόγραμμα υποτροφιών «Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός» που χορηγεί υποτροφίες διάρκειας οκτώ (8) μηνών για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού. Η πρωτοβουλία αυτή αναλήφθηκε στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής της Ελλάδος με στόχο την προώθηση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού, αλλά και της Ελληνοφωνίας γενικότερα, καθώς και της ενδυνάμωσης των δεσμών της με άλλες χώρες. Βασική της επιδίωξη είναι η λειτουργία της ως μητροπολιτικού κέντρου του Ελληνισμού και η σταθερή παρουσία της στο διεθνή χώρο. Η υποτροφία χορηγείται για διάστημα οκτώ (8) μηνών (συνήθως από Οκτώβριο έως Μάιο κάθε έτους). Η υλοποίηση του προγράμματος ανατίθεται σε ένα από τα Δημόσια Πανεπιστήμια της Ελλάδας το οποίο ορίζεται από το ΙΚΥ. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσω των Ελληνικών Διπλωματικών Αρχών.

<sup>16</sup> <http://www.opengov.gr/vpepth/?p=3990>

<sup>17</sup> <http://www.opengov.gr/vpepth/?p=3758>

<sup>18</sup> <http://www.opengov.gr/vpepth/?p=4547>

<sup>19</sup> <http://www.opengov.gr/vpepth/?p=4397>

<sup>20</sup> [https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomoshedio\\_dipae\\_teliko\\_gia\\_diavovleyysi\\_12-2-2018.pdf](https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomoshedio_dipae_teliko_gia_diavovleyysi_12-2-2018.pdf)

<sup>21</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/el/home-el/>

<sup>22</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/?page\\_id=14&lang=el](http://mohe.minedu.gov.gr/?page_id=14&lang=el)

<sup>23</sup> <https://www.iky.gr/>

<sup>24</sup> <http://www.doatap.gr/gr/index.php>

<sup>25</sup> <https://www.iky.gr/el/iky/istoria-iky>

<sup>26</sup> <https://www.iky.gr/el/upotrofies-gr/allodapoi-gr>

Μέσω της χορήγησης υποτροφιών σε ξένους επιστήμονες και ερευνητές, το ΙΚΥ προωθεί τη διεθνή διακίνηση επιστημόνων και παράλληλα προάγει τις σχέσεις των ξένων με την Ελλάδα παρέχοντας την ευκαιρία να γνωρίσουν τους ελληνικούς θεσμούς και τον πολιτισμό. Πολλοί υπότροφοί στην Ελλάδα, με την επιστροφή στη χώρα τους, αναλαμβάνουν σημαντικές ακαδημαϊκές ή διοικητικές θέσεις, και επιδιώκουν τη διατήρηση στενών σχέσεων με την Ελλάδα δρώντας με τον τρόπο αυτό ως Πρεσβευτές φιλίας της χώρας τους. Χορηγούνται, επίσης, μεταπτυχιακές υποτροφίες για την ενίσχυση των προγραμμάτων ΘΥΕΣΠΑ και ΙΑΣΩΝ, προκειμένου οι επιλεγέντες να παρακολουθήσουν θερινό κύκλο μαθημάτων και σεμιναρίων στην Ελληνική Γλώσσα και τον Πολιτισμό, διάρκειας ενός μηνός στα ακόλουθα Πανεπιστήμια: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης αντιστοίχως.

Το Πρόγραμμα Υποτροφίες Ξένων Υπηκόων - Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός<sup>27</sup> απευθύνεται σε ξένους υπηκόους, κατόχους πτυχίου ξένου Πανεπιστημίου του εξωτερικού, που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας. Η διάρκεια της υποτροφίας είναι οκτώ (8) μήνες (Οκτώβριος - Μάιος εκάστου έτους) και υλοποιείται σε ένα από τα Δημόσια Πανεπιστήμια της Ελλάδας. Αφορά όλα τα επίπεδα γνώσης της Νέας Ελληνικής γλώσσας. Ο κύκλος μαθημάτων περιλαμβάνει, επίσης, πολιτιστικές εκδηλώσεις και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε περιοχές της Ελλάδας ιστορικού ενδιαφέροντος. Με την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών χορηγείται σχετικό πιστοποιητικό.

Διδακτορικές Υποτροφίες για υπηκόους<sup>28</sup>: 1. Κρατών της Βαλκανικής και της Ανατολικής Ευρώπης (Μη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης), της Ασίας, της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής. 2. Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, της Ελβετίας, των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας, του Καναδά και της Ωκεανίας. Οι υποτροφίες χορηγούνται ετησίως μετά από επιλογή, βάσει κριτηρίων αξιολόγησης του φακέλου των υποψηφίων, και περιλαμβάνουν όλους τους τομείς των επιστημών. Η διάρκεια της υποτροφίας ορίζεται από ένα (1) έως τρία (3) έτη και εξαρτάται από το πρόγραμμα σπουδών και την πρόοδο του υποτρόφου. Προβλέπεται, επίσης, η παράλληλη παρακολούθηση μαθημάτων νέας ελληνικής γλώσσας σε σχολείο κρατικού Πανεπιστημίου της Ελλάδας.

Υποτροφίες Ξένων Υπηκόων - Μεταδιδακτορική έρευνα<sup>29</sup>: Μεταδιδακτορικές Υποτροφίες για υπηκόους: 1. Κρατών της Βαλκανικής και της Ανατολικής Ευρώπης (Μη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης), της Ασίας, της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής. 2. Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, της Ελβετίας, των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας, του Καναδά και της Ωκεανίας. Οι υποτροφίες χορηγούνται ετησίως μετά από επιλογή, βάσει κριτηρίων αξιολόγησης του φακέλου των υποψηφίων, και περιλαμβάνουν όλους τους τομείς των επιστημών. Η διάρκεια της υποτροφίας ορίζεται από ένα (1) έως τρία (3) έτη και εξαρτάται από το πρόγραμμα σπουδών και την πρόοδο του υποτρόφου. Προβλέπεται, επίσης, η παράλληλη παρακολούθηση μαθημάτων νέας ελληνικής γλώσσας σε σχολείο κρατικού Πανεπιστημίου της Ελλάδας.

Υποτροφίες ΘΥΕΣΠΑ<sup>30</sup>: Το ΘΥΕΣΠΑ είναι ένα πρόγραμμα και απευθύνεται σε προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές και μέλη του διδακτικού προσωπικού των Τμημάτων στα οποία διδάσκονται γνωστικά αντικείμενα που έχουν σχέση με τις Ελληνικές σπουδές. Τα μαθήματα του προγράμματος είναι χωρίς οικονομική επιβάρυνση ενώ δεν καλύπτονται οι δαπάνες ταξιδιού, στέγασης και σίτισης. Δεν γίνονται δεκτοί σπουδαστές που δεν γνωρίζουν στοιχειωδώς τη Νέα Ελληνική Γλώσσα.

Υποτροφίες ΙΑΣΩΝ<sup>31</sup>: Ο «ΙΑΣΩΝ» είναι ένα σταθερό πρόγραμμα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στόχο έχει την ίδρυση ή την πρακτική ενίσχυση πυρήνων ελληνικών σπουδών σε δεκαέξι (16) πανεπιστήμια της Παρευξείνιας Ζώνης. Εκτελεστικός μοχλός του είναι η Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Το ΙΚΥ χορηγεί υποτροφίες για την ενίσχυση.

Επιπλέον, οι ακόλουθες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και των υπερπόντιων χωρών και των περιοχών των χωρών κρατών μελών της ΕΕ, μπορούν να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις δράσεις του Erasmus+<sup>32</sup>: Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και Χώρες που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), Βόρεια Μακεδονία, Λιχτενστάιν, Τουρκία, Ισλανδία, Νορβηγία. Γειτονικές Χώρες Εταίροι της ΕΕ (Partner Countries Neighbouring EU), Ανατολικές Χώρες: Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Μολδαβία, Ουκρανία, Χώρες της νότιας Μεσογείου: Αλγερία, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Λιβύη, Μαρόκο, Παλαιστίνη, Συρία, Τυνησία, Χώρες Δυτικών Βαλκανίων: Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο, Μαυροβούνιο, Σερβία, Άλλες Χώρες: Ρωσική Ομοσπονδία, Ελβετία<sup>33</sup>.

Μέσω του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων<sup>34</sup> οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε μια λίστα με όλους τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που χορηγούν υποτροφίες και οικονομική ενίσχυση σε Έλληνες και αλλοδαπούς πολίτες για ανώτερες σπουδές και έρευνα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

**Ε3β.** Οι αρχές μετανάστευσης συνεργάζονται με τα ΑΕΙ; Εάν ναι, με ποιους τρόπους συνεργάζονται; Υπάρχει θεσμοθετημένος μηχανισμός συνεργασίας;

Ναι, οι αρχές μετανάστευσης συνεργάζονται με τα ΑΕΙ.

Όχι, οι αρχές μετανάστευσης δεν συνεργάζονται με τα ΑΕΙ.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείστε να εξηγήσετε τους τρόπους με τους οποίους συνεργάζονται:

Οι αρχές μετανάστευσης συνεργάζονται με τα ΑΕΙ αναφορικά για την απόκτηση θεώρησης εισόδου (για φοιτητικούς λόγους) για όσους φοιτητές δεν προέρχονται από Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

<sup>27</sup> <https://www.iky.gr/el/upotrofies-gr/allodapoi-gr/glossa-pol>

<sup>28</sup> <https://www.iky.gr/el/upotrofies-gr/allodapoi-gr/allodapoi-didaktoriko-gr>

<sup>29</sup> <https://www.iky.gr/el/upotrofies-gr/allodapoi-gr/allodapoi-metadidaktoriko-gr>

<sup>30</sup> <https://www.iky.gr/el/upotrofies-gr/allodapoi-gr/allodapoi-iason-gr>

<sup>31</sup> <https://www.iky.gr/el/upotrofies-gr/allodapoi-gr/allodapoi-iason-gr>

<sup>32</sup> <https://www.iky.gr/el/eggrafa-eplus/epileximeskores>

<sup>33</sup> Βλ. επίσης [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2019\\_en](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2019_en); <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/how-to-apply> και σσ.22-24 [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide-2019\\_en\\_0.pdf](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide-2019_en_0.pdf)

<sup>34</sup> <https://www.minedu.gov.gr/odigos-upotrofiwn>; [https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2013/130905\\_katalogos.pdf](https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2013/130905_katalogos.pdf); [https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2014/130905\\_odigos\\_upotrofiwn-2.pdf](https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2014/130905_odigos_upotrofiwn-2.pdf)

**E3γ.** Υπάρχει διαδικασία έγκρισης<sup>35</sup> στο κράτος μέλος σας για τα δημόσια/ιδιωτικά ΑΕΙ με σκοπό τη φιλοξενία διεθνών σπουδαστών; Εάν ναι, επιτρέπεται στους σπουδαστές να σπουδάσουν μόνο σε αυτά τα ΑΕΙ;

- Ναι.  
 Όχι.

*Παρακαλείσθε να εξηγήσετε. Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναφέρετε εάν οι διεθνείς σπουδαστές επιτρέπονται μόνο σε εκείνους των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:*

Οι διεθνείς σπουδαστές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις «Γενικές οδηγίες για την εισαγωγή στην Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα για αλλοδαπούς α) πτυχιούχους Λύκειων εκτός ΕΕ, β) Απόφοιτοι Λυκείων ή ισοδύναμων σχολών Κρατών-Μελών της ΕΕ για το έτος 2018»<sup>36</sup> και επίσημες οδηγίες που προσφέρονται από το Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων<sup>37</sup>.

Σύμφωνα με την πλατφόρμα «Study in Greece»<sup>38</sup> η διαδικασία περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα<sup>39</sup>:

- (i) Παρακαλείσθε να μελετήσετε τις επίσημες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας, Έρευνας και Θρησκευμάτων<sup>40</sup> και να βεβαιωθείτε ότι πληροίτε τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.
- (ii) Συγκεντρώστε όλα τα απαραίτητα έγγραφα, τα οποία περιγράφονται στο παραπάνω έγγραφο.
- (iii) Βεβαιωθείτε ότι η χώρα σας είναι μέλος της Σύμβασης της Χάγης. Τα πτυχία, οι πιστοποιήσεις και τα πιστοποιητικά που εκδίδονται σε χώρες που έχουν συναφθεί από τη σύμβαση της Χάγης αλλά η Ελλάδα έχει αντιταχθεί στη συρρίκνωση τους όπως η Αλβανία, η Μογγολία, το Περού και το Κιργιζιστάν πρέπει να επικυρωθούν για την υπογραφή της γνησιότητας του υπογεγραμμένου από ελληνική διπλωματική αρχή του εξωτερικού. Η επικύρωση πρέπει να είναι στο πρωτότυπο έγγραφο.
- (iv) Αποκτήστε επίσημη έγκριση αυτών των εγγράφων από το Υπουργείο Εξωτερικών και την ελληνική πρεσβεία της χώρας σας.
- (v) Να μεταφράσετε τα έγγραφά σας στα ελληνικά χρησιμοποιώντας την υπηρεσία μετάφρασης του Υπουργείου Εξωτερικών ή έναν δικηγόρο πιστοποιημένο για μεταφράσεις.
- (vi) Πιστοποιήστε τα έγγραφά σας στην πρεσβεία της χώρας σας στην Ελλάδα.
- (vii) Μετά τη συγκέντρωση όλων των εγγράφων μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για να υποβάλετε ηλεκτρονικά την εγγραφή σας.
- (viii) Επιλέξτε τα τμήματα που σας ενδιαφέρουν:
  - α. Μέγιστο 20 τμήματα ενός επιστημονικού πεδίου εάν η σχολή σας ακολουθεί το πρόγραμμα σπουδών μιας μη ευρωπαϊκής χώρας.
  - β. Μέγιστο 40 τμήματα από δύο επιστημονικά πεδία εάν το σχολείο σας ακολουθεί το πρόγραμμα σπουδών μιας ευρωπαϊκής χώρας.
- (ix) Στείλτε όλα τα έγγραφα στη διεύθυνση που αναφέρεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μετά την αίτηση.
- (x) Περιμένετε τα αποτελέσματα. Συνήθως η ημερομηνία κυκλοφορίας είναι γύρω στα τέλη Αυγούστου.

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**E3δ.** Είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση για πολίτες τρίτων χωρών χρηματοδοτούμενη από το κράτος (δηλαδή χορηγείται από το κράτος) στο κράτος μέλος σας;

- Ναι, η ανώτατη εκπαίδευση χορηγείται από το κράτος για τους πολίτες τρίτων χωρών.  
 Όχι, η τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν χορηγείται από το κράτος για πολίτες τρίτων χωρών.  
 Άλλο (π.χ. κρατική υποστήριξη εξαρτάται από τη χώρα προέλευσης του φοιτητή):

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Υπό προϋποθέσεις (βλ. E4α). Ορισμένοι διεθνείς σπουδαστές εισάγονται υπό προϋποθέσεις στα ελληνικά ΑΕΙ, χωρίς δίδακτρα, δηλαδή κάποιοι πολίτες τρίτων χωρών λαμβάνουν μερική χρηματοδότηση.

<sup>35</sup> Άρθρο 15 της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>36</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02\\_instructions\\_en.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02_instructions_en.pdf)

<sup>37</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/press\\_announcement\\_2018.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/press_announcement_2018.pdf)

<sup>38</sup> <https://www.studygreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/HowtoApply.aspx>

<sup>39</sup> <https://studygreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/HowtoApply.aspx>

<sup>40</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/press\\_announcement\\_2018.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/press_announcement_2018.pdf) και [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02\\_instructions\\_en.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02_instructions_en.pdf)

## Ενότητα 2: Μέτρα και κίνητρα για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών

Η παρούσα ενότητα εξετάζει τα μέτρα και τα κίνητρα για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών στα Κράτη Μέλη όσον αφορά τις προϋποθέσεις εισδοχής, φιλοξενίας και υποδοχής διεθνών φοιτητών, ειδικά κίνητρα και μέτρα, εξωτερικούς παράγοντες; προκλήσεις και καλές πρακτικές για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών.

### 2.1. Προϋποθέσεις εισδοχής για διεθνείς φοιτητές

**Ε4α.** Ποιες είναι οι κοινές προϋποθέσεις εισδοχής μετανάστευσης που ισχύουν για όλους τους διεθνείς φοιτητές που καθορίζονται από τις αρχές μετανάστευσης για τη διαμονή τους στο έδαφος του κράτους μέλους σας;

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Οι προϋποθέσεις εισδοχής διεθνών σπουδαστών στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περιγράφονται στον ακόλουθο σύνδεσμο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων<sup>41</sup>. Όσον αφορά την εγγραφή τους, οι υποψήφιοι που γίνονται δεκτοί σε μια Σχολή ή Τμήμα πρέπει επίσης να κατέχουν πιστοποιητικό που να δηλώνει την εντολή τους στην ελληνική γλώσσα. Ένα τέτοιο πιστοποιητικό εκδίδεται μετά από σχετικές εξετάσεις είτε από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας είτε από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. εναλλακτικά, οι υποψήφιοι θα πρέπει να κατέχουν πιστοποιητικό επιπέδου B2 που εκδίδεται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Αν οι υποψήφιοι δεν κατέχουν κανένα από αυτά τα γλωσσικά πιστοποιητικά, μπορούν να εγγραφούν μόνο στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής τους σε ελληνικό πανεπιστήμιο, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν μέχρι τότε αποκτήσει το προαπαιτούμενο πιστοποιητικό γλώσσας. Το κύριο κριτήριο αποδοχής σε ένα προπτυχιακό πρόγραμμα είναι το πιστοποιητικό αποφοίτησης από το Γυμνάσιο<sup>42</sup>.

Απαιτείται θεώρηση εισόδου<sup>43</sup>, άδεια διαμονής και σε περίπτωση που ο/η ενδιαφερόμενος/η δεν ομιλεί ελληνικά, θα χρειαστεί να περάσει 8 μήνες στην Ελλάδα για να μάθει τη γλώσσα<sup>44</sup> και να περάσει τις αντίστοιχες εξετάσεις. Η πλατφόρμα «Study in Greece» μπορεί να βοηθήσει τον/την αιτούντα/αιτούσα με οποιαδήποτε από αυτές τις διαδικασίες<sup>45</sup>.

Οι αλλοδαποί φοιτητές μπορούν να εμπίπτουν στις ειδικές κατηγορίες υποψηφίων που μπορούν να γίνουν δεκτοί στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι ούτε οι ίδιοι οι υποψήφιοι ούτε οι γονείς τους έχουν την ελληνική ιθαγένεια. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τα έγγραφά τους στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και συμπληρώνουν το έντυπο υποψηφιότητας του υποψηφίου, δηλώνοντας τις Σχολές και τα Τμήματα που προτιμούν. Η Υπουργική Απόφαση με τις οδηγίες εισαγωγής<sup>46</sup> στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, για τους διεθνείς σπουδαστές για το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, έχει τίτλο: «Υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης - Έντυπο Εισαγωγής - για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα για υποψηφίους αλλοδαπούς, πτυχιούχους λυκείων εκτός ΕΕ ή αποφοίτων λυκείων ή ισοδύναμων σχολών κρατών μελών της ΕΕ»<sup>47</sup>. Αυτό το έγγραφο παρέχει τα έντυπα του προτύπου που απαιτούνται για την εισαγωγή.

Η διαδικασία όπως περιγράφεται στην πλατφόρμα «Study in Greece» εμπεριέχει: Τρόπο υποβολής<sup>48</sup>, Διαδικασία υποβολής<sup>49</sup>, Δημιουργία ειδοποίησης υποβολής<sup>50</sup>, Γλωσσικές απαιτήσεις<sup>51</sup> και Εγγραφή<sup>52</sup>.

Προπτυχιακές Σπουδές<sup>53</sup>: Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα αποτελείται από δύο τομείς: τον Πανεπιστημιακό Τομέα - ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια και τον Τεχνολογικό Τομέα - ο οποίος περιλαμβάνει τα Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ). Βλ. επίσης «Bachelor (BSc) Programmes»<sup>54</sup>.

Μεταπτυχιακές Σπουδές<sup>55</sup>: Οι προϋποθέσεις εισδοχής, τα κριτήρια επιλογής που λαμβάνονται υπόψη, τα δίδακτρα (στα μαθήματα και τη διαδικασία εισδοχής καθορίζονται από τον εσωτερικό κανονισμό του εξεταζόμενου μεταπτυχιακού προγράμματος.) Συνήθως οι υποψήφιοι επιλέγονται με βάση μια διαδικασία επιλογής ή τα (προφορικά ή/και γραπτά) αποτελέσματα εξέτασης. Βλ. επίσης: «Postgraduate Studies of the Greek Universities»<sup>56</sup>.

Διδακτορικές Σπουδές<sup>57</sup>: The Departments themselves lay down the admission requirements.

Διεξάγονται και e-Learning μαθήματα, όπως για παράδειγμα μέσω του «E-Learning Center of the National Kapodistrian University of Athens»<sup>58</sup>

<sup>41</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02\\_instructions\\_en.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02_instructions_en.pdf)

<sup>42</sup> [https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/2018\\_1340\\_-\\_the\\_recruitment\\_and\\_admission\\_of\\_international\\_students\\_third-country\\_nationals.pdf](https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/2018_1340_-_the_recruitment_and_admission_of_international_students_third-country_nationals.pdf)

<sup>43</sup> <https://www.mfa.gr/en/visas/visa-types/national-visas.html>

<sup>44</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/studying/moreinfo/learngreeklanguage.aspx>

<sup>45</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>46</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/ApplicationProcedure.aspx>

<sup>47</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/press\\_announcement\\_2018.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/press_announcement_2018.pdf)

<sup>48</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/HowtoApply.aspx> και [https://studyinggreece.edu.gr/Portals/0/HomePage/PAPER\\_2018.pdf](https://studyinggreece.edu.gr/Portals/0/HomePage/PAPER_2018.pdf)

<sup>49</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/ApplicationProcedure.aspx>

<sup>50</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/SubmissionReminder.aspx>

<sup>51</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/LanguageRequirements.aspx>

<sup>52</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/Registration.aspx>

<sup>53</sup> [https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/UndergraduateStudies\(BSc\).aspx](https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/UndergraduateStudies(BSc).aspx)

<sup>54</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Searching/Bachelors.aspx>

<sup>55</sup> [https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/PostgraduateStudies\(MSc\).aspx](https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/PostgraduateStudies(MSc).aspx)

<sup>56</sup> <http://masters.minedu.gov.gr/searchEn>

<sup>57</sup> [https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/DoctoralStudies\(PhD\).aspx](https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/DoctoralStudies(PhD).aspx)

<sup>58</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/StudyOptions/e-learning/E-LearningCenteroftheNationalKapodistrianUniversityofAthens.aspx>

Είναι απαραίτητες οι ακόλουθες **προϋποθέσεις εισδοχής** που αναφέρονται στο E4β-E4θ στο Κράτος Μέλος σας; Απαντήστε με **Ναι/Όχι** και περιγράψτε εν συντομία την προϋπόθεση εισδοχής.

**ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ:** Παρακαλείσθε να εξηγήσετε επίσης κάτω από κάθε ερώτηση E4β-4θ πώς θεωρούνται ότι κάθε μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις εισδοχής ότι προσελκύσουν διεθνείς φοιτητές/χρησιμοποιούνται για να τους προσελκύσουν/χρησιμοποιούνται με ευελιξία για να προσελκύσουν διεθνείς φοιτητές ή υπάρχουν κάποιες που θεωρούνται αντικίνητρα.

[Πιθανό οπτικό στοιχείο: για την Συνθετική Έκθεση, οι εφαρμοστέοι όροι εισδοχής (συμπεριλαμβανομένων των τελών) θα μπορούσαν να εμφανιστούν σε μία σελίδα infographic]

Βλ. Γράφημα (σ. 16).

**E4β.** Είναι το αποδεικτικό **αποδοχής** από το ΑΕΙ απαιτούμενο στο Κράτος Μέλος σας για να αποκτήσει άδεια θεώρησης/διαμονής<sup>59</sup>;

Ναι.

Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλούμε να αναπτύξετε:

Βλ. E4α. Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>59</sup> Άρθρο 11 (1) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**E4γ.** Πώς ρυθμίζεται η **ακαδημαϊκή αναγνώριση** αλλοδαπών ακαδημαϊκών τίτλων στο Κράτος Μέλος σας; Αυτό γίνεται κεντρικά (π.χ. από μια συγκεκριμένη οργάνωση) ή από κάθε ΑΕΙ;

- Αναγνώριση πτυχίων που πραγματοποιούνται σε κεντρικό επίπεδο.  
 Αναγνώριση πτυχίων που εκτελούνται από κάθε ΑΕΙ.  
 Άλλο.

Παρακαλείσθε να εξηγήσετε:

Ο Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ)<sup>60</sup> είναι ένας οργανισμός που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Είναι υπεύθυνη για την αναγνώριση πανεπιστημιακών ή τεχνολογικών πτυχίων που απονέμονται από αλλοδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ). Ο ΔΟΑΤΑΠ είναι επίσης υπεύθυνη για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τα εκπαιδευτικά συστήματα και τη διαπίστευση των Ιδρυμάτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.  
Αναγνωρισμένα ΑΕΙ της αλλοδαπής έχουν καταγραφεί από το ΔΟΑΤΑΠ<sup>61</sup>.

**E4δ.** Ποιο είναι το **επίπεδο των διδάκτρων για τους πολίτες τρίτων χωρών** στο Κράτος Μέλος σας;<sup>62</sup> Εάν χρειάζεται, διαχωρίστε τα διαφορετικά επίπεδα προσόντων (επίπεδα ISCED 5-8).

- Εάν είναι δυνατόν, παραθέστε εδώ ένα εύρος του ύψους των διδάκτρων ανά ακαδημαϊκό έτος σε ευρώ/εθνικό νόμισμα:

Δεν υπάρχουν αμοιβές για τα πανεπιστήμια για τα προπτυχιακά προγράμματα ούτε κόστος για συνδρομή. Τα βιβλία παρέχονται επίσης δωρεάν. Η διαδικασία δεν είναι η ίδια για τα μεταπτυχιακά προγράμματα (μεταπτυχιακά, διδακτορικά). Ο/η ενδιαφερόμενο/η θα πρέπει να επικοινωνήσει με το πανεπιστημιακό μεταπτυχιακό πρόγραμμα που επιθυμεί να παρακολουθήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτούνται αμοιβές για τα πτυχία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων<sup>63</sup>. Το εύρος του ύψους των διδάκτρων ανά ακαδημαϊκό έτος εξαρτάται από το εκάστοτε Μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

- Το ύψος των τελών για τους πολίτες τρίτων χωρών καθορίζεται κεντρικά (π.χ. από το κράτος) ή από κάθε ΑΕΙ;

N/A

Παρακαλείσθε εξηγήστε:

- Είναι το αποδεικτικό πληρωμής μια προϋπόθεση εισδοχής;

- Ναι.  
 Όχι.

Μόνο για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)<sup>64</sup>.

- Τα δίδακτρα στο Κράτος Μέλος σας έχουν ανώτατο όριο (δηλαδή υπάρχει υψηλότερο/χαμηλότερο όριο που επιβάλλεται);

- Ναι.  
 Όχι.

Για Μεταπτυχιακές σπουδές.

- Είναι τα δίδακτρα για τους διεθνείς φοιτητές ίδια με εκείνα των εγχώριων φοιτητών; Εάν όχι, ποια είναι η διαφορά (δηλαδή είναι υψηλότερα ή χαμηλότερα);

- Ναι.  
 Όχι.

Εάν απαντήσατε όχι, παρακαλούμε να αναπτύξετε:

Για Μεταπτυχιακές σπουδές.

- Απαλλάσσονται συγκεκριμένες ομάδες διεθνών φοιτητών από τα δίδακτρα; Ποιες και γιατί;

- Ναι.  
 Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλούμε να αναπτύξετε ποιες ομάδες εξαιρούνται και γιατί:

<sup>60</sup> <http://www.doatap.gr/gr/nomos.php>

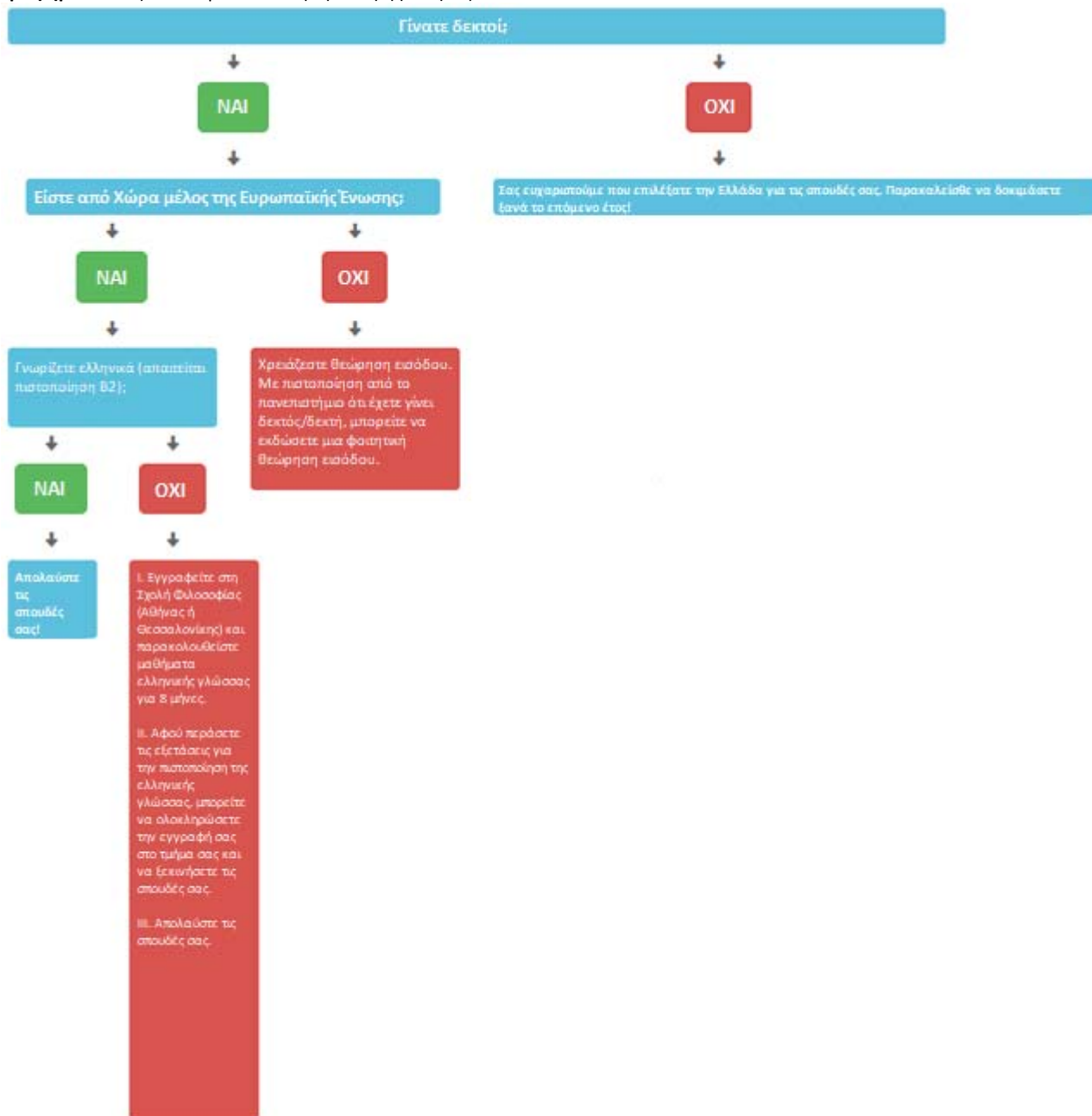
<sup>61</sup> Βλ. εδώ: <http://62.103.84.30/2en.php>

<sup>62</sup> Βλ. Άρθρο 11(1)(β) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>63</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>64</sup> <https://www.eap.gr/el/ekpaideysh/48-ekpaidefsi/236-a3b4c37111efdcdfcc456c89aba0aa5>

Γράφημα 1: Πώς να υποβάλετε αίτηση υποψηφιότητας



Πηγή: Study in Greece, 2019 (<https://studyingreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/HowtoApply.aspx>)



**E4ε.** Ποιο είναι το επίπεδο των **διοικητικών διδάκτρων** για τους πολίτες τρίτων χωρών στο Κράτος Μέλος σας; Παρακαλείσθε να αναπτύξετε και άλλα είδη διδάκτρων (π.χ. διοικητικά δίδακτρα σε πανεπιστήμια)

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

N/A

**E4στ.** Οι διεθνείς σπουδαστές υποχρεούνται να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία επαρκούς **γνώσης της γλώσσας** του μαθήματος;<sup>65</sup> Εάν ναι, ποιο είναι το απαιτούμενο επίπεδο; Ο φοιτητής πρέπει να παράσχει βεβαίωση (π.χ. test TOEFL);

- Ναι, απαιτείται γενικά η απόδειξη επαρκούς γνώσης της γλώσσας του μαθήματος.  
 Απαιτείται αποδεικτικό για συγκεκριμένα μαθήματα.  
 Όχι, δεν απαιτείται αποδεικτικό επαρκούς γνώσης της γλώσσας του μαθήματος.

Εάν απαιτείται αποδεικτικό (γενικά ή για συγκεκριμένα μαθήματα), παρακαλούμε να αναπτύξετε και να προσδιορίσετε το απαιτούμενο επίπεδο, χρησιμοποιώντας τα επίπεδα που ορίζονται από το CEFR.<sup>66</sup>

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

B2 είναι το απαιτούμενο επίπεδο. Όλα τα μαθήματα προπτυχιακών προγραμμάτων διδάσκονται στην ελληνική γλώσσα<sup>67</sup>. Εντούτοις, στο νέο Διεθνές Πανεπιστήμιο το οποίο θα προκύψει από τη συνέργεια τριών ΤΕΙ (Θεσσαλονίκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης) και του υπάρχοντος Διεθνούς Πανεπιστημίου, και θα είναι κατ' εξοχήν εξωστρεφές Πανεπιστημιακό Ίδρυμα σχεδιάζονται προγράμματα σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου σε ξένη γλώσσα (βλ. δημόσια διαβούλευση<sup>68</sup>). Υπάρχουν όμως μερικά μεταπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα που διδάσκονται στην αγγλική γλώσσα, είτε πλήρως είτε μερικώς<sup>69</sup>. Ωστόσο, μπορεί κανείς να έρθει στην Ελλάδα μιλώντας μόνο αγγλικά<sup>70</sup>. Για παράδειγμα, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο πλαίσιο της προσπάθειας για εξωστρέφεια/διεθνοποίηση, έκανε σημαντικά βήματα για την οργάνωση αγγλόφωνων προπτυχιακών προγραμμάτων σε συνεργασία με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια<sup>71</sup>. Επιπλέον, πολλά ελληνικά ΑΕΙ έχουν εκφράσει την προθυμία τους να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία σύστασης δικτύου ευρωπαϊκών πανεπιστημίων (Erasmus+ – Key Action 2 – European University)<sup>72</sup> που θα οδηγούν στη λήψη κοινών πτυχίων μέσα από κοινά προγράμματα σπουδών.

Σύμφωνα με τον οδηγό προγράμματος Erasmus<sup>73</sup> (σ. 127) το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο πρέπει να αποτελείται από κατ' ελάχιστο τρία ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα από τουλάχιστον τρία Κράτη Μέλη της ΕΕ ή άλλη Χώρα του Προγράμματος. Επιλέξιμος συμμετέχων οργανισμός μπορεί να είναι οποιοδήποτε «ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα» που διαθέτει έγκυρο χάρτη Erasmus+ για την «ανώτατη/τριτοβάθμια εκπαίδευση», με τις συνδεόμενες οντότητές του (αν υπάρχουν). Επιπλέον, κάθε δημόσιος/ιδιωτικός οργανισμός που δραστηριοποιείται στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, της έρευνας και καινοτομίας ή στην αγορά εργασίας μπορεί να συμμετέχει (ως συνεργαζόμενος εταίρος) στη συμμαχία. Η διάρκεια λειτουργίας του Πανεπιστημίου ορίζεται στα τρία έτη.

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

- Ο φοιτητής πρέπει να παράσχει βεβαίωση.  
 Ναι, απαιτείται βεβαίωση για όλα τα μαθήματα.  
 Απαιτείται βεβαίωση για συγκεκριμένα μαθήματα.  
 Όχι.

<sup>65</sup> Βλ. Άρθρο 11(1)(γ) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>66</sup> <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/table-1-cefr-3.3-common-reference-levels-global-scale>

<sup>67</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>68</sup> <https://www.news247.gr/politiki/tsipras-apo-thessaloniki-neo-diethnes-panepistimio-me-tmimata-se-6-poleis-tis-voreioy-elladas.6680515.html>; <https://www.esos.gr/arthra/61284/63-sholia-gia-diethnes-panepistimio-ellados>; <http://www.opengov.gr/vpepth/?p=4728>; <https://www.esos.gr/arthra/61227/teliko-shedio-nomoy-gia-neo-diethnes-panepistimio>; <https://www.esos.gr/arthra/60579/eyveia-syskepsi-me-prothyponrgo-gia-ti-syghoneysi-toy-diethnoys-panepistimioy-me-ta-tei>; <http://www.opengov.gr/vpepth/wp-content/uploads/downloads/2019/02/νομοσχέδιο-ΔΙΠΑΕ-τελικό-για-διαβούλευση-12-2-2018.pdf>

<sup>68</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>69</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>70</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>71</sup> <http://www.kathimerini.gr/1003242/article/epikairothta/ellada/ellhnika-aei-se-eyrwpaikh-poreia>

<sup>72</sup> <http://www.kathimerini.gr/1003242/article/epikairothta/ellada/ellhnika-aei-se-eyrwpaikh-poreia>

<sup>73</sup> [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2019\\_en](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2019_en) Οδηγός; [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide-2019\\_en\\_0.pdf](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide-2019_en_0.pdf)

**E4f.** Οι διεθνείς φοιτητές λαμβάνουν αυτομάτως **ασφάλιση υγείας**;<sup>74</sup>

- Ναι, οι σπουδαστές πληρούν αυτομάτως τις προϋποθέσεις για ασφάλιση υγείας.  
 Όχι, οι σπουδαστές πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης υγείας.

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Αναφορικά με την ασφάλιση υγείας των φοιτητών, καταργήθηκε η ασφάλιση υγείας των φοιτητών από τα ΑΕΙ μεταφέροντάς τους υπό την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) αναφορικά με τους ανασφάλιστους («Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ανασφάλιστων στο Δημόσιο Σύστημα Υγείας»)<sup>75</sup>, εάν δεν έχουν ασφαλιση από τους γονείς τους. Σε συνέχεια αυτής της εξέλιξης με εγκύκλιο του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής απαιτείται για τους φοιτητές, είτε ασφάλιση από τους γονείς τους, εάν αυτοί διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα ήδη, είτε ασφάλιση μέσω απασχόλησης, λόγω του δικαιώματος μερικής απασχόλησης εργασίας, είτε ιδιωτική ασφάλιση, στην περίπτωση που αυτοί δεν εργάζονται.

Στο Άρθρο 48 του Ν. 4251/2014<sup>76</sup>, αναφορικά με την υγεία, Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους, αναφέρεται: «ε. Πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο πολίτης τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και του ενωσιακού δικαίου μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.»

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**E4g.** Υπάρχει ένα προκαθορισμένο επίπεδο **επαρκών πόρων** για τους διεθνείς σπουδαστές σε εθνικό επίπεδο;<sup>77</sup> Εάν ναι, ποιο είναι το επίπεδο των επαρκών πόρων και τί είδους πόροι είναι αποδεκτοί;

- Ναι.  
 Όχι.

- Ποιο είναι το επίπεδο επαρκών πόρων και ποια έγγραφα γίνονται αποδεκτά ως αποδεικτικό;

*Παρακαλείσθε να εξηγήσετε:*

Αναφορικά με το επίπεδο επαρκών πόρων αυτό ρυθμίζεται κατ' εξουσιοδότηση στην Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) αναφορικά με τους επαρκείς πόρους («Καθορισμός ύψους και τρόπου απόδοξης διάθεσης επαρκών πόρων, που προβλέπονται ως προϋπόθεση για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου ή χορήγηση/ανανέωση άδειας διαμονής στις διατάξεις του Ν. 4251/2014»)<sup>78</sup>, ως εκ τούτου καθορίζεται το ύψος και τα μέσα απόδοξης αυτών. Σύμφωνα με την ΚΥΑ:

«2. Επαρκείς πόροι ως προϋπόθεση για χορήγηση/ανανέωση άδειας διαμονής: Στην περίπτωση πολιτών τρίτων χωρών που έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου για σπουδές στην Ελλάδα και αιτούνται τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 33, 34, 35 και 37 του Ν.4251/2014 (Κατηγορίες Δ1.1, Δ1.2 και Δ4.7 της αριθμ. 30825/2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση) το ύψος των επαρκών πόρων για την κάλυψη των εξόδων διαμονής και σπουδών για το χρόνο που ισχύει η άδεια διαμονής ορίζεται, κατ' ελάχιστο στα τετρακόσια (400) ευρώ μηνιαίως. Το ύψος των επαρκών πόρων αποδεικνύεται από λογαριασμό καταθέσεων, τραπεζικό έμβασμα, υποτροφία ή απόδειξη μισθοδοσίας σε περίπτωση που ο σπουδαστής ασκεί μερική απασχόληση (κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής).

6. Στην περίπτωση πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εισέρχονται για να διαμείνουν στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του Άρθρου 98 του Ν.4251/2014 για την άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας, ως οικονομικά ανεξάρτητα άτομα, για σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση, το ύψος των επαρκών πόρων που απαιτείται διαμορφώνεται αναλόγως της κατηγορίας της άδειας διαμονής, όπως αυτό καθορίζεται στην παρούσα απόφαση.»

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

Τι είδους πόροι είναι αποδεκτοί από το Κράτος Μέλος σας; Ελέγξτε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια.

- Αποδεικτικό τραπεζής.  
 Εγγύηση από τρίτο πρόσωπο.  
 Άλλο, διευκρινίστε:

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**E4h.** Άλλες προϋποθέσεις εισδοχής

Εάν χρειάζεται, περιγράψτε οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις εισδοχής για λόγους διαμονής στο έδαφος του Κράτους Μέλους σας:

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

N/A

<sup>74</sup> Βλ. Άρθρο 7(1)(γ) and 11(2) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>75</sup> <http://www.moh.gov.gr/articles/health/anaptyksh-monadwn-vgias/3999-prosbash-twn-anasfalistwn-sto-dhmosio-systhma-vgias?fdl=10013> Βλ. και <http://www.moh.gov.gr/articles/health/anaptyksh-monadwn-vgias/3999-prosbash-twn-anasfalistwn-sto-dhmosio-systhma-vgias>

<sup>76</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

<sup>77</sup> Βλ. Άρθρο 7(1)(ε), 7(3) και 11(1)(δ) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>78</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/ky41712-11082014.pdf>

## 2.2. Ειδικά κίνητρα για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών

**E5.** Παρακαλείσθε να αναφέρετε ποια από τα κίνητρα που απαριθμούνται κατωτέρω (E5α-E5θ) ισχύουν στο Κράτος Μέλος σας και δώστε μια σύντομη περιγραφή. Ποια είναι τα κίνητρα/μέτρα που υλοποιούνται «κεντρικά» ή από μεμονωμένα ΑΕΙ. Εάν τα μέτρα εκτελούνται από τις κρατικές/περιφερειακές αρχές, μεμονωμένα ΑΕΙ ή/και από ιδιωτικές οντότητες (π.χ. εταιρείες, ερευνητικούς οργανισμούς κ.λπ.), παρακαλείσθε να δώσετε παραδείγματα.

**Σημείωση:** Παρακαλείσθε επίσης να δηλώσετε εάν τα μέτρα για την προσέλκυση στοχεύουν σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο προσόντων (επίπεδα ISCED 5-8) ή στις επιστήμες/πεδία εκπαίδευσης (π.χ. STEM<sup>79</sup>).

[Πιθανό οπτικό στοιχείο για να συμπεριληφθεί στην Συνθετική έκθεση: τα κίνητρα που χρησιμοποιούνται από τα Κράτη Μέλη θα μπορούσαν να απεικονιστούν σε μια σελίδα πληροφοριών ιστολογίων]

**E5α.** Το Κράτος Μέλος σας εκτελεί δραστηριότητες προώθησης και διάδοσης πληροφοριών στις χώρες προέλευσης; Παρακαλείσθε να επιλέξετε όλα τα τετραγωνίδια που ισχύουν και αναπτύξετε.

- Ναι, πραγματοποιείται κεντρικά.  
 Ναι, που πραγματοποιούνται από ΑΕΙ.  
 Ναι, που πραγματοποιούνται από άλλες (εκπαιδευτικές) οργανώσεις.  
 Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, εξηγήστε/αναπτύξτε δίνοντας 1-2 παραδείγματα.

Τα ελληνικά ΑΕΙ προωθούν τα ακαδημαϊκά τους προγράμματα που παρέχονται στα αγγλικά, μέσω των ιστοτόπων τους. Επίσης, τόσο ΑΕΙ όσο και το ΙΚΥ<sup>80</sup> συμμετέχουν σε εκθέσεις εκπαίδευσης και σε ακαδημαϊκά δίκτυα<sup>81</sup>.

**E5β.** Είναι διαθέσιμες υποτροφίες και χρηματοδοτήσεις; Παρακαλείσθε να επιλέξετε όλα τα τετραγωνίδια που ισχύουν και αναπτύξτε δίνοντας 1-2 παραδείγματα (συμπεριλαμβανομένου του ποσού, του τύπου και της διάρκειας της υποτροφίας/χρηματοδότησης).

- Ναι, παρέχεται από τις κρατικές/περιφερειακές αρχές. Παρακαλείσθε να αναπτύξετε, παρέχοντας 1-2 παραδείγματα:  
 Ναι, που παρέχονται από τα ΑΕΙ. Παρακαλείσθε να αναπτύξετε δίνοντας 1-2 παραδείγματα:  
 Ναι, που παρέχονται από ιδιωτικούς φορείς. Παρακαλείσθε να αναπτύξετε δίνοντας 1-2 παραδείγματα:  
 Όχι.

Για τα προπτυχιακά προγράμματα δεν υπάρχουν κρατικές υποτροφίες, αλλά υπάρχουν και άλλα ιδρύματα που χορηγούν υποτροφίες ανάλογα με την περίπτωση. Για τα μεταπτυχιακά προγράμματα υπάρχουν και υποτροφίες χορηγούμενες από το κράτος<sup>82</sup>. Όσον αφορά τις κρατικές/περιφερειακές αρχές, το σύστημα υποτροφιών διαχειρίζεται κυρίως από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ)<sup>83</sup>. Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, τα Πανεπιστήμια, τα ερευνητικά ιδρύματα μπορούν επίσης να παρέχουν υποτροφίες<sup>84</sup>.

Όσον αφορά άλλες οντότητες, η υποτροφία παρέχεται από ιδιωτικά ιδρύματα (π.χ. Ίδρυμα Ωνάση<sup>85</sup>, Ίδρυμα Παιδείας και Ευρωπαϊκού Πολιτισμού (ΙΠΕΠ)<sup>86</sup> κ.ά.).

Επιπλέον, προσφέρονται υποτροφίες της Ελληνικής Κυβέρνησης σε αλλοδαπούς υπηκόους για διάφορα ακαδημαϊκά έτη<sup>87</sup>. Βλ. επίσης E3α.

**E5γ.** Υπάρχουν άλλα οικονομικά κίνητρα ή οικονομική υποστήριξη (π.χ. δάνεια, φορολογικά πλεονεκτήματα κ.λπ.);

- Ναι, παρέχονται από το κράτος.  
 Ναι, παρέχονται από τα ΑΕΙ.  
 Ναι, παρέχονται από ιδιωτικούς φορείς.  
 Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε δίνοντας 1-2 παραδείγματα:

Οι αιτήσεις για δάνεια γίνονται εξ ολοκλήρου ιδιωτικά με τράπεζες και άλλους δανειστές και δεν υπάρχει ενεργό σύστημα κρατικής εγγύησης<sup>88</sup>.

<sup>79</sup> Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά.

<sup>80</sup> <https://www.iky.gr/el/iky-rss/item/3246-symmetoxi-tou-iky-sti-diethni-ekthesi-ekpaidefsis-study-in-europe-fair-sto-kievo>; <https://www.iky.gr/el/diethnhs-kinhtikothta-gia-foithtes-kai-proswpiko-anwtaths-ekpaidevshs>; <https://www.iky.gr/el/statistika-stoixeia-ka1/erasmus-ka1-anotati-ekpaidefsi/2015>; <https://create.piktochart.com/output/33124783-2015-he-int-ka107-realised>; <https://www.iky.gr/el/2014-07-16-11-07-26/kinhtikothta-foithwn-gia-spyodes-kai-praktikh-askhsh>

<sup>81</sup> EURASHE <https://www.eurashe.eu/about/members/>; European University Association <https://eua.eu/about/member-directory.html>; European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) <https://eadtu.eu/members/current-members>

<sup>82</sup> <https://studyingreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>83</sup> <https://www.iky.gr/en/scholarships/scholarships>; <https://www.iky.gr/en/scholarships/foreign-citizens-eng>; <https://www.iky.gr/en/scholarships/foreign-citizens-eng/modern-greek-language-courses>; <https://www.iky.gr/en/scholarships/foreign-citizens-eng/doctorate-postdoc>; <https://www.iky.gr/en/scholarships/foreign-citizens-eng/thiespa-iason>

<sup>84</sup> <http://www.european-funding-guide.eu/articles/grants-and-loans/grants-and-loans-greece>

<sup>85</sup> <https://www.onassis.org/initiatives/scholarships/>

<sup>86</sup> <https://www.jpep-gr.org/>

<sup>87</sup> Βλ. ενδεικτικά [https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2015/030215\\_prokirixi\\_vpotrofiou\\_giaallodapous\\_ellinika.pdf](https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2015/030215_prokirixi_vpotrofiou_giaallodapous_ellinika.pdf);

<https://www.esos.gr/arhra/49211/vpotrofies-ellinikis-kyvernisis-se-allodapovs-vpikoovs-gia-akadimaiko-etos-2017-2018>

<sup>88</sup> <http://www.european-funding-guide.eu/articles/grants-and-loans/grants-and-loans-greece>

**E56. Υπάρχουν κίνητρα για την οικογενειακή επανένωση;**

- Τα μέλη της οικογένειας των διεθνών φοιτητών έχουν πρόσβαση στην οικογενειακή επανένωση στο Κράτος Μέλος σας;

- Ναι.  
 Όχι.

Τα κίνητρα για την οικογενειακή επανένωση αφορούν μόνο στους ήδη διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών, ενώ δεν παρέχεται οικογενειακή επανένωση σε διεθνείς φοιτητές.

Σύμφωνα με το Άρθρο 43, του Νόμου 4251/2014, ΦΕΚ Α80/2014, «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις»<sup>89</sup>, σχετικά με την οικογενειακή επανένωση: 1. Στα τέκνα που γεννιούνται στην Ελλάδα από γονείς κατόχους άδειας διαμονής για σπουδές σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων της νομοθεσίας για την οικογενειακή επανένωση πολιτών τρίτων χωρών, χορηγείται ατομική άδεια διαμονής με την ιδιότητά τους ως μελών οικογένειας σπουδαστή, που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των γονέων τους ή ενός εξ αυτών. 2. Δεν χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους σπουδών στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στη Χώρα για εργασιακούς ή επαγγελματικούς λόγους, με εξαίρεση όσους έχουν γίνει δεκτοί για λόγους οικογενειακής επανένωσης.

- Εάν ναι, τα μέλη της οικογένειας έχουν το δικαίωμα να εργάζονται στο Κράτος Μέλος σας;

- Ναι.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να εξηγήσετε:*

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>89</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf> Βλ. επίσης <http://immigration.gov.gr/gia-spoudes>

**Ε5ε.** Υπάρχει υποστήριξη που απευθύνεται σε **συζύγους και άλλα μέλη οικογενειών διεθνών φοιτητών** που προσφέρονται στο Κράτος Μέλος σας (π.χ. συμβουλευτική προς συζύγους για να βρουν εργασία, να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους ή να κάνουν εθελοντική εργασία, κοινωνικές δραστηριότητες και δραστηριότητες δικτύωσης για συζύγους, βοήθεια για την εγγραφή παιδιών σε νηπιαγωγεία/σχολεία ); Επιλέξτε όλα τα τετραγωνίδια που ισχύουν.

Ναι, υπάρχει υποστήριξη για τους συζύγους.

Ναι, υπάρχει υποστήριξη για τα παιδιά.

Ναι, υπάρχει υποστήριξη για άλλα μέλη της οικογένειας (παρακαλείσθε να διευκρινίσετε ποια μέλη της οικογένειας συμπεριλαμβάνονται κατά την επεξεργασία παρακάτω).

Όχι.

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**Ε5στ.** Τα μαθήματα προσφέρονται στα αγγλικά/σε άλλες γλώσσες εκτός από την (τις) εθνική(-ες) γλώσσα(-ες);

Ναι.

Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Όλα τα μαθήματα προπτυχιακών προγραμμάτων διδάσκονται στην ελληνική γλώσσα. Υπάρχουν όμως μερικά μεταπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα που διδάσκονται στην αγγλική γλώσσα, είτε πλήρως είτε μερικώς<sup>90</sup>.

Στο άρθρο 13 του Ν. 4485/2017 προβλέπεται η διοργάνωση, συνολικά ή εν μέρει, προγραμμάτων πρώτου κύκλου σπουδών σε ξένη γλώσσα, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε., σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της οικείας Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων. Το πρώτο αγγλόφωνο προπτυχιακό πρόγραμμα τετραετούς φοίτησης με δίδακτρα οργανώνεται από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος. Το αντικείμενο του προγράμματος αφορά την αρχαιολογία, την ιστορία και την ελληνική γλώσσα και φιλολογία<sup>91</sup>. Στόχος του είναι η προσέλκυση φοιτητών από χώρες που βρίσκονται και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης<sup>92</sup>. Ενδιαφέρον έχουν εκφράσει τα ελληνικά ΑΕΙ για την υποβολή πρότασης στο πλαίσιο του ERASMUS+, ανταποκρινόμενα στην πρόσκληση για τη δημιουργία των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων. Η πρωτοβουλία αυτή αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της γενικότερης προσπάθειας εδραίωσης ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης έως το 2025, σε μια Ευρώπη στην οποία η μάθηση, οι σπουδές και η έρευνα δεν θα παρεμποδίζονται από σύνορα<sup>93</sup>, φέρνοντας σε επαφή μια νέα γενιά Ευρωπαίων, που θα είναι σε θέση να συνεργαστούν σε διάφορες γλώσσες, καθώς και σε διασυνοριακό και διεπιστημονικό επίπεδο<sup>94</sup>. Το βασικό επιχείρημα είναι ότι η εκπαίδευση θα πρέπει να αποτελεί το κλειδί για ισχυρή οικονομία, κοινωνική συνοχή και προετοιμασία για το ταχύτατα εξελισσόμενο μέλλον αλλά και για την καλλιέργεια μιας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας ενεργού πολίτη, βασισμένης στις κοινές ευρωπαϊκές αξίες.

Ο Ν. 4485/2017<sup>95</sup> στο «Άρθρο 13 Σύγκλητος», αναφέρει: «2. Η Σύγκλητος έχει τις εξής αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος, καθώς και των λοιπών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.» (...) «κα) αποφασίζει τη διοργάνωση, συνολικά ή εν μέρει, προγραμμάτων πρώτου κύκλου σπουδών σε ξένη γλώσσα, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός ΕΕ, σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.) ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της οικείας Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων». Επιπλέον, ο Ν. 4485/2017<sup>96</sup> στο «Άρθρο 83», αναφέρει: «14. Η παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4009/2011 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου μπορεί να διοργανώνονται, συνολικά ή εν μέρει, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε. και μόνο σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.), σε ξένη γλώσσα, με απόφαση της Συγκλήτου, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων. Ζητήματα λειτουργίας του προγράμματος, επιλογής, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των φοιτητών, διδασκαλίας, εκπαιδευτικού προσωπικού και οικονομικής συμμετοχής ρυθμίζονται με υπουργική απόφαση βάσει του ισχύοντος νομικού πλαισίου (Ν. 3391/2005) για το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος. Η εισήγηση, καθώς και το πλαίσιο λειτουργίας αξιολογούνται από ειδική τριμελή επιτροπή που διορίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».

Εξετάζεται η δημιουργία Προπτυχιακών Τμημάτων με μαθήματα που θα προσφέρονται στα αγγλικά/σε άλλες γλώσσες εκτός από την εθνική γλώσσα στο νέο Διεθνές Πανεπιστήμιο (βλ. και Ε4στ.).

<sup>90</sup> <https://studyingreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>91</sup> <http://www.kathimerini.gr/960338/gallery/epikairothta/ellada/to-prwto-agglofwno-proptyxiako>

<sup>92</sup> <http://www.kathimerini.gr/902730/article/epikairothta/ellada/freno-yp-paideias-se-agglofwno-tmhma-ekpa>

<sup>93</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0673&from=EN>; <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13955-2018-INIT/el/pdf>

<sup>94</sup> [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-18-6170\\_el.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6170_el.htm); [https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/leaders-working-lunch-universities\\_el.pdf](https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/leaders-working-lunch-universities_el.pdf)

<sup>95</sup> [https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos\\_44852017.pdf](https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos_44852017.pdf)

<sup>96</sup> [https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos\\_44852017.pdf](https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos_44852017.pdf)

**E5ζ.** Υπάρχουν κίνητρα από το κράτος για τα ΑΕΙ που παρέχουν μαθήματα σε άλλες γλώσσες;

- Ναι.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλούμε να αναπτύξετε:*

**E5η.** Υπάρχει δυνατότητα ταχείας υποβολής αίτησης για θεώρηση/άδεια παραμονής;

- Ναι.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλούμε να αναπτύξετε:*

**E5θ.** Υπάρχουν άλλα κίνητρα που δεν αναφέρονται παραπάνω;

Εάν ενδείκνυται, περιγράψτε τυχόν άλλα κίνητρα που δεν έχουν αναφερθεί παραπάνω.

Απάντηση:

N/A

### 2.3. Φιλοξενία διεθνών φοιτητών: Προετοιμασία, άφιξη και στέγαση

**Ε6α.** Ποια είναι η φύση του εκδοθέντος εγγράφου (θεώρηση μακράς διαμονής ή άδεια διαμονής); Παρακαλείσθε να αναφέρετε τον τύπο και τη διάρκεια της άδειας διαμονής. Επιλέξτε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια.

- Θεώρηση εισόδου (visa) μακράς διάρκειας που εκδίδεται στην τρίτη χώρα:  
 Έγκριση άδειας διαμονής (διευκρινίστε τον τύπο και τη διάρκεια της άδειας):  
 Άλλο (διευκρινίστε):

Εάν κάποιος προέρχεται από χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ, πρέπει να αποκτήσει φοιτητική θεώρηση εισόδου. Προκειμένου να το πράξει, χρειάζεται πρώτα μια επίσημη επιστολή αποδοχής από το επιλεγμένο Πανεπιστήμιο ή το ΤΕΙ στην Ελλάδα, που πρέπει να είναι πιστοποιημένο από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Επικοινωνεί με την ελληνική πρεσβεία στη χώρα του ή συμβουλευτείτε τον ιστότοπο του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας για λεπτομερή κατάλογο των εγγράφων που απαιτούνται για την έκδοση φοιτητικής θεώρησης εισόδου και πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υποβολής της αίτησής του<sup>97</sup>.

- Εάν το Κράτος Μέλος σας εκδίδει άδεια διαμονής, εκδίδεται αυτό στην επικράτεια του Κράτους Μέλους σας ή στην τρίτη χώρα;

- Άδεια διαμονής που εκδίδεται στην τρίτη χώρα:  
 Άδεια διαμονής που εκδίδεται στο έδαφος του Κράτους Μέλους. Εάν ναι, εκδίδεται πρώτα θεώρηση μακράς διαμονής στην τρίτη χώρα (ναι/όχι):

**Ε6β.** Ποιοι είναι οι χρόνοι επεξεργασίας για τις αιτήσεις θεώρησης/άδειας διαμονής για πολίτες τρίτων χωρών στο Κράτος Μέλος σας (ελάχιστο, μέγιστο και μέσο όρο);

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Η διαδικασία εισδοχής διευκολύνεται προκειμένου για την έγκαιρη έκδοση των απαιτούμενων θεωρήσεων εισόδου και των αδειών διαμονής<sup>98</sup>.

**Ε6γ.** Ποιες είναι οι κύριες προϋποθέσεις για την ανανέωση άδειας διαμονής για διεθνείς φοιτητές (π.χ. ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να αποδείξει τη συμμετοχή του/της σε μαθήματα ΑΕΙ ή η μέτρηση της προόδου της μελέτης);

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Σύμφωνα με το Άρθρο 34, του Νόμου 4251/2014, ΦΕΚ Α80/2014, Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις<sup>99</sup>, «Άρθρο 34 - Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους σπουδών»:

1. Η άδεια διαμονής για σπουδές έχει διάρκεια ισχύος ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 32 και 33 του παρόντος. Αν η διάρκεια του προγράμματος σπουδών είναι κατώτερη του ενός έτους, η άδεια διαμονής ισχύει για τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών.
2. α. Παρέχεται ευχέρεια στον πολίτη τρίτης χώρας να αιτηθεί για τη χορήγηση άδειας διαμονής για σπουδές με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια φοίτησης του συγκεκριμένου προγράμματος σπουδών. Στην περίπτωση αυτή, κατά την υποβολή της αίτησης ο σπουδαστής προσκομίζει συμπληρωματικά βεβαίωση του οικείου εκπαιδευτικού ιδρύματος για το συνολικό χρόνο σπουδών του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει. β. Για την έκδοση της ανωτέρω άδειας διαμονής, καταβάλλεται παράβολο ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ για κάθε έτος για το οποίο χορηγείται η άδεια διαμονής για σπουδές. Για την καταβολή του παραβόλου αυτού ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 132. γ. Ο σπουδαστής, που είναι κάτοχος άδειας διαμονής με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια του προγράμματος σπουδών, υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανά διετία, βεβαίωση εγγραφής και συμμετοχής στις εξετάσεις, από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα, καθώς και πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας σπουδών για το ίδιο διάστημα, από το οποίο να προκύπτει η γενικότερη πρόοδος του ή λεπτομερής έκθεση προόδου από αρμόδιο όργανο, σε περίπτωση μεταπτυχιακών σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της ανωτέρω υποχρέωσης, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παρέλευσης της διετίας από την έκδοση της άδειας διαμονής, αυτή ανακαλείται και ο σπουδαστής οφείλει να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.
3. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής των προηγούμενων παραγράφων, ο πολίτης τρίτης χώρας υποχρεούται να υποβάλει αίτηση, πριν από τη λήξη τους, στην, κατά τις διατάξεις του άρθρου 9, αρμόδια υπηρεσία υποβολής της αίτησης, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
4. Ο συνολικός χρόνος ανανέωσης της άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβεί την περίοδο κανονικής φοίτησης που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών της σχολής, προσαυξημένο κατά τέσσερα εξάμηνα και κατά το ήμισυ για τους σπουδαστές μεταπτυχιακών σπουδών ή τους υποψήφιους διδάκτορες. Στο χρονικό αυτό διάστημα προστίθεται ένα επιπλέον έτος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, εφόσον αυτό έχει ζητηθεί από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα.»

<sup>97</sup> <https://www.studygreece.edu.gr/Living/Usefullnformation/Visa.aspx>;

[https://www.mfa.gr/usa/images/stories/washington/docs/VISAS/Visa\\_Residence\\_Permit\\_guide\\_for\\_students.pdf](https://www.mfa.gr/usa/images/stories/washington/docs/VISAS/Visa_Residence_Permit_guide_for_students.pdf);

[https://www.mfa.gr/images/docs/ethnikes\\_theoriseis/2015/erasmus\\_visainfo.doc](https://www.mfa.gr/images/docs/ethnikes_theoriseis/2015/erasmus_visainfo.doc); <https://www.haec.gr/el/eggrafes/spoudastes-exoterikou>

<sup>98</sup> <http://www.immigration.gov.gr/adeia-diamonis-gia-spoudes-ethelontiki-ergasia-ereuna-kai-epangelmatiki-katartisi>

<sup>99</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

**E7.** Παρακαλείσθε να αναφέρετε εάν οι πρωτοβουλίες φιλοξενίας και τα μέτρα που αναφέρονται παρακάτω (E7α-E7ε) ισχύουν στο Κράτος Μέλος σας. Παρακαλείσθε να δηλώσετε ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τα μέτρα αυτά.

**E7α.** Η υποστήριξη καθοδήγησης και προσανατολισμού παρέχεται στο Κράτος Μέλος σας (συμπεριλαμβανομένου του ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού, της εγγραφής στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης κ.λπ.); Επιλέξτε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια.

- Ναι, κρατικά μέτρα για τη στήριξη.  
 Ναι, υποστήριξη από τα ΑΕΙ.  
 Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τα μέτρα στήριξης που παρέχονται:

Η πλατφόρμα «Study in Greece» μπορεί να βοηθήσει τον/την αιτούντα/αιτούσα με οποιαδήποτε από αυτές τις διαδικασίες<sup>100</sup>.

**E7β.** Υπάρχει υποστήριξη για την εξεύρεση στέγης και διαμονής στο Κράτος Μέλος σας; Παρακαλείσθε να επιλέξετε όλα τα τετραγωνίδια που ισχύουν.

- Ναι, κρατικά μέτρα για τη στήριξη.  
 Ναι, υποστήριξη από τα ΑΕΙ.  
 Ναι, υποστήριξη από άλλες οργανώσεις.  
 Όχι, η υποστήριξη δεν είναι διαθέσιμη.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τον τύπο υποστήριξης που παρέχεται:

Η πλατφόρμα «Study in Greece» προσφέρει πληροφορίες για εξεύρεση στέγης και διαμονής<sup>101</sup>.

**E7γ.** Προσφέρονται προπαρασκευαστικά μαθήματα (συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων γλωσσών, μαθήματα προσανατολισμού, πολυπολιτισμικές συνεδρίες, μαθήματα διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης/ποικιλομορφίας) στο Κράτος Μέλος σας;

- Ναι, κρατικά μέτρα για τα μαθήματα.  
 Ναι, τα μαθήματα που παρέχονται από τα ΑΕΙ.  
 Ναι, υποστήριξη από άλλες οργανώσεις.  
 Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τα μαθήματα που παρέχονται:

Η πλατφόρμα «Study in Greece» προσφέρει πληροφορίες σε μαθήματα γλωσσών<sup>102</sup>, έναν «οδηγό επιβίωσης» στην Ελλάδα<sup>103</sup>, πληροφορίες σχετικά με τους Αρχαιολογικούς χώρους, Μνημεία και Μουσεία<sup>104</sup>, θεματικές όπως «Ανακαλύψτε την Ελλάδα»<sup>105</sup>, «Η Ελλάδα με μια ματιά»<sup>106</sup>, η Ελληνική Κουζίνα<sup>107</sup>, η Ελληνική Μυθολογία<sup>108</sup>, και οι Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι<sup>109</sup>. Για παράδειγμα: Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, λειτουργεί Το Κέντρο Εκπαίδευσης Ξένων Γλωσσών (Διδασκαλείο)<sup>110</sup> που προσφέρει υψηλό επίπεδο διδασκαλίας ξένων γλωσσών ή το Κέντρο Εκπαίδευσης Νέας Ελληνικής Γλώσσας<sup>111</sup> το οποίο απευθύνεται σε κοινό με διαφορετικούς τρόπους προέλευσης, ηλικίες, εκπαιδευτικό υπόβαθρο και στόχους. Η Σχολή Νεοελληνικής Γλώσσας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης<sup>112</sup> προσφέρει μαθήματα ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας σε ξένους και Έλληνες.

**E7δ.** Εάν εφαρμόζεται, περιγράψτε τυχόν άλλες πρωτοβουλίες φιλοξενίας και μέτρα που δεν αναφέρονται ανωτέρω.

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

N/A

<sup>100</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>101</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/Accommodation/Wheretostay.aspx>; <https://studyinggreece.edu.gr/Living/Accommodation/CostofLiving.aspx>

<sup>102</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/PlanyourStudies/LanguageRequirements.aspx>; <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/MoreInfo/LearnGreekLanguage.aspx>

<sup>103</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/UsefulInformation/SurvivalGuide.aspx>

<sup>104</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/AboutGreece/ThingstoSeeDo.aspx>

<sup>105</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/AboutGreece/DiscoverGreece.aspx>

<sup>106</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/AboutGreece/Greeceataglance.aspx>

<sup>107</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/AboutGreece/GreekCuisine.aspx>

<sup>108</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/AboutGreece/GreekMythology.aspx>

<sup>109</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Living/AboutGreece/AncientGreekPhilosophers.aspx>

<sup>110</sup> <https://en.uoa.gr/about-us/services-units/foreign-language-teaching-center/>; <http://www.didaskaleio.uoa.gr/>; <http://www.greekcourses.uoa.gr/istorika-stoixeia.html>

<sup>111</sup> <http://en.greekcourses.uoa.gr/programme-of-courses.html>

<sup>112</sup> <http://smg.web.auth.gr/wordpress/?lang=en>



## 2.4. Δικαιώματα των διεθνών φοιτητών

### Ε8. Δικαίωμα στην εργασία

**Ε8α.** Πόσες ώρες επιτρέπεται στους διεθνείς φοιτητές να εργάζονται ανά εβδομάδα ή μήνα τον χρόνο;<sup>113</sup>

[Πιθανό οπτικό στοιχείο για να περιληφθεί στη Συνθετική έκθεση: χάρτης που υποδεικνύει τον αριθμό ωρών σε κάθε Κράτος Μέλος.]  
Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**Ε8β.** Ισχύουν περιορισμοί στο Κράτος Μέλος σας όσον αφορά τον **τύπο/τομέα εργασίας** που επιτρέπεται σε διεθνείς σπουδαστές να εργαστούν;

Ναι, ισχύουν περιορισμοί.

Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε το είδος των περιορισμών που ισχύουν:

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**Ε8γ.** Πρέπει οι σπουδαστές να αποκτούν **εκ των προτέρων άδεια** για το δικαίωμα εργασίας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία;

Ναι, απαιτείται προηγούμενη έγκριση.

Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τον σκοπό αυτής της εκ των προτέρων άδειας και την οντότητα που είναι υπεύθυνη για τη χορήγηση της:

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**Ε8δ.** Οι διεθνείς σπουδαστές έχουν δικαίωμα άσκησης **αυτοαπασχολούμενης οικονομικής δραστηριότητας**;

Ναι, είναι δυνατή η αυτοαπασχόληση.

Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τους ισχύοντες κανονισμούς:

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**Ε9.** Οι σπουδαστές έχουν το δικαίωμα να **εκτελούν παράλληλα τις σπουδές τους ή να αναβάλλουν τις σπουδές τους για κατάρτιση ή εργασία** στο Κράτος Μέλος ;

Ναι, είναι δυνατή η αναβολή των σπουδών.

Ναι, πραγματοποιώντας μια κατάρτιση/εργασία παράλληλα με τις σπουδές.

Όχι.

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τους ισχύοντες κανονισμούς:

Το Άρθρο 36 «Επαγγελματική δραστηριότητα σπουδαστών πολιτών τρίτων χωρών»<sup>114</sup>, του Νόμου 4251/2014, αναφέρει ότι: «Πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν λάβει άδεια διαμονής για λόγους σπουδών, σύμφωνα με το παρόν, επιτρέπεται να εργάζονται μόνο με καθεστώς μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με τις αντίστοιχες προβλέψεις της οικείας νομοθεσίας. Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των ωρών εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τις δέκα ώρες την εβδομάδα ή το αντίστοιχό τους σε ημέρες ή μήνες κατ' έτος».

Επιπλέον, το Άρθρο 40 «Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία»<sup>115</sup>, του Νόμου 4251/2014, τονίζει ότι: «Οι άδειες διαμονής που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 έως 39, ανακαλούνται ή δεν ανανεώνονται, πέραν των οριζόμενων στο άρθρο 24, και στις ακόλουθες ειδικότερες περιπτώσεις: α. δεν τηρεί τους όρους που προβλέπει η οικεία νομοθεσία για το καθεστώς μερικής απασχόλησης κατά την άσκηση των οικονομικών του δραστηριοτήτων, β. δεν σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο στις σπουδές του».

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>113</sup> Βλ. Άρθρο 24 της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>114</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

<sup>115</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

**Ε10α.** Οι σπουδαστές πρέπει να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σε μέγιστο χρονικό διάστημα:

- Ναι.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναφέρετε την περίοδο:*

Η κανονική διάρκεια φοίτησης υπολογίζεται με το συντελεστή  $v+2$  (όπου  $v$  η κανονική διάρκεια σπουδών και το 2 αναφέρεται σε έτη), δηλ. τα 6 έτη ( $4+2$ ) θεωρούνται κανονική διάρκεια φοίτησης για ένα φοιτητή.

Στον Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'/06-09-2011)<sup>116</sup>: «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», αναφέρεται στο «Άρθρο 2 – Ορισμοί»: «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του, νοούνται ως: (...) (γ) «Ενεργοί φοιτητές»: οι φοιτητές των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι εγγράφονται σύμφωνα με το Άρθρο 33 και των οποίων η διάρκεια φοίτησης δεν έχει υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα εξάμηνα. Για τους φοιτητές μερικής φοίτησης ο χρόνος αυτός είναι διπλάσιος του ενδεικτικού για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν. Ως ενεργοί φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών νοούνται οι φοιτητές των οποίων η διάρκεια φοίτησης δεν έχει υπερβεί τη διάρκεια του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, ενώ ως ενεργοί φοιτητές του τρίτου κύκλου σπουδών νοούνται οι φοιτητές που διανύουν τα τέσσερα πρώτα έτη στο αντίστοιχο πρόγραμμα.

Στον Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'/06-09-2011)<sup>117</sup>: «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», αναφέρεται στο «Άρθρο 33 - Χρονική διάρθρωση σπουδών – Εξετάσεις»: (...) «11. (α) Μετά το πέρας της περιόδου κανονικής φοίτησης, που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών της σχολής, προσαυξημένο κατά τέσσερα εξάμηνα, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν στα εξάμηνα, μόνον εφόσον πληρούν τους όρους συνέχισης της φοίτησης που καθορίζονται στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος.»

Στον Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'/06-09-2011)<sup>118</sup>: «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», αναφέρεται στο «Άρθρο 80 – Λοιπές μεταβατικές διατάξεις»: [Αρχή Τροποποίησης]: 9. (α) Όσοι φοιτητές συμπληρώνουν στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας ίσης ή μεγαλύτερης του διπλάσιου αριθμού εξαμήνων από όσα απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξανόμενης κατά δύο εξάμηνα, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος. [Αρχή Τροποποίησης]: «Εξαιρούνται και θεωρείται, ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητά τους στις 30.4.2015, όσοι φοιτητές οφείλουν μόνο διπλωματική ή πτυχιακή εργασία ή πρακτική άσκηση ή συμμετείχαν σε εξετάσεις ή είχαν κάνει δήλωση μαθημάτων σε τουλάχιστον μία εξεταστική περίοδο κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2012-2013 και 2013-2014, δικαιούμενοι να εξεταστούν σε όλα τα μαθήματα στις εξεταστικές περιόδους Σεπτεμβρίου 2014 και Φεβρουαρίου 2015. Το εδάφιο αυτό ισχύει από 31.8.2014» - προσθ. εδαφίου στο τέλος της περ. Α της παρ. 9 του Άρθρου 80 με το Αρθ. 9 του Ν. 4283/2014, ΦΕΚ-189 Α/10-9-14 [Τέλος Τροποποίησης]<sup>119</sup>. (β) Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, όσοι φοιτητές έχουν συμπληρώσει στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας ίσης ή μεγαλύτερης του αριθμού εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξανόμενης κατά τέσσερα εξάμηνα, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος.”

<sup>116</sup> [http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8vnZozRHl6VJ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS\\_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuUNbGrw4\\_MZOPH9woNIEGN3uJGXNEdGrH-M7LI-t3PR](http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8vnZozRHl6VJ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuUNbGrw4_MZOPH9woNIEGN3uJGXNEdGrH-M7LI-t3PR)

<sup>117</sup> [http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8vnZozRHl6VJ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS\\_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuUNbGrw4\\_MZOPH9woNIEGN3uJGXNEdGrH-M7LI-t3PR](http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8vnZozRHl6VJ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuUNbGrw4_MZOPH9woNIEGN3uJGXNEdGrH-M7LI-t3PR)

<sup>118</sup> [http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8vnZozRHl6VJ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS\\_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuUNbGrw4\\_MZOPH9woNIEGN3uJGXNEdGrH-M7LI-t3PR](http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8vnZozRHl6VJ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuUNbGrw4_MZOPH9woNIEGN3uJGXNEdGrH-M7LI-t3PR)

<sup>119</sup> [http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdvtvSoClrL8bWgEV\\_gQ\\_IR5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS\\_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuQsuYajaU4NksOixWnKS5gVs5dMdbtJwPn3JV56OL1](http://www.et.gr/idsoc-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdvtvSoClrL8bWgEV_gQ_IR5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLcmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWYjWelDvWS_18kAEhATUkjb0x1LldQ163nV9K--td6SiuQsuYajaU4NksOixWnKS5gVs5dMdbtJwPn3JV56OL1)

**E10β.** Σύμφωνα με την Οδηγία 2016/801 Άρθρο 21<sup>120</sup> παράγραφος 3, τα Κράτη Μέλη μπορούν να ανακαλέσουν την θεώρηση εισόδου/άδεια παραμονής σε περίπτωση έλλειψης προόδου στις αντίστοιχες σπουδές. Έχει μεταφέρει το Κράτος Μέλος σας αυτή τη διάταξη;

Ναι.

Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε πώς αξιολογείται η έλλειψη προόδου από το Κράτος Μέλος σας:*

Σύμφωνα με το Άρθρο 34, του Νόμου 4251/2014, ΦΕΚ Α80/2014, «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις»<sup>121</sup>, «Άρθρο 34 – Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους σπουδών», αναφέρεται: (...) «2. α. Παρέχεται ευχέρεια στον πολίτη τρίτης χώρας να αιτηθεί για τη χορήγηση άδειας διαμονής για σπουδές με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια φοίτησης του συγκεκριμένου προγράμματος σπουδών. Στην περίπτωση αυτή, κατά την υποβολή της αίτησης ο σπουδαστής προσκομίζει συμπληρωματικά βεβαίωση του οικείου εκπαιδευτικού ιδρύματος για το συνολικό χρόνο σπουδών του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει. (...) γ. Ο σπουδαστής, που είναι κάτοχος άδειας διαμονής με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια του προγράμματος σπουδών, υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανά διετία, βεβαίωση εγγραφής και συμμετοχής στις εξετάσεις, από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα, καθώς και πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας σπουδών για το ίδιο διάστημα, από το οποίο να προκύπτει η γενικότερη πρόοδος του ή λεπτομερής έκθεση προόδου από αρμόδιο όργανο, σε περίπτωση μεταπτυχιακών σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της ανωτέρω υποχρέωσης, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παρέλευσης της διετίας από την έκδοση της άδειας διαμονής, αυτή ανακαλείται και ο σπουδαστής οφείλει να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.»

Επιπλέον, το Άρθρο 40 «Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία»<sup>122</sup>, του Νόμου 4251/2014, τονίζει ότι «Οι άδειες διαμονής που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 έως 39, ανακαλούνται ή δεν ανανεώνονται, πέραν των οριζόμενων στο άρθρο 24, και στις ακόλουθες ειδικότερες περιπτώσεις: α. δεν τηρεί τους όρους που προβλέπει η οικεία νομοθεσία για το καθεστώς μερικής απασχόλησης κατά την άσκηση των οικονομικών του δραστηριοτήτων, β. δεν σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο στις σπουδές του.

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>120</sup> Βλ. Άρθρο 21(2)(στ) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>121</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

<sup>122</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

**E11.** Ο αριθμός των ετών που ένας ξένος φοιτητής κατέχει άδεια διαμονής με σκοπό να σπουδάσει, καταμετράται κατά τη χορήγηση πρόσβασης στη μακροχρόνια διαμονή ή στην ιθαγένεια;

- Ναι.  
 Όχι

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τους ισχύοντες κανονισμούς:

Το Άρθρο 89 «Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος» του Ν. 4521/2014<sup>123</sup> αναφέρει:

1. Στον πολίτη τρίτης χώρας που διαμένει στην Ελλάδα, νόμιμα και αδιάλειπτα, κατά τα πέντε (5) έτη αμέσως πριν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, χορηγείται το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α. Διαθέτει εισόδημα, επαρκές για τις ανάγκες του ιδίου και της οικογένειάς του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του αμειβόμενου με τον κατώτατο μισθό, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, προσαυξημένο κατά 10% για το σύνολο των συντηρούμενων μελών της οικογένειάς του, συνυπολογιζόμενου τυχόν ποσού προερχόμενου από επίδομα τακτικής επιδότησης ανεργίας. Στον υπολογισμό του εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των μελών της οικογένειάς του. Ο τακτικός χαρακτήρας του ανωτέρω εισοδήματος αποδεικνύεται ιδίως από την εκπλήρωση των ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων του. β. Διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθενοείας ως προς το σύνολο των παροχών που καλύπτονται για τις αντίστοιχες κατηγορίες ασφαλισμένων ημεδαπών, η οποία καλύπτει και τα μέλη της οικογένειάς του. γ. Πληροί όρους ένταξης στην ελληνική κοινωνία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 90 παράγραφος 2.

2. Οι περίοδοι διαμονής που αναφέρονται στις περιπτώσεις ε και στ της παραγράφου 2 του άρθρου 88 δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της ανωτέρω πενταετούς περιόδου. Ειδικώς περίοδοι διαμονής για λόγους σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά το ήμισυ για τον υπολογισμό της ίδιας περιόδου.<sup>124</sup>

**Εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν την προσέλκυση διεθνών φοιτητών**

**E12.** Με βάση τις υπάρχουσες εθνικές πηγές (εκθέσεις αξιολόγησης, εκθέσεις των μέσων ενημέρωσης κ.λπ.), ποιοι είναι οι εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν την προσέλκυση διεθνών φοιτητών στο Κράτος Μέλος σας; Επιλέξτε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια.

- Κατάταξη ΑΕΙ  
 Το Κράτος Μέλος είναι κόμβος για συγκεκριμένους τομείς  
 Η γλώσσα στην οποία διδάσκονται τα μαθήματα  
 Πολιτισμός  
 Κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες (π.χ. κόστος διαβίωσης)  
 Άλλο (διευκρινίστε):  
 Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες.

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

Ο πολιτισμός, οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες και η γλώσσα στην οποία προσφέρονται μαθήματα είναι καθοριστικοί παράγοντες που επηρεάζουν την προσέλκυση διεθνών φοιτητών. Η ενότητα «Γιατί να σπουδάσω στην Ελλάδα;» της πλατφόρμας «Study in Greece» υπογραμμίζει ότι «Εκτός από τον αρχαίο πολιτισμό, η σύγχρονη Ελλάδα έχει πολλά να προσφέρει. Ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα είναι μοναδικά τοποθετημένη ως συμμετέχων τόσο στην ευρωπαϊκή όσο και στη μεσογειακή οικονομία. Έχει σημειώσει ραγδαία ανάπτυξη και ανάπτυξη υποδομών, ιδιαίτερα μετά τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το καλοκαίρι του 2004.»<sup>125</sup> Το κόστος διαβίωσης και η δωρεάν εκπαίδευση είναι σημαντικά γεγονότα, όπως περιγράφονται στις εμπειρίες των διεθνών φοιτητών<sup>126</sup>: «Είναι σπουδαίο για μένα ότι η ελληνική παιδεία είναι δωρεάν» (φοιτήτρια από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό), «Οι σπουδές στην Ελλάδα ήταν σίγουρα η καλύτερη απόφαση της ζωής μου!» (φοιτήτρια από την Πολωνία), «Είμαι πολύ ευχαριστημένος αυτή η μοναδική εμπειρία στην Ελλάδα!» (φοιτητής από τη Λευκορωσία), «Μου αρέσει η Ελλάδα γιατί ο καιρός είναι ο ίδιος με τον τόπο μου» (φοιτητής από το Αφγανιστάν). Επιπλέον, η κατάταξη των ελληνικών ΑΕΙ προωθείται συχνά στους ιστοτόπους τους<sup>127</sup> ή από τα μέσα ενημέρωσης<sup>128</sup>. Οι προσπάθειες για τη διεθνή εξωστρέφεια των ελληνικών ΑΕΙ προωθούνται μέσω διάχυσης πληροφοριών από την αγγλική έκδοση των δικτυακών τόπων τους και των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης, όχι αποκλειστικά προς τους διεθνείς φοιτητές αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις με έμφαση στο Erasmus+. Σε πολλές περιπτώσεις, τα μαθήματα του καλοκαιριού απευθύνονται σε διεθνείς φοιτητές<sup>129</sup>. Λεπτομέρειες για τη ζωή των φοιτητών και χρήσιμες πληροφορίες παρέχονται στους ιστοτόπους των ΑΕΙ.

<sup>123</sup> <http://www.immigration.gov.gr/adeia-diamonis-makras-diarkeias?fbclid=IwAR3dTm-vgX99UdrJTJcTbhA65R04P8bLj8NOB5uO10IM6sSTB0CrV1f22EE>

<sup>124</sup> <http://www.ypes.gr/UserFiles/24e0c302-6021-4a6b-b7e4-8259e281e5f3/nomos4251-2014.pdf>

<sup>125</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/MoreInfo/WhyStudyinGreece.aspx>

<sup>126</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/Studying/MoreInfo/StudentsExperiences.aspx>

<sup>127</sup> [https://www.uoa.gr/fileadmin/user\\_upload/PDF-files/anakoίνωσεις/simantikes/2018/0205\\_pinakes-katataxis\\_EKPA.pdf](https://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/anakoίνωσεις/simantikes/2018/0205_pinakes-katataxis_EKPA.pdf); <https://www.uoc.gr/research-at-uni/rankings.html>; <https://www2.aula.gr/en/news-events/nea/agricultural-university-athens-has-received-high-ranking-worldwide>;

<https://www.aegean.gr/announcement/σε-κορυφαία-θέση-διεθνώς-το-πανεπιστήμιο-αγαίου-στον-τομέα-της-πληροφορικής>; <https://www.aueb.gr/el/content/to-opa-ston-kosmo>

<sup>128</sup> <https://www.eduguide.gr/nea/poia-einai-h-katata3h-twn-ellhnikwn-panepisthmiwn-ana-gnwstiko-a/>; <https://www.look4studies.com/katataxeis-panepistimiwn.html>; <http://www.kathimerini.gr/987508/article/epikairothta/ellada/oktw-ellhniko-panepisthmiwn-sth-die8nh-katata3h-me-ta-kalytera-akadhmaika-idrymata-toy-kosmoy>; <https://www.foititikea.gr/πανεπιστήμια/13189-η-παγκόσμια-κατάταξη-των-ελληνικών-πανεπιστημίων-για-το-2019-λίστα>; <https://www.ipaieia.gr/paideia/diethneis-pinakes-katataxis-panepisthmiwn-ana-aidikotita-apotelesmata-2018>

<sup>129</sup> <http://en.thygespa.uoa.gr/>; <https://summer-schools.aegean.gr/>; <https://ionio.gr/en/studies/summer-schools/>; <https://www.uoi.gr/ekpaideysi/therina-sxoleia/>

Σύμφωνα με τη λίστα των ελληνικών ΑΕΙ έως 31/12/2018

1. Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ) <sup>130</sup>	<a href="http://www.asfa.gr/erasmus/incoming-students">http://www.asfa.gr/erasmus/incoming-students</a> ; <a href="http://www.asfa.gr/en/">http://www.asfa.gr/en/</a>
2. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) <sup>131</sup>	<a href="https://www.auth.gr/international">https://www.auth.gr/international</a> ; <a href="https://www.auth.gr/en">https://www.auth.gr/en</a> ; <a href="https://www.auth.gr/en/international">https://www.auth.gr/en/international</a>
3. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ) <sup>132</sup> :	<a href="https://www2.aua.gr/en">https://www2.aua.gr/en</a> ; <a href="https://www2.aua.gr/el">https://www2.aua.gr/el</a>
4. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) <sup>133</sup>	<a href="http://duth.gr/">http://duth.gr/</a>
5. Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος <sup>134</sup>	<a href="https://www.ihu.edu.gr/index.php/admissions.html">https://www.ihu.edu.gr/index.php/admissions.html</a>
6. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) <sup>135</sup> :	<a href="https://www.uoa.gr/to_panepistimio/diethneis_scheseis/">https://www.uoa.gr/to_panepistimio/diethneis_scheseis/</a> ; <a href="https://en.uoa.gr/">https://en.uoa.gr/</a>
7. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ) <sup>136</sup> :	<a href="https://www.ntua.gr/en/">https://www.ntua.gr/en/</a> ;
8. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) <sup>137</sup>	<a href="https://www.eap.gr/en/">https://www.eap.gr/en/</a>
9. Ιόνιο Πανεπιστήμιο <sup>138</sup>	<a href="https://ionio.gr/en/">https://ionio.gr/en/</a>
10. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ) <sup>139</sup>	<a href="https://www.aueb.gr/en">https://www.aueb.gr/en</a>
11. Πανεπιστήμιο Αιγαίου <sup>140</sup> :	<a href="http://www1.aegean.gr/international/">http://www1.aegean.gr/international/</a> ; <a href="http://www1.aegean.gr/aegean/en/people/intstudents/default.htm">http://www1.aegean.gr/aegean/en/people/intstudents/default.htm</a>
12. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ) <sup>141</sup> :	<a href="https://www.uniwa.gr/category/collaboration-protocols/">https://www.uniwa.gr/category/collaboration-protocols/</a>
13. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας <sup>142</sup>	<a href="https://uowm.gr/en/">https://uowm.gr/en/</a>
14. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας <sup>143</sup>	<a href="http://www.uth.gr/en/index.php">http://www.uth.gr/en/index.php</a> ; <a href="http://erasmus.uth.gr/index.php/en/">http://erasmus.uth.gr/index.php/en/</a>
15. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων <sup>144</sup>	<a href="https://www.uoi.gr/en/">https://www.uoi.gr/en/</a> ; <a href="https://www.uoi.gr/en/university/international-public-relations/">https://www.uoi.gr/en/university/international-public-relations/</a> ;
16. Πανεπιστήμιο Κρήτης <sup>145</sup>	<a href="https://www.uoc.gr/research-at-uni/rankings.html">https://www.uoc.gr/research-at-uni/rankings.html</a> ; <a href="http://www.uoc.gr/intrel/en/">http://www.uoc.gr/intrel/en/</a>
17. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (ΠΑΜΑΚ) <sup>146</sup>	<a href="https://www.uom.gr/en">https://www.uom.gr/en</a>
18. Πανεπιστήμιο Πατρών <sup>147</sup> :	<a href="http://www.upatras.gr/en">http://www.upatras.gr/en</a> ; <a href="http://www.upatras.gr/el/intrel">http://www.upatras.gr/el/intrel</a> ; <a href="http://www.upatras.gr/en/node/1242">http://www.upatras.gr/en/node/1242</a> ; <a href="http://www.upatras.gr/en/international_students">http://www.upatras.gr/en/international_students</a>
19. Πανεπιστήμιο Πειραιώς (ΠΑΠΕΙ) <sup>148</sup>	<a href="http://www.unipi.gr/unipi/en/">http://www.unipi.gr/unipi/en/</a>
20. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου <sup>149</sup>	<a href="https://www.uop.gr/en/">https://www.uop.gr/en/</a>
21. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών <sup>150</sup>	<a href="https://www.panteion.gr/index.php/el/spoudes/university-guide">https://www.panteion.gr/index.php/el/spoudes/university-guide</a>
22. Πολυτεχνείο Κρήτης <sup>151</sup>	<a href="https://www.tuc.gr/?id=5612">https://www.tuc.gr/?id=5612</a>
23. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο <sup>152</sup>	<a href="https://www.hua.gr/index.php/el/">https://www.hua.gr/index.php/el/</a> ; <a href="https://www.hua.gr/index.php/en/feeding">https://www.hua.gr/index.php/en/feeding</a>

<sup>130</sup> <http://www.asfa.gr/>; <http://www.asfa.gr/en/>

<sup>131</sup> <https://www.auth.gr/>

<sup>132</sup> <https://www2.aua.gr/el>

<sup>133</sup> <http://duth.gr/>

<sup>134</sup> <https://www.ihu.edu.gr/>; <https://www.ihu.edu.gr/index.php/prospective-students.html>

<sup>135</sup> <https://www.uoa.gr/>;

[http://www.intrel.uoa.gr/fileadmin/intrel.uoa.gr/uploads/INTERNATIONAL\\_BILATERAL\\_AGREEMENTS/Information\\_for\\_international\\_exchange\\_students\\_2017\\_new\\_october.doc](http://www.intrel.uoa.gr/fileadmin/intrel.uoa.gr/uploads/INTERNATIONAL_BILATERAL_AGREEMENTS/Information_for_international_exchange_students_2017_new_october.doc)

<sup>136</sup> <https://www.ntua.gr/>; <https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world>; <http://erasmus.ntua.gr/#>

<sup>137</sup> <https://www.eap.gr/el/>

<sup>138</sup> <https://ionio.gr/>

<sup>139</sup> <https://www.aueb.gr/>

<sup>140</sup> <https://www.aegean.gr/>; <http://www1.aegean.gr/aegean2/index.html>; <http://www1.aegean.gr/aegean/en/people/students/groups.htm>;

<http://www1.aegean.gr/aegean/en/people/students/week.htm>; [http://sports.aegean.gr/index\\_eng.htm](http://sports.aegean.gr/index_eng.htm)

<sup>141</sup> <https://www.uniwa.gr/>; <https://www.uniwa.gr/en/home-page/>

<sup>142</sup> <https://uowm.gr/>

<sup>143</sup> <http://www.uth.gr/index.php>

<sup>144</sup> <https://www.uoi.gr/>; <https://www.uoi.gr/panepistimio/diethneis-sxeseis/>

<sup>145</sup> <https://www.uoc.gr/>; <http://en.uoc.gr/>

<sup>146</sup> <https://www.uom.gr/>

<sup>147</sup> <http://www.upatras.gr/el>

<sup>148</sup> <http://www.unipi.gr/unipi/el/>

<sup>149</sup> <https://www.uop.gr/>

<sup>150</sup> <https://www.panteion.gr/>; <https://www.panteion.gr/index.php/en/studies/university-guide>

<sup>151</sup> <https://www.tuc.gr/>; <https://www.tuc.gr/index.php?id=relations>

<sup>152</sup> <http://www.tourismheritage.hua.gr/>; <https://www.hua.gr/index.php/en/>

24. Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης <sup>153</sup>	<a href="http://erasmus.teithe.gr/index.php/el/">http://erasmus.teithe.gr/index.php/el/</a>
25. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης <sup>154</sup>	<a href="http://www.teikav.edu.gr/index.php?lang=en;">http://www.teikav.edu.gr/index.php?lang=en;</a> <a href="http://erasmus.teiimt.gr/index.php/el/">http://erasmus.teiimt.gr/index.php/el/</a>
26. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας <sup>155</sup>	<a href="http://www.teiwest.gr/index.php/en/">http://www.teiwest.gr/index.php/en/</a>
27. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Μακεδονίας <sup>156</sup>	<a href="https://oldwww.teiwm.gr/index.php?lang=en">https://oldwww.teiwm.gr/index.php?lang=en</a>
28. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλίας <sup>157</sup>	<a href="https://www.teilar.gr/index_en.php">https://www.teilar.gr/index_en.php</a>
29. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κεντρικής Μακεδονίας <sup>158</sup>	<a href="http://www.teicm.gr/index.php?lang=en">http://www.teicm.gr/index.php?lang=en</a>
30. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης <sup>159</sup>	<a href="https://www.teicrete.gr/en;">https://www.teicrete.gr/en;</a> <a href="http://iroen.teicrete.gr/">http://iroen.teicrete.gr/</a>
31. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πελοποννήσου <sup>160</sup>	<a href="https://www.teipel.gr/en/">https://www.teipel.gr/en/</a>
32. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηπείρου <sup>161</sup>	<a href="http://erasmus.teiep.gr/">http://erasmus.teiep.gr/</a>

Σημείωση:  
 35 ΑΕΙ μέχρι 31/12/2017, Πηγή Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (14/03/2019),  
 32 ΑΕΙ μέχρι 31/12/2018, Πηγή Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (14/03/2019) και  
 30 ΑΕΙ μέχρι 14/03/2019, Πηγή Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (14/03/2019)<sup>162</sup>.

<sup>153</sup> <https://www.teithe.gr/atei/>

<sup>154</sup> <http://www.teikav.edu.gr/>

<sup>155</sup> <http://www.teiwest.gr/>

<sup>156</sup> <https://www.teiwm.gr/>

<sup>157</sup> <https://www.teilar.gr/schools.php>

<sup>158</sup> <http://www.teicm.gr/>

<sup>159</sup> <https://www.teicrete.gr/>

<sup>160</sup> <https://www.teipel.gr/>

<sup>161</sup> <http://www.teiep.gr/>

<sup>162</sup> Ν. 4521/2-3-2018: Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά (Τ.Ε.Ι. Πειραιά), με έδρα τον Πειραιά, και το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθηνών (Τ.Ε.Ι. Αθηνών), με έδρα το Αιγάλεω, συγχωνεύονται διά απορροφήσεως από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Βλ. [https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos\\_45212018\\_panepisthmio\\_dytkhs\\_attikhs.pdf](https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos_45212018_panepisthmio_dytkhs_attikhs.pdf)

Ν. 4559/3-8-2018: Από 1.10.2018 το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηπείρου (Τ.Ε.Ι. Ηπείρου) καταργείται και εντάσσεται στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Από 1.10.2018 το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ιονίων Νήσων (Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων) καταργείται και εντάσσεται στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Βλ. [https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos\\_4559\\_fek\\_1423-8-18\\_ionio\\_panepisthmio\\_panepisthmio\\_ioanninon.pdf](https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos_4559_fek_1423-8-18_ionio_panepisthmio_panepisthmio_ioanninon.pdf)

Ν. 4589/29-1-2019: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλίας (Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας), με έδρα τη Λάρισα, καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο και εντάσσεται στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Στερεάς Ελλάδας (Τ.Ε.Ι. Στερεάς Ελλάδας) καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο και εντάσσεται στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.), στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Βλ. [https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos\\_458919.pdf](https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/nomos_458919.pdf)

## 2.5. Προκλήσεις και καλές πρακτικές για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών

**E13.** Ποιες είναι οι α) **προκλήσεις** και οι β) **καλές πρακτικές** που έχουν παρατηρηθεί στο Κράτος Μέλος σας για την προσέλκυση διεθνών φοιτητών και για ποιους θεωρείται πρόκληση/ορθή πρακτική (ΑΕΙ, Κράτος Μέλος, φοιτητής, άλλο); Για κάθε πρόκληση/ορθή πρακτική: γιατί θεωρείται αυτή η πρόκληση/καλή πρακτική και βασίζεται σε εισήγηση εμπειρογνομόνων (εάν ναι, ποιο εμπειρογνομόνος)/έρευνας/εκθέσεις αξιολόγησης/συνεντεύξεις/άλλες πηγές;

α) Προκλήσεις:

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Η μελέτη τίτλο «Enhancing Internationalisation in Higher Education: Guide of procedures and tools – proposals»<sup>163</sup> η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education»<sup>164</sup> εντόπισε τις ακόλουθες προκλήσεις στην Ελλάδα όσον αφορά τη διεθνοποίηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: «Πρωταρχικής σημασίας κρίνεται η χάραξη στρατηγικής για την Ανώτατη Εκπαίδευση γενικά και για τη διεθνοποίησή της ειδικότερα τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο ιδρυμάτων. Η ενίσχυση της διεθνοποίησης θα πρέπει να αποτελεί κοινό στόχο της πολιτείας και των ΑΕΙ. Ο πρόσφατος Νόμος 4485/2017 για την Ανώτατη Εκπαίδευση αποτυπώνει ξεκάθαρα την ανάγκη να τεθεί η διεθνοποίηση ως προτεραιότητα. Αναφέρει μεταξύ άλλων ότι: «Τα ΑΕΙ έχουν ως αποστολή [...] να προωθούν τη συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα και ερευνητικούς φορείς στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή, την αποτελεσματική κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών και των αποφοίτων τους, συμμετέχοντας στην ευρωπαϊκή και στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα».<sup>165</sup> Η ίδια μελέτη επισημαίνει: «Από την πλευρά της πολιτείας, χρειάζεται πλαίσιο στρατηγικής διεθνοποίησης, ενώ είναι απαραίτητο να εξειδικευτεί και να υποστηριχθεί περαιτέρω ο ευρωπαϊκός στόχος του 20% στην κινητικότητα. Η δράση «Study in Greece», η οποία αφορά τη λειτουργία διαδικτυακής πύλης παροχής πληροφοριών για σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, αποτελεί μετά από πρωτοβουλία του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου μία πρώτη σημαντική προσπάθεια του ΥΠΠΕΘ στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της διεθνούς εικόνας των ελληνικών ΑΕΙ τόσο στα προπτυχιακά, όσο και τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, αλλά δεν αρκεί. Η πολιτεία οφείλει να ενισχύσει περαιτέρω την προβολή των ελληνικών ιδρυμάτων στο εξωτερικό. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education (GEAR)», τα ιδρύματα πρότειναν την ανάληψη πρωτοβουλιών για την προβολή των ελληνικών ΑΕΙ στο εξωτερικό από μέρους της πολιτείας, κατά το πρότυπο αντίστοιχων κινήσεων προβολής των ολλανδικών, γερμανικών και κυπριακών ΑΕΙ. Επίσης, η προβολή αυτή μπορεί να γίνεται σε σύμπραξη με άλλους φορείς, όπως το Υπουργείο Τουρισμού και το Υπουργείο Εξωτερικών. Πρέπει να αποτελέσει κοινή αντίληψη ότι η διεθνοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης και έρευνας μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στην ευρύτερη προσπάθεια για την αναπτυξιακή ανάκαμψη της χώρας. Σε αυτό το πλαίσιο, σημειώνεται ότι συγκεκριμένες ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αξιοποίηση της γεωγραφικής της θέσης, με σκοπό να δημιουργηθούν γέφυρες με μη ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και τη χρήση νέων τεχνολογιών ως μέσο βελτίωσης της αποδοτικότητας και μείωσης του κόστους. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο πρόσφατος Νόμος 4485/2017 δίνει τη δυνατότητα διοργάνωσης προπτυχιακών προγραμμάτων σε ξένη γλώσσα για πολίτες χωρών εκτός ΕΕ. Επιπλέον, η πολιτεία μπορεί να συνδράμει τα ιδρύματα μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών, ώστε να έρθουν σε επαφή με ιδρύματα χωρών εκτός ΕΕ. Τέλος, η πολιτεία οφείλει, να συμβάλει στην βελτιστοποίηση διαδικασιών για την εγγραφή ξένων φοιτητών, όπως για παράδειγμα η ταχεία έκδοση βίζας και η διευκόλυνση στο άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, διαδικασίες που ήδη δυσχεραίνουν τα προγράμματα διεθνών ανταλλαγών.»<sup>166</sup> Τέλος, η ίδια μελέτη σημειώνει: «Από την πλευρά των ιδρυμάτων, χρειάζεται οργάνωση, συνοχή και εξωστρέφεια, διακριτές στρατηγικές επιλογές που θα λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ιδρυμάτων και θα εξασφαλίζουν συνέπεια στην εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών σε βάθος χρόνου. Πολύτιμη θα ήταν και η ενίσχυση της συνεργασίας των ΑΕΙ με το ΥΠΠΕΘ, τους οργανισμούς και τις ανεξάρτητες αρχές, χωρίς αυτό να συνιστά παραβίαση της ακαδημαϊκής αυτονομίας των ιδρυμάτων και του ανεξάρτητου χαρακτήρα των οργανισμών. Η ίδρυση των Ακαδημαϊκών Συμβουλίων Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας σε επίπεδο περιφέρειας, στο πλαίσιο του Νόμου 4485/2017, θα μπορούσε να συμβάλει στην ανταλλαγή καλών πρακτικών και στο πεδίο της διεθνοποίησης. Τα ΑΕΙ μπορούν επίσης να αξιοποιήσουν τη λειτουργία των Συνόδων των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ, και μέσω αυτών να συνεργάζονται για θέματα που άπτονται της διεθνοποίησης, ώστε να διαμορφώσουν ολοκληρωμένες προτάσεις προς την πολιτεία για τη χάραξη οδικού χάρτη στην προσπάθεια ενίσχυσης της διεθνούς εικόνας των ελληνικών ΑΕΙ.»<sup>167</sup>

Όσον αφορά τη διεθνοποίηση των ελληνικών ΑΕΙ, η έκθεση που βασίζεται στην «Επεξεργασία των απαντήσεων των ιδρυμάτων στο πρώτο ερωτηματολόγιο»<sup>168</sup> που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα»<sup>169</sup> αναφέρει ότι: «τα ελληνικά ΑΕΙ κυρίως, στις σχέσεις τους με τα ΑΕΙ εκτός Ελλάδος και τις πρακτικές τους με στόχο την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας τους. Πρώτον, μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι τα περισσότερα ελληνικά ΑΕΙ θέτουν τη διεθνοποίηση στο επίκεντρο των στρατηγικών τους και διακρίνουν τη σημασία του με κάθε δυνατό τρόπο. Δεύτερον, υπάρχουν διάφορες κατηγορίες ελληνικών ΑΕΙ όσον αφορά τον βαθμό διεθνοποίησής τους.

<sup>163</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf)

<sup>164</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/>

<sup>165</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf)

<sup>166</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf)

<sup>167</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf)

<sup>168</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey\\_ExecutiveSummary\\_UPDATED.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey_ExecutiveSummary_UPDATED.pdf); [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016\\_MOHE\\_1st\\_final\\_report\\_cr.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016_MOHE_1st_final_report_cr.pdf); <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/09/2ndSurveyAnalysis-.pdf>; <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/10/Biblio-Apologismou.pdf>

<sup>169</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/?page\\_id=14&lang=el](http://mohe.minedu.gov.gr/?page_id=14&lang=el)

Ωστόσο, με εξαίρεση τη λιγότερο διεθνοποιημένη ομάδα, η οποία είναι ξεχωριστά οριοθετημένη, οι άλλες τρεις ομάδες δεν είναι πάντοτε εύκολα διακριτές. Αυτό συμβαίνει επειδή κάθε ΑΕΙ έχει διαφορετικές δυνάμεις και αδυναμίες, οι οποίες δεν κατανέμονται με ομοιόμορφο τρόπο. Επιπλέον, οι διαφορές τους δεν είναι δομημένες γύρω από τους άξονες των «πανεπιστημίων έναντι ΤΕΙ», «μεγάλων έναντι μικρών» ή «κέντρων έναντι περιφερειών», όπως αναμενόταν. Ενώ αυτές οι παράμετροι επηρεάζουν σημαντικά τα δεδομένα, δεν οδηγούν στο σχηματισμό ομοιογενών ομάδων. Τρίτον, παρά τις προθέσεις και τις προσπάθειες των ελληνικών ΑΕΙ, πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά για τη διεθνοποίησή τους. Ο αριθμός των μη Ελλήνων φοιτητών δεν είναι υψηλός και ούτε η κινητικότητα των σπουδαστών και του προσωπικού τους. Η έλλειψη πόρων είναι η κύρια αιτία. Ωστόσο, δεν εξηγεί τις διαφορές μεταξύ των ΑΕΙ. Τέταρτον, οι συνεργίες μεταξύ των ελληνικών ΑΕΙ είναι περιορισμένες, όπως και η διάδοση ορθών πρακτικών, ακόμη και μεταξύ των ΑΕΙ του ίδιου γεωγραφικού χώρου. Για μια ακόμη φορά, η συνεργασία μεταξύ των ΑΕΙ φαίνεται ότι χρειάζεται επείγοντως.<sup>170</sup>

β) Καλές πρακτικές:

Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:

Στη μελέτη τίτλο «Enhancing Internationalisation in Higher Education: Guide of procedures and tools – proposals»<sup>171</sup> η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education»<sup>172</sup> προτάθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες στην Ελλάδα όσον αφορά τη διεθνοποίηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Είναι απαραίτητο να προωθηθούν συγκεκριμένες δράσεις, τόσο από την πλευρά του κράτους όσο και από τα ΑΕΙ, προκειμένου να βελτιωθεί ο αριθμός των μετακινήσεων και να προσεγγιστεί ο στόχος της ΕΕ κατά 20%. Η πρώτη προϋπόθεση είναι η αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης, η οποία θα πρέπει να εκτιμήσει τη σημασία της κινητικότητας για την εδραίωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Ιδιαίτερες προτάσεις περιελάμβαναν: Διατήρηση και αύξηση της εθνικής συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+, που θα επιτρέψει μεγαλύτερο αριθμό προσφερομένων θέσεων, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι αυξημένες απαιτήσεις των θεσμικών οργάνων, Αύξηση της ταχυδρομικής χρηματοδότησης για την κινητικότητα των φοιτητών και του προσωπικού, Ενεργός συμμετοχή στον εξορθολογισμό των κανονισμών χρηματοδότησης για την κινητικότητα του Πρόγραμμα Erasmus+. π.χ. η αποζημίωση ανάλογα με την απόσταση πρέπει να αντικατασταθεί από τα πραγματικά έξοδα ταξιδιού, Βελτίωση της διοικητικής διαχείρισης και εξορθολογισμός των διαδικασιών αναγνώρισης, Επικαιροποίηση των συμφωνιών και μεταβατικές διατάξεις, Ένταξη της κινητικότητας στο πρόγραμμα σπουδών, Ενίσχυση της κουλτούρας κινητικότητας, Καταγραφή των προβλημάτων, παρακολούθηση-αξιολόγηση των συμφωνιών, Υιοθέτηση πολιτικών διεθνοποίησης σχετικών με τη γλώσσα, Υιοθέτηση κινήτρων επαγγελματικής εξέλιξης για την ενίσχυση της κινητικότητας, Υποστήριξη της κινητικότητας των μη προνομιούχων ομάδων.

Όσον αφορά τη καλές πρακτικές των ελληνικών ΑΕΙ, η έκθεση που βασίζεται στην «Επεξεργασία των απαντήσεων των ιδρυμάτων στο πρώτο ερωτηματολόγιο»<sup>173</sup> που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα»<sup>174</sup> αναφέρει ότι:

Πίνακας 3: Κατάλογος Καλών Πρακτικών και Καινοτόμων Δράσεων ανά κατηγορία δράσεων

ΑΕΙ	Δράσεις διεθνοποίησης Συνεργασία με την Documenta. Η Documenta του Κάσελ είναι η σημαντικότερη εικαστική έκθεση στον κόσμο, από το 1955. Το 2017 διοργανώθηκε για πρώτη φορά σε άλλη πόλη εκτός Κάσελ: «Documenta 14: Μαθαίνοντας από την Αθήνα». Ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών. Θερινά σχολεία, με πλούσιο χαρτοφυλάκιο εξειδικευμένων προγραμμάτων, συνήθως στην αγγλική γλώσσα. Επιμορφωτικά προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-learning). Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ξένων Σπουδών του Πεκίνου. Συμφωνία συνεργασίας με το European Organization for Nuclear Research (CERN) Συμφωνίες συνεργασίας με το European Organization for Nuclear Research (CERN) και το National University of Defense Technology (Κίνα). Συνεργασίες και κινητικότητα στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS+.
Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ)	Δράσεις διεθνοποίησης. Προσφερόμενα μαθήματα στην αγγλική γλώσσα Διεθνή θερινά σχολεία.

Πηγή: Αγγελόπουλος, κ. ά (2016), σ. 47-51.<sup>175</sup> Επεξεργασία: Φούσκας, κ. ά. (2019).

<sup>170</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016\\_MOHE\\_1st\\_final\\_report\\_cr.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016_MOHE_1st_final_report_cr.pdf)

<sup>171</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf)

<sup>172</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/> Βλ. επίσης: [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Report\\_FINAL\\_FINAL.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Report_FINAL_FINAL.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/03/GEAR\\_PreliminaryReport\\_revised.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/03/GEAR_PreliminaryReport_revised.pdf); <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PreliminaryReport.pdf>; <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>; [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA\\_Report\\_Gr.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA_Report_Gr.pdf)

<sup>173</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey\\_ExecutiveSummary\\_UPDATED.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey_ExecutiveSummary_UPDATED.pdf); [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016\\_MOHE\\_1st\\_final\\_report\\_cr.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016_MOHE_1st_final_report_cr.pdf); <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/09/2ndSurveyAnalysis-.pdf>; <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/10/Biblio-Apologismou.pdf>

<sup>174</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/?page\\_id=14&lang=el](http://mohe.minedu.gov.gr/?page_id=14&lang=el)

<sup>175</sup> Αγγελόπουλος, Γ. κ.ά. (2016) Έκθεση: Επεξεργασία των απαντήσεων των ιδρυμάτων στο δεύτερο ερωτηματολόγιο. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα: Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα Modernisation of Higher Education in Greece – MOHE. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, σ. 47-51 <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/09/2ndSurveyAnalysis-.pdf> Βλ. επίσης European Commission (2018) Peer Counselling on Internationalisation of Higher Education. Nicosia, Cyprus, 09-10 October 2018. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. Directorate A — Policy Strategy and Evaluation. Unit A.2 — Country Analysis. European Commission B-1049. Brussels: European Commission.



Επιπλέον, στην περιήληψη της έκθεσης πεπραγμένων «Διεθνής δραστηριότητα αμοιβαίας μάθησης μεταξύ ομοτίμων» (Fine-Tuning Recognition Processes: Challenges, Strategies, Tools)<sup>176</sup> (2017) που διεξήχθη στο πλαίσιο του προγράμματος με τίτλο «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education» (GEAR)<sup>177</sup>, έγιναν οι ακόλουθες παρατηρήσεις σχετικά με την κινητικότητα και τη διεθνοποίηση: «1) Ενίσχυση της κινητικότητας: Η Ελλάδα δεν εμφανίζεται ως ιδιαίτερα ελκυστική χώρα για την εισερχόμενη φοιτητική κινητικότητα. Μερικοί τρόποι για τη βελτίωση της εισερχόμενης φοιτητικής κινητικότητας, που συγκεντρώθηκαν κατά την ανταλλαγή εμπειριών από εκπροσώπους της Ελλάδας και των υπόλοιπων χωρών, είναι οι εξής: μαθήματα/προγράμματα σπουδών σε ευρέως ομιλούμενες γλώσσες (π.χ. αγγλικά), διδασκαλία ελληνικών για τους αλλοδαπούς φοιτητές, θερινές ακαδημίες, ιστοσελίδες φιλικές προς το χρήστη, εύκολη πρόσβαση σε πρακτικές πληροφορίες, μείωση της γραφειοκρατίας, εξασφάλιση στέγασης για διεθνείς φοιτητές, νομοθεσία που διευκολύνει τη διεθνοποίηση (π.χ. χορήγηση άδειας παραμονής με προνομιακούς όρους για φοιτητές και ερευνητές), ισχυρές συμφωνίες συνεργασίας στην έρευνα, χρηματοδότηση, συνεργασία με χώρες εκτός του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ), προώθηση των ελκυστικών χαρακτηριστικών της χώρας. 2) Χαρακτηριστικά κινητικότητας: Σημειώνεται αυξητική τάση κινητικότητας για πρακτική άσκηση. Θα ήταν χρήσιμο να μελετηθεί και να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ισορροπίας που παρατηρείται μεταξύ αντικειμένων σπουδών. 3) Συμφωνίες κινητικότητας (mobility agreements) και συμφωνίες μάθησης (learning agreements). Οι συμφωνίες αποτελούν εγγύηση ότι τα μαθήματα που παρακολουθούν οι φοιτητές σε ιδρύματα του εξωτερικού, θα αναγνωριστούν στο οικείο ίδρυμα. Προκειμένου να είναι λειτουργικές και ρεαλιστικές, οι συμφωνίες μάθησης θα είναι χρήσιμο να περιλαμβάνουν εκ των προτέρων την αντιστοίχιση των μαθημάτων που θα παρακολουθήσει ο μετακινούμενος φοιτητής με μαθήματα του οικείου ιδρύματος. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι ο φοιτητής που έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τους όρους της συμφωνίας μάθησης του δεν θα συναντά κανένα πρόβλημα στην επιστροφή του στο οικείο ίδρυμα.»

<sup>176</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA\\_Report\\_Gr.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA_Report_Gr.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/ExecutiveSummary\\_Eng.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/ExecutiveSummary_Eng.pdf)

<sup>177</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/> Βλ. επίσης: [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Report\\_FINAL\\_FINAL.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Report_FINAL_FINAL.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/03/GEAR\\_PreliminaryReport\\_revised.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/03/GEAR_PreliminaryReport_revised.pdf); <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PreliminaryReport.pdf>; <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>; [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA\\_Report\\_Gr.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA_Report_Gr.pdf)

### Ενότητα 3. Μέτρα και κίνητρα για τη διατήρηση διεθνών αποφοίτων

#### 3.1. Μέτρα και κίνητρα για τη διατήρηση διεθνών αποφοίτων

Το παρόν τμήμα εξετάζει τα μέτρα και τα κίνητρα για τη διατήρηση των διεθνών αποφοίτων μετά τη διεξαγωγή των σπουδών τους στα Κράτη Μέλη. Οι στατιστικές που παρέχονται στο Παράρτημα 1.4 και στο Παράρτημα 1.5 θα χρησιμοποιηθούν για την επικέντρωση των μέτρων και των κινήτρων που αναφέρουν τα Κράτη Μέλη.

**ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Στις απαντήσεις σας στις ερωτήσεις E14-16, κατά περίπτωση, παρακαλούμε να αναφέρετε εάν η πολιτική/παροχή/στρατηγική διαφέρει μεταξύ των επιπέδων προσόντων (επίπεδα ISCED 5-8).

#### E14. Μέτρα και κίνητρα για τη διατήρηση των διεθνών αποφοίτων στα Κράτη Μέλη.

**E14α.** Ποιες είναι οι προϋποθέσεις πρόσβασης **μετά από σπουδές** στην εθνική αγορά εργασίας/αυτοαπασχόληση/δραστηριότητες νεοσύστατης επιχείρησης ή ίδρυσης εταιρίας/ερευνητικού έργου;

*Παρακαλείσθε να περιγράψτε εν συντομία τους όρους:*

- Σε πόσο χρονικό διάστημα επιτρέπεται από το Κράτος Μέλος σας να παραμείνουν φοιτητές μετά από σπουδές προκειμένου να αναζητήσουν εργασία ή να ιδρύσουν μια επιχείρηση<sup>178</sup>; Τι συμβαίνει μετά από αυτή την περίοδο;

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Οι αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές

- Το Κράτος Μέλος σας έχει περιορισμούς όσον αφορά τον τομέα εργασίας στον οποίο ο διεθνής φοιτητής μπορεί να αναζητήσει απασχόληση ή να δημιουργήσει μια επιχείρηση;

Ναι.

Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τους περιορισμούς που ισχύουν:*

Οι αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές

- Ο διεθνής φοιτητής χρειάζεται ένα ελάχιστο επίπεδο πτυχίου προκειμένου να του επιτραπεί να παραμείνει μετά από σπουδές προκειμένου να αναζητήσει απασχόληση ή να δημιουργήσει μια επιχείρηση;<sup>179</sup>

Ναι.

Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναφέρετε το ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο:*

Οι αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές

**E14β.** Υπάρχουν άλλα συγκεκριμένα **μέτρα πολιτικής** ή κίνητρα για τη διατήρηση των διεθνών σπουδαστών; Παρακαλείσθε να επιλέξετε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια.

Απαιτείται μειωμένη αμοιβή για άδεια εργασίας/διαμονής.

Απεριόριστη πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Άλλα κίνητρα.

Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε εν συντομία τα μέτρα ή τα κίνητρα που ισχύουν.*

Όποιες σχετικές αλλαγές αυτές βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται να ολοκληρωθούν βραχυπρόθεσμα στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>178</sup> Βλ. Άρθρο 25(1) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

<sup>179</sup> Βλ. Άρθρο 25(2) της Οδηγίας για τους Σπουδαστές και τους Ερευνητές.

**E15.** Υπάρχουν πρωτοβουλίες των ΑΕΙ ή του ιδιωτικού τομέα μέσω των οποίων παρέχεται στήριξη στους φοιτητές μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους; (π.χ. σε εξειδικευμένες ή ειδικού ενδιαφέροντος περιοχές, με τη μορφή παροχής συμβουλών, σύναψη συμβάσεων με τους φοιτητές για την έναρξη εργασίας με μια επιχείρηση μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους). Παρακαλείσθε επίσης να εξετάσετε πρωτοβουλίες σε περιφερειακό επίπεδο. Παρακαλούμε επιλέξτε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια και, κατά περίπτωση, παρακαλείσθε να επαραθέσετε παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών των πρωτοβουλιών των πανεπιστημίων/ΑΕΙ, του ιδιωτικού τομέα, των τοπικών κυβερνήσεων κλπ. για τη διατήρηση των διεθνών πτυχιούχων (π.χ. σε εξειδικευμένες και ειδικού ενδιαφέροντος περιοχές με τη μορφή υποτροφιών, συμβάσεις μαθητείας, παροχή συμβουλών κ.λπ.).

- Ναι, πρωτοβουλίες που υλοποιούνται από τα ΑΕΙ.  
 Ναι, πρωτοβουλίες που υλοποιούνται από τον ιδιωτικό τομέα.  
 Άλλες πρωτοβουλίες.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε και να δώσετε 1-2 παραδείγματα καλών πρακτικών:*

Ο ιδιωτικός τομέας παρέχει στήριξη στους φοιτητές μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους, για παράδειγμα, προσφέροντας παροχή συμβουλών, εφαρμόζοντας προγράμματα πρακτικής άσκησης και οργανώνοντας φόρουμ σταδιοδρομίας.
--

**E16.** Η κυβέρνηση ή/και τα ΑΕΙ εφαρμόζουν στρατηγικές στο Κράτος Μέλος σας για να ενθαρρύνουν πρώην διεθνείς πτυχιούχους (δηλ. διεθνείς αποφοίτους που έχουν ήδη αποχωρήσει από το Κράτος Μέλος να δημιουργήσουν και/ή να διατηρήσουν μια σύνδεση με την εθνική αγορά εργασίας; Παρακαλείσθε να επιλέξετε όλα τα σχετικά τετραγωνίδια.

- Ναι, στρατηγική που εφαρμόζεται από τα ΑΕΙ.  
 Ναι, στρατηγική που εφαρμόζεται από την κυβέρνηση.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής:*

### 3.2. Προκλήσεις και καλές πρακτικές για τη διατήρηση των διεθνών σπουδαστών

**E17.** Ποιες είναι οι (α) **προκλήσεις** και οι (β) **καλές πρακτικές** που έχουν παρατηρηθεί στο Κράτος Μέλος σας όσον αφορά τη διατήρηση των διεθνών σπουδαστών και για ποιους θεωρείται πρόκληση/ορθή πρακτική (ΑΕΙ, Κράτος Μέλος, φοιτητής, άλλο); Για κάθε πρόκληση/ορθή πρακτική: γιατί θεωρείται αυτή ως πρόκληση/ορθή πρακτική και βασίζεται σε εισήγηση εμπειρογνομόνων (εάν ναι, ποιους εμπειρογνομόνους/ειδικούς/μελέτες/εκθέσεις αξιολόγησης/έρευνες/συνεντεύξεις/άλλες πηγές; Συνοψίστε εν συντομία τα στοιχεία και τις διαπιστώσεις αυτών των εμπειρογνομόνων/μελετών/εκθέσεων αξιολόγησης/συνεντεύξεων/άλλων πηγών.

A) Προκλήσεις:

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Η έκθεση «Study on the current situation of recognition in Greece – Executive Summary<sup>180</sup>» η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education»<sup>181</sup> εντόπισε τις ακόλουθες προκλήσεις στην Ελλάδα όσον αφορά τη διατήρηση της διεθνοποίησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (σ.25): «Οι περισσότερες προκλήσεις που περιγράφονται έχουν τις βάσεις τους στην έλλειψη εμπιστοσύνης, έλλειψης γνώσεων ή έλλειψης πόρων. Επιπλέον, οι ειδικοί συμφωνούν, διαφορετικές ακαδημαϊκές παραδόσεις είναι συχνά στη ρίζα των ασυμφωνιών και παρεξηγήσεων.»

Η ίδια έκθεση επισημαίνει ότι (σ.10-11): «Το σημαντικότερο πρόβλημα για το ελληνικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σήμερα είναι η μη χρηματοδότηση και τα επακόλουθα προβλήματα έλλειψης προσωπικού και υποβάθμισης των υποδομών. Σε κάθε έκθεση, η υποχρηματοδότηση εμφανίζεται ως ο βασικός λόγος για τις περισσότερες δυσκολίες. Για παράδειγμα, οι πιο ομοιόμορφες απαντήσεις στις έρευνες του 2016 «Modernisation of Higher Education (MOHE) in Greece» αντικατοπτρίζουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ΑΕΙ: η συντριπτική πλειονότητα των εκπροσώπων των ΑΕΙ αναφέρει τα αλληλένδετα προβλήματα της έλλειψης προσωπικού (97%) και της υποχρηματοδότησης (93%). Επιπλέον, η υποχρηματοδότηση και η έλλειψη προσωπικού επηρεάζουν τόσο τη διεθνοποίηση όσο και την κινητικότητα τόσο άμεσα όσο και έμμεσα, ενώ η έλλειψη πόρων και επενδύσεων έχει σωρευτικές επιπτώσεις. Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα είναι το μειούμενο ποσοστό των ΑΕΙ που συμμετέχουν σε κοινά προγράμματα, σύμφωνα με τις Εθνικές Εκθέσεις Εφαρμογής της Διαδικασίας της Μπολόνια: 25-59% το 2009, 10-25% το 2012, 6-10% το 2015. Δεύτερον, υπάρχει δυσκολία πρόσβασης σε ποσοτικά<sup>182</sup> και ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τη διεθνοποίηση και την κινητικότητα στα ΑΕΙ, ακόμη και όταν υπάρχουν αυτά τα δεδομένα. Οι Εκθέσεις Εφαρμογής της Διαδικασίας της Μπολόνια [γενικές] αναφέρουν επανειλημμένα ότι η Ελλάδα δεν έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με διάφορα σχετικά ζητήματα. Το Έργο του 2016 «Modernisation of Higher Education (MOHE) in Greece» και το παρόν έργο «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education (GEAR)» επιχειρούν να απαντήσουν εν μέρει στην ανάγκη αυτή. Εξίσου σημαντικές είναι οι δυσκολίες πρόσβασης του κοινού στα δεδομένα του Απριλίου 2017, καθώς και οι δυσκολίες συντονισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων συλλογής δεδομένων. Μια τρίτη προφανής αδυναμία όσον αφορά τη διεθνοποίηση και την κινητικότητα είναι το χάσμα μεταξύ της εθνικής νομοθεσίας και των στρατηγικών των ΑΕΙ, αφενός, και της πρακτικής εφαρμογής, αφετέρου. Αυτό το κενό καταγράφεται σε όλες τις Εθνικές Εκθέσεις Εφαρμογής της Διαδικασίας της Μπολόνια, στην έκθεση της Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ)<sup>183</sup> και στην «Modernisation of Higher Education (MOHE) in Greece». Για παράδειγμα, η έκθεση της ΑΔΙΠ του 2015<sup>184</sup> αξιολόγησε θετικά μόνο το 50% των πρακτικών διεθνοποίησης των ΑΕΙ, παρά τη συντριπτικά θετική αξιολόγηση των σχετικών στρατηγικών τους. Στη μελέτη «MOHE in Greece», οι εκπρόσωποι των ΑΕΙ εκτιμούν κατά μέσο όρο ότι τα ιδρύματά τους έχουν λιγότερο από το 2% της εξερχόμενης κινητικότητας. Η έκθεση της ΑΔΙΠ του 2015 αναφέρει ότι το 40% των ΑΕΙ δηλώνουν ότι οι φοιτητές ανταλλαγής αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αναγνώριση των πιστωτικών μονάδων ECTS<sup>185</sup> που απέκτησαν στο εξωτερικό, ενώ το 43% των ΑΕΙ δεν έχουν περιγράψει και δημοσιοποιήσει ρητά τα μαθησιακά αποτελέσματα των προγραμμάτων σπουδών τους. Σύμφωνα με τη μελέτη «MOHE in Greece», μόνο το 77% των ΑΕΙ υποστηρίζουν ότι παρέχουν το Παράρτημα Διπλώματος (DS), εκ των οποίων το 64% το κάνει αυτόματα. πράγμα που σημαίνει ότι τα μισά από τα ελληνικά ΑΕΙ ισχυρίζονται ότι δεν συμμορφώνονται με την ελληνική νομοθεσία όσον αφορά το Παράρτημα Διπλώματος. Μπορεί κανείς να εντοπίσει τους λόγους της καθυστέρησης αυτής της εφαρμογής για μια ακόμη φορά στην υποχρηματοδότηση και την έλλειψη προσωπικού, καθώς και στην έλλειψη κατάρτισης και επαρκούς πληροφόρησης. Τέταρτον, όσον αφορά την αναγνώριση των πτυχίων ειδικότερα, η διαδικασία είναι ακόμη πολύπλοκη, χρονοβόρα και δαπανηρή και απαιτεί πολλά έγγραφα»<sup>186</sup>.

<sup>180</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

<sup>181</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/>

<sup>182</sup> Κατά την εκπόνηση της παρούσας μελέτης υπήρξαν δυσκολίες στη συγκέντρωση ποσοτικών δεδομένων στο θέμα.

<sup>183</sup> <https://www.adip.gr/en>

<sup>184</sup> [http://www.hqa.gr/data/HQA\\_report2015.pdf](http://www.hqa.gr/data/HQA_report2015.pdf)

<sup>185</sup> European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS).

<sup>186</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

Τέλος, η ίδια έκθεση τονίζει ότι (σ.11) «η κύρια εξωτερική απειλή για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα, και ειδικότερα για τη διεθνοποίηση του, είναι η οικονομική κρίση της χώρας με τις πολλαπλές αλληλένδετες συνέπειές της. Το άμεσο αποτέλεσμα είναι ότι ούτε το ελληνικό κράτος ούτε τα ΑΕΙ έχουν τους πόρους να επενδύσουν στη διεθνοποίηση. Τα έμμεσα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την έλλειψη εμπιστοσύνης και κινήτρου τόσο για τους σπουδαστές όσο και για το προσωπικό, καθώς και την αδυναμία τους να αντισταθμίσουν ατομικά τις ανεπάρκειες του συστήματος - για παράδειγμα, αντιμετωπίζοντας το κόστος της κινητικότητας. Το «brain-drain» είναι επίσης ένα αναμφισβήτητο γεγονός. Προς το παρόν, τα ΑΕΙ αντιστέκονται, χάρη στις τεράστιες και αξιοθαύμαστες προσπάθειες του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού τους, αλλά υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ότι η παρατεταμένη υποχρηματοδότηση μπορεί να οδηγήσει σε στασιμότητα, εσωστρέφεια και πτώση της ποιότητας. Επιπλέον, η προσφυγική κρίση και οι άνευ προηγουμένου μεταναστευτικές ροές αποτελούν νέες προκλήσεις για το ελληνικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων σχετικά με την αναγνώριση της μάθησης και των πτυχίων. Τέλος, ο ευρωσκεπτικισμός σε βασικές ευρωπαϊκές χώρες, ενισχυμένος από το Brexit και την παγκόσμια κατάσταση, αποτελεί σοβαρή απειλή για το μέλλον της διεθνοποίησης του ελληνικού συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και ενδεχομένως για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΕΑ)»<sup>187</sup>.

<sup>187</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

Β) Καλές πρακτικές:

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

Η έκθεση «Study on the current situation of recognition in Greece – Executive Summary»<sup>188</sup> η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education»<sup>189</sup> υπογράμμισε (σ.9-10) ότι το πρώτο θετικό σημείο που πρέπει να αναγνωριστεί είναι ότι το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο εντάσσεται στις αρχές και τις δεσμεύσεις του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΕΑ) Η ελληνική νομοθεσία για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υποστηρίζει σθεναρά τις πολιτικές του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΕΑ) για τη διεθνοποίηση και την κινητικότητα και έχει ενσωματώσει τα κοινά εργαλεία της σχετικά με το ECTS, το Παράρτημα Διπλώματος τη διασφάλιση της ποιότητας και την αναγνώριση. Επιπλέον, υπάρχουν ανεξάρτητες εθνικές υπηρεσίες υπεύθυνες για την κινητικότητα (ΙΚΥ), την αναγνώριση ξένων πτυχίων (ΔΟΑΤΑΠ) και τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ)), οι οποίες συμμορφώνονται με τα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΕΑ). Ένα δεύτερο θετικό σημείο είναι η υψηλή αξία που κάθε επίπεδο του ελληνικού συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποδίδει στη διεθνοποίηση και την κινητικότητα, ακόμη και όταν τίθενται υπό αμφισβήτηση συγκεκριμένες πολιτικές και εργαλεία. Για παράδειγμα, ο Ν. 4009/2011 ορίζει ότι η διεθνοποίηση είναι ένα από τα τρία κριτήρια για την κατανομή πρόσθετης χρηματοδότησης σε ένα ΑΕΙ, το οποίο φυσικά αποτελεί ισχυρό κίνητρο για να τον δώσει προτεραιότητα, ιδιαίτερα σε περιόδους λιτότητας. Η Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ) περιλαμβάνει τη διεθνοποίηση στα κριτήρια διασφάλισης της ποιότητας, την εξέταση της συνεργασίας με ξένα ΑΕΙ, τη συμμετοχή σε διεθνή εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα, καθώς και τη συμβατότητα των προγραμμάτων σπουδών με τα διεθνή πρότυπα, όπως το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)<sup>190</sup>. Το σημαντικότερο είναι ότι τα ελληνικά ΙΕΙ θέτουν την διεθνοποίηση και την κινητικότητα πολύ ψηλά στην ατζέντα τους. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την έκθεση του 2015 της ΑΔΙΠ, τα ελληνικά ΑΕΙ χαρακτηρίζουν τη διεθνοποίηση ως τη δεύτερη πιο σημαντική στρατηγική προτεραιότητα, ενώ οι στρατηγικές τους διεθνοποίησης βαθμολογούνται κατά μέσο όρο 3,31/4 στο σύστημα αξιολόγησης European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)<sup>191</sup>. Σύμφωνα με τις διοικήσεις των ΙΤΕ, όπως καταγράφονται στο Έργο 2016 «ΜΟΧΕ στην Ελλάδα», τα περισσότερα ΑΕΙ έχουν στρατηγικές διεθνοποίησης (94%), καθώς και ειδικές διοικητικές μονάδες και πρακτικές διατάξεις που διευκολύνουν την κινητικότητα. Τρίτον, τα ελληνικά ΑΕΙ κάνουν σοβαρές προσπάθειες προς την κατεύθυνση της εφαρμογής των εργαλείων του ΕΗΕΑ<sup>192</sup>. Οι πιο επιτυχημένες μεταξύ τους εφαρμογές είναι το ECTS. Η Εθνική Έκθεση για την Εφαρμογή της Διαδικασίας της Μπολόνια για το 2015 παρουσιάζει 100% κάλυψη της εφαρμογής της. Η έκθεση του 2015 του δίνει μια πιο μέση, και πιθανώς ακριβή, εκτίμηση 86%. Ένα τέταρτο θετικό σημείο της τρέχουσας κατάστασης είναι η διασφάλιση της ποιότητας, η οποία είναι συστηματοποιημένη, εφαρμόστηκε παγκοσμίως και αναγνωρίστηκε ευρέως ως χρήσιμη. Τα εσωτερικά και εξωτερικά συστήματα αξιολόγησης λειτουργούν καλά και αλληλεπιδρούν ομαλά. Ο δημόσιος και ανεξάρτητος χαρακτήρας της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ) αποτελεί προϋπόθεση αντικειμενικότητας. Ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός του αποδεικνύεται από την ένταξή του στον European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) και την υιοθέτηση του Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)<sup>193</sup>. Η ΑΔΙΠ δημοσιεύει σε απευθείας σύνδεση μια ετήσια έκθεση με τα ευρήματά της, η οποία παρέχει σημαντική ανατροφοδότηση για την ποιότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα. Επιπλέον, από το 2017 το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων έχει καταστεί πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Μητρώου Διασφάλισης Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (EQAR)<sup>194</sup>, προκειμένου να ενισχύσει την ανάπτυξη της Διασφάλισης Ποιότητας στα ελληνικά ΑΕΙ μαζί με την ΗQA. Επιπλέον, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Έργου «ΜΟΗΕ in Greece», το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ αντιλαμβάνεται τη διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης ως θετική και θεωρεί τη συμβολή της στην βελτίωση τους ως πολύ σημαντική. Πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι ένα υπερβολικό ποσό γραφειοκρατίας έχει περιγραφεί ως το κύριο μειονέκτημα των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας. Πέμπτον, ένα θετικό γεγονός είναι ότι η αναγνώριση πτυχίου στην Ελλάδα διοικείται από ένα μόνο οργανισμό, το ΔΟΑΤΑΠ, και όχι από κάθε ΑΕΙ. Ο κεντρικός και εθνικός χαρακτήρας του ελληνικού ΔΟΑΤΑΠ διευκολύνει το συντονισμό και παρέχει ομοιομορφία στα κριτήρια αναγνώρισης, ενώ ο δημόσιος και ανεξάρτητος χαρακτήρας του συνιστά προϋποθέσεις αντικειμενικότητας. Έκτον, οι επίσημοι δικτυακοί τόποι των εθνικών οργανισμών έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, προσφέροντας λεπτομερείς πληροφορίες τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να δοθεί στην πλατφόρμα «Study in Greece» η οποία φιλοξενείται από το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων Υποθέσεων. Επιπλέον, ένας αυξανόμενος αριθμός ελληνικών ΑΕΙ παρέχει πληροφορίες στα αγγλικά στις ιστοσελίδες τους<sup>195</sup>.

Το Erasmus Student Network Greece (ESN Greece) είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός φοιτητών εθελοντισμού και μία από τις 40 χώρες μέλη του ESN. Η αποστολή του είναι να εκπροσωπούμε τους διεθνείς φοιτητές, παρέχοντας έτσι ευκαιρίες για πολιτισμική κατανόηση και αυτο-ανάπτυξη σύμφωνα με την αρχή των φοιτητών που βοηθούν τους φοιτητές<sup>196</sup>.

<sup>188</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

<sup>189</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/>

<sup>190</sup> <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/european-qualifications-framework-ef>

<sup>191</sup> <https://enqa.eu/>

<sup>192</sup> <http://www.ehea.info/>

<sup>193</sup> <https://enqa.eu/index.php/home/esg/>

<sup>194</sup> <https://www.eqar.eu/>

<sup>195</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

<sup>196</sup> <https://esngreece.gr/>. Βλ. επίσης [https://www.lifo.gr/articles/greece\\_articles/229501/volta-stin-eksotiki-athina-me-dvo-ksenovs-foitites-erasmus-pov-menovn-anaydoi](https://www.lifo.gr/articles/greece_articles/229501/volta-stin-eksotiki-athina-me-dvo-ksenovs-foitites-erasmus-pov-menovn-anaydoi)

Η έκθεση «Study on the current situation of recognition in Greece – Executive Summary<sup>197</sup>» η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education»<sup>198</sup> αναφέρει (σ.11-12) ότι «Ο κόσμος του ακαδημαϊκού κόσμου έχει γίνει πιο διεθνοποιημένος από ποτέ και είναι πιθανό να γίνει ακόμα πιο πολύ στο μέλλον. Είναι αναμφισβήτητο ότι ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΕΑ) έχει δημιουργήσει δεσμούς μεταξύ των ανθρώπων και των θεσμών που ξεπερνούν την πολιτική και την οικονομία. Η δυναμική του υπερβαίνει το επίσημο πλαίσιο του. Η μεγάλη ευκαιρία για αυτό είναι να λειτουργήσει ως σύνδεσμος μεταξύ χωρών και ανθρώπων και ως πλατφόρμα για να φανταστεί κανείς και να δημιουργήσει μια καλύτερη Ευρώπη. Για την Ελλάδα, η πραγματική ευκαιρία είναι να επενδύσει στο ανθρώπινο δυναμικό της και να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά την εκπαίδευση ως κινητήριο μοχλό ανάπτυξης. Η διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντική συνιστώσα μιας τέτοιας προσπάθειας. Ειδικότερες ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της χώρας προκειμένου να δημιουργηθούν γέφυρες με μη ευρωπαϊκές χώρες και η χρήση νέων τεχνολογιών ως μέσου βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της μείωσης του κόστους»<sup>199</sup>.

<sup>197</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

<sup>198</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/>

<sup>199</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>

#### Ενότητα 4. Διμερής και πολυμερής συνεργασία με τρίτες χώρες

**E18.** Το Κράτος Μέλος έχει συνάψει ή/και προτίθεται να συνάψει **διμερείς ή/και πολυμερείς συμφωνίες** με τις χώρες προέλευσης σχετικά με τους διεθνείς σπουδαστές; Παρακαλείσθε να διαχωρίσετε τις υπάρχουσες συμφωνίες με χώρες με ανεπτυγμένες οικονομίες και χώρες με αναπτυσσόμενες οικονομίες<sup>200</sup> όπως έχουν ταξινομηθεί από τα Ηνωμένα Έθνη<sup>201</sup> και συνοψίστε και παρουσιάστε μια επισκόπηση του είδους των συμφωνιών – χωρίς να συμπεριλάβετε όλες τις συμφωνίες και λεπτομερείς διατάξεις. [Πιθανό οπτικό στοιχείο για να συμπεριληφθεί στην Συνθετική έκθεση: χάρτης που υποδεικνύει τις περιφέρειες/χώρες καταγωγής με τις οποίες ισχύουν συμφωνίες.]

Ναι, ισχύουν ή σχεδιάζονται διμερείς/πολυμερείς συμφωνίες με τις εκβιομηχανισμένες χώρες. Παρακαλείσθε να εξηγήσετε τις πτυχές που αναφέρονται παρακάτω):

- Οι πιο κοινές διατάξεις των συμφωνιών.
- Οι περισσότερες κοινές περιφέρειες στον κόσμο/χώρες προέλευσης με τις οποίες έχουν συναφθεί συμφωνίες.
- Οι συμφωνίες αφορούν συγκεκριμένους τομείς σπουδών ή επίπεδα επαγγελματικών προσόντων;
- Καλύπτονται συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων βάσει των συμφωνιών; (π.χ. ειδικές ηλικιακές ομάδες, φύλο, άλλα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά).

Τα ελληνικά ΑΕΙ έχουν συνάψει διμερείς ή/και πολυμερείς συμφωνίες με πολλές περιχές ανα τον κόσμο/χώρες συμπεριλαμβανομένων Βαλκανικές και Ανατολικοευρωπαϊκές Χώρες (μη-Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης), Ασίας, Αφρικής και Λατινικής Αμερικής, Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδά και Ωκεανία, σε διάφορους τομείς σπουδών, με κύρια αντικείμενα μεταξύ άλλων την κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών και των αποφοίτων τους, ερευνητική και εκπαιδευτική/διδακτική συνεργασία, στο πλαίσιο της προσπάθειας τους για εξωστρέφεια/διεθνοποίηση.

Πολλά ελληνικά ΑΕΙ έχουν διμερείς/πολυμερείς συμφωνίες. Για παράδειγμα (ενδεικτικά)<sup>202</sup>:

1. Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ) <sup>203</sup>	<a href="http://www.asfa.gr/images/Files/dimereis-sumfwnies.pdf">http://www.asfa.gr/images/Files/dimereis-sumfwnies.pdf</a>
2. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) <sup>204</sup>	<a href="https://www.auth.gr/affiliations">https://www.auth.gr/affiliations</a> ; <a href="https://www.auth.gr/en/affiliations">https://www.auth.gr/en/affiliations</a> <a href="https://www.auth.gr/en/networks">https://www.auth.gr/en/networks</a>
3. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ) <sup>205</sup>	<a href="https://www2.aua.gr/el/news-events/nea/ypografi-akadimaikis-synergias-metaxy-universitas-syiah-kuala-kai-geoponikoy">https://www2.aua.gr/el/news-events/nea/ypografi-akadimaikis-synergias-metaxy-universitas-syiah-kuala-kai-geoponikoy</a> <a href="https://www2.aua.gr/el/info/akadimaikes-synergias">https://www2.aua.gr/el/info/akadimaikes-synergias</a>
4. Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος <sup>206</sup>	<a href="http://ecs.ihu.edu.gr/co/erasmus/bilateral-agreements">http://ecs.ihu.edu.gr/co/erasmus/bilateral-agreements</a>
5. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) <sup>207</sup>	<a href="http://erasmus.duth.gr/agreements">http://erasmus.duth.gr/agreements</a>
6. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) <sup>208</sup>	<a href="http://www.interel.uoa.gr/fileadmin/interel.uoa.gr/uploads/IBA-kanonismos_dimeron.doc">http://www.interel.uoa.gr/fileadmin/interel.uoa.gr/uploads/IBA-kanonismos_dimeron.doc</a> <a href="https://www.uoa.gr/to_panepistimio/diethneis_scheseis/">https://www.uoa.gr/to_panepistimio/diethneis_scheseis/</a> <a href="http://www.interel.uoa.gr/dpt-intern-eu/inter-bil.html">http://www.interel.uoa.gr/dpt-intern-eu/inter-bil.html</a> <a href="http://www.interel.uoa.gr/fileadmin/interel.uoa.gr/uploads/INTERNATIONAL_BILATERAL_AGREEMENTS/IBA-DIM. SYMFONIES EKPA Febroyarios 2019.pdf">http://www.interel.uoa.gr/fileadmin/interel.uoa.gr/uploads/INTERNATIONAL_BILATERAL_AGREEMENTS/IBA-DIM. SYMFONIES EKPA Febroyarios 2019.pdf</a> <a href="http://www.interel.uoa.gr/dpt-intern-eu/diktia.html">http://www.interel.uoa.gr/dpt-intern-eu/diktia.html</a>
7. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ) <sup>209</sup>	<a href="https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world">https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world</a> <a href="https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world/item/806-anaptyssetai-i-akadimaiki-synergasia-emp-columbia-university">https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world/item/806-anaptyssetai-i-akadimaiki-synergasia-emp-columbia-university</a> <a href="https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world/item/772-to-emp-dievrynei-tis-diethneis-tou-msu">https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world/item/772-to-emp-dievrynei-tis-diethneis-tou-msu</a> <a href="http://erasmus.ntua.gr/">http://erasmus.ntua.gr/</a> ; <a href="http://erasmus.ntua.gr/el/node/6">http://erasmus.ntua.gr/el/node/6</a>

<sup>200</sup> Η διάκριση αυτή είναι σημαντική, καθώς οι στόχοι και ο σκοπός τέτοιων συμφωνιών μπορεί να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ αυτών των δύο κατηγοριών.

<sup>201</sup> [http://unctadstat.unctad.org/EN/Classifications/DimCountries\\_DevelopmentStatus\\_Hierarchy.pdf](http://unctadstat.unctad.org/EN/Classifications/DimCountries_DevelopmentStatus_Hierarchy.pdf)

<sup>202</sup> Σύμφωνα με τη λίστα των ελληνικών ΑΕΙ έως 31/12/2018, πηγή: ΥΠΠΕΘ, 14/03/2019.

<sup>203</sup> <http://www.asfa.gr/>; <http://www.asfa.gr/en/>

<sup>204</sup> <https://www.auth.gr/>

<sup>205</sup> <https://www2.aua.gr/el/>

<sup>206</sup> <https://www.ihu.edu.gr/>; <https://www.ihu.edu.gr/index.php/prospective-students.html>

<sup>207</sup> <http://duth.gr/>

<sup>208</sup> <https://www.uoa.gr/>;

[http://www.interel.uoa.gr/fileadmin/interel.uoa.gr/uploads/INTERNATIONAL\\_BILATERAL\\_AGREEMENTS/Information\\_for\\_international\\_exchange\\_students\\_2017\\_new\\_october.doc](http://www.interel.uoa.gr/fileadmin/interel.uoa.gr/uploads/INTERNATIONAL_BILATERAL_AGREEMENTS/Information_for_international_exchange_students_2017_new_october.doc)

<sup>209</sup> <https://www.ntua.gr/>; <https://www.ntua.gr/el/news/ntua-at-world>; <http://erasmus.ntua.gr/#>



8. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) <sup>210</sup>	<a href="https://www.eap.gr/images/stories/pdf/stratigikos_sxediasmos2018-2022_DE_388.pdf">https://www.eap.gr/images/stories/pdf/stratigikos_sxediasmos2018-2022_DE_388.pdf</a> <a href="http://erasmusplus.eap.gr/#">http://erasmusplus.eap.gr/#</a> <a href="http://erasmusplus.eap.gr/index.php/κινητικότηταerasmus/συνεργαζόμεναιδρύματα">http://erasmusplus.eap.gr/index.php/κινητικότηταerasmus/συνεργαζόμεναιδρύματα</a> <a href="http://erasmusplus.eap.gr/index.php/incoming-mobility/welcome">http://erasmusplus.eap.gr/index.php/incoming-mobility/welcome</a> <a href="http://erasmusplus.eap.gr/index.php/incoming-mobility/incoming-student-information">http://erasmusplus.eap.gr/index.php/incoming-mobility/incoming-student-information</a>
9. Ιόνιο Πανεπιστήμιο 211	<a href="https://ionio.gr/gr/services/pr/">https://ionio.gr/gr/services/pr/</a>
10. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ) <sup>212</sup>	<a href="https://www.aueb.gr/el/content/το-οπα-στον-κόσμο">https://www.aueb.gr/el/content/το-οπα-στον-κόσμο</a>
11. Πανεπιστήμιο Αιγαίου <sup>213</sup> :	<a href="http://www1.aegean.gr/international/">http://www1.aegean.gr/international/</a> <a href="http://www1.aegean.gr/international/guidelines.html">http://www1.aegean.gr/international/guidelines.html</a> <a href="http://www1.aegean.gr/international/agreements.html">http://www1.aegean.gr/international/agreements.html</a> <a href="http://www1.aegean.gr/international/institutional.html">http://www1.aegean.gr/international/institutional.html</a> <a href="http://www1.aegean.gr/international/departmental.html">http://www1.aegean.gr/international/departmental.html</a> <a href="http://www1.aegean.gr/international/joint.html">http://www1.aegean.gr/international/joint.html</a> <a href="http://www1.aegean.gr/aegean2/studies/international-admissions-en.pdf">http://www1.aegean.gr/aegean2/studies/international-admissions-en.pdf</a>
12. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ) <sup>214</sup> :	<a href="http://www.teiath.gr/articles.php?id=54152">http://www.teiath.gr/articles.php?id=54152</a>
13. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας <sup>215</sup>	<a href="https://intrelations.uowm.gr/bilateral/">https://intrelations.uowm.gr/bilateral/</a>
14. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας <sup>216</sup>	<a href="http://erasmus.uth.gr/gr/kinitikitita/kininikitita-synergasies-gr">http://erasmus.uth.gr/gr/kinitikitita/kininikitita-synergasies-gr</a>
15. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων <sup>217</sup>	<a href="http://piro.uoi.gr/">http://piro.uoi.gr/</a> <a href="https://www.uoi.gr/wp-content/uploads/2015/11/prwtokolla_sunergasias_2014_2015.pdf">https://www.uoi.gr/wp-content/uploads/2015/11/prwtokolla_sunergasias_2014_2015.pdf</a>
16. Πανεπιστήμιο Κρήτης <sup>218</sup>	<a href="http://www.uoc.gr/intrel/index.php?lang=el">http://www.uoc.gr/intrel/index.php?lang=el</a> <a href="http://www.uoc.gr/intrel/tmima-diethnwn-sxesewn/symprakseis">http://www.uoc.gr/intrel/tmima-diethnwn-sxesewn/symprakseis</a> <a href="http://www.uoc.gr/intrel/tmima-diethnwn-sxesewn/synergazomena-idrymata">http://www.uoc.gr/intrel/tmima-diethnwn-sxesewn/synergazomena-idrymata</a>
17. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (ΠΑΜΑΚ) <sup>219</sup>	<a href="https://www.uom.gr/about/synergasies-symmetoxes">https://www.uom.gr/about/synergasies-symmetoxes</a>
18. Πανεπιστήμιο Πατρών <sup>220</sup> :	<a href="http://www.upatras.gr/el/intrel">http://www.upatras.gr/el/intrel</a> <a href="http://www.upatras.gr/sites/www.upatras.gr/files/upatras_internationalisation_strategy.pdf">http://www.upatras.gr/sites/www.upatras.gr/files/upatras_internationalisation_strategy.pdf</a> <a href="http://www.upatras.gr/el/mou">http://www.upatras.gr/el/mou</a> <a href="http://www.upatras.gr/el/international_org">http://www.upatras.gr/el/international_org</a> <a href="http://www.upatras.gr/el/johns_hopkins">http://www.upatras.gr/el/johns_hopkins</a> <a href="http://www.upatras.gr/el/harvard">http://www.upatras.gr/el/harvard</a>
19. Πανεπιστήμιο Πειραιώς (ΠΑΠΕΙ) <sup>221</sup>	<a href="http://www.unipi.gr/unipi/el/diethneis-sxeseis.html">http://www.unipi.gr/unipi/el/diethneis-sxeseis.html</a>
20. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου 222	<a href="https://www.uop.gr/eksostreifeia/synergasia-me-panepistimia">https://www.uop.gr/eksostreifeia/synergasia-me-panepistimia</a> <a href="https://www.uop.gr/eksostreifeia/synergasia-me-foreis">https://www.uop.gr/eksostreifeia/synergasia-me-foreis</a>

<sup>210</sup> <https://www.eap.gr/el/>

<sup>211</sup> <https://ionio.gr/>

<sup>212</sup> <https://www.aueb.gr/>

<sup>213</sup> <https://www.aegean.gr/>; <http://www1.aegean.gr/aegean2/index.html>; <http://www1.aegean.gr/aegean/en/people/students/groups.htm>;

<http://www1.aegean.gr/aegean/en/people/students/week.htm>; [http://sports.aegean.gr/index\\_eng.htm](http://sports.aegean.gr/index_eng.htm)

<sup>214</sup> <https://www.uniwa.gr/>; <https://www.uniwa.gr/en/home-page/>

<sup>215</sup> <https://uowm.gr/>

<sup>216</sup> <http://www.uth.gr/index.php>

<sup>217</sup> <https://www.uoi.gr/>; <https://www.uoi.gr/panepistimio/diethneis-sxeseis/>

<sup>218</sup> <https://www.uoc.gr/>; <http://en.uoc.gr/>

<sup>219</sup> <https://www.uom.gr/>

<sup>220</sup> <http://www.upatras.gr/el/>

<sup>221</sup> <http://www.unipi.gr/unipi/el/>

<sup>222</sup> <https://www.uop.gr>

21. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών <sup>223</sup>	<a href="https://erasmus.panteion.gr/">https://erasmus.panteion.gr/</a>
22. Πολυτεχνείο Κρήτης <sup>224</sup>	<a href="https://www.tuc.gr/index.php?id=5124&amp;L=0">https://www.tuc.gr/index.php?id=5124&amp;L=0</a>
23. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο <sup>225</sup>	<a href="http://www.erasmus.hua.gr/index.php/el/">http://www.erasmus.hua.gr/index.php/el/</a>
24. Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης <sup>226</sup>	<a href="http://erasmus.teithe.gr/index.php/el/">http://erasmus.teithe.gr/index.php/el/</a>
25. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης <sup>227</sup>	<a href="http://www.teikav.edu.gr/index.php?lang=en">http://www.teikav.edu.gr/index.php?lang=en</a> ; <a href="http://erasmus.teiemt.gr/index.php/el/">http://erasmus.teiemt.gr/index.php/el/</a>
26. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας <sup>228</sup>	<a href="http://www.teiwest.gr/index.php/studies/erasmus">http://www.teiwest.gr/index.php/studies/erasmus</a>
27. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Μακεδονίας <sup>229</sup>	<a href="https://erasmus.teiwm.gr/index.php?lang=el">https://erasmus.teiwm.gr/index.php?lang=el</a>
28. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλίας <sup>230</sup>	<a href="http://erasmus.teilar.gr/">http://erasmus.teilar.gr/</a> <a href="http://erasmus.teilar.gr/el/erasmus/international/">http://erasmus.teilar.gr/el/erasmus/international/</a>
29. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κεντρικής Μακεδονίας <sup>231</sup>	<a href="http://www.teicm.gr/index.php?cat_id=93">http://www.teicm.gr/index.php?cat_id=93</a>
30. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης <sup>232</sup>	<a href="http://iroen.teicrete.gr/international-week-2018/">http://iroen.teicrete.gr/international-week-2018/</a> <a href="http://iroen.teicrete.gr/international-week-2019/">http://iroen.teicrete.gr/international-week-2019/</a> <a href="http://iroen.teicrete.gr/bilaterals/">http://iroen.teicrete.gr/bilaterals/</a>
31. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πελοποννήσου <sup>233</sup>	<a href="http://ir.teikal.gr/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=56&amp;Itemid=202&amp;lang=el">http://ir.teikal.gr/index.php?option=com_content&amp;view=article&amp;id=56&amp;Itemid=202&amp;lang=el</a>

<sup>223</sup> <https://www.panteion.gr/>; <https://www.panteion.gr/index.php/en/studies/university-guide>

<sup>224</sup> <https://www.tuc.gr/>; <https://www.tuc.gr/index.php?id=relations>

<sup>225</sup> <http://www.tourismheritage.hua.gr/>; <https://www.hua.gr/index.php/en/>

<sup>226</sup> <https://www.teithe.gr/atei/>

<sup>227</sup> <http://www.teikav.edu.gr/>

<sup>228</sup> <http://www.teiwest.gr/>

<sup>229</sup> <https://www.teiwm.gr/>

<sup>230</sup> <https://www.teilar.gr/schools.php>

<sup>231</sup> <http://www.teicm.gr/>

<sup>232</sup> <https://www.teicrete.gr/>

<sup>233</sup> <https://www.teipel.gr/>

32. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηπείρου <sup>234</sup>	<a href="http://erasmus.teiep.gr/">http://erasmus.teiep.gr/</a>
--	---

Ναι, ισχύουν ή σχεδιάζονται διμερείς/πολυμερείς συμφωνίες με τις αναπτυσσόμενες χώρες. Εξηγήστε τις πτυχές που αναφέρονται παρακάτω):

- Οι πιο κοινές διατάξεις των συμφωνιών.
- Οι περισσότερες κοινές περιφέρειες στον κόσμο/χώρες προέλευσης με τις οποίες έχουν συναφθεί συμφωνίες
- Οι συμφωνίες αφορούν συγκεκριμένους τομείς σπουδών ή επίπεδα επαγγελματικών προσόντων;
- Καλύπτονται συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων βάσει των συμφωνιών; (π.χ. ειδικές ηλικιακές ομάδες, φύλο, άλλα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά).

Τα ελληνικά ΑΕΙ έχουν συνάψει διμερείς ή/και πολυμερείς συμφωνίες με πολλές περιχόες ανα τον κόσμο/χώρες συμπεριλαμβανομένων Βαλκανικές και Ανατολικοευρωπαϊκές Χώρες (μη-Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης), Ασίας, Αφρικής και Λατινικής Αμερικής, Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδά και Ωκεανία, σε διάφορους τομείς σπουδών, με κύρια αντικείμενα μεταξύ άλλων την κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών και των αποφοίτων τους, ερευνητική και εκπαιδευτική/διδασκτική συνεργασία, στο πλαίσιο της προσπάθειας τους για εξωστρέφεια/διεθνοποίηση.

Δεν υπάρχουν υφιστάμενες ή προγραμματισμένες διμερείς/πολυμερείς συμφωνίες.

**E19.** Υπάρχουν μέτρα ή κίνητρα για την αποφυγή της **διαρροής εγκεφάλων** στη χώρα προέλευσης κατά την προσέλκυση και διατήρηση διεθνών φοιτητών;

- Ναι, μέτρα σχετικά με τη διαρροή εγκεφάλων.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να αναπτύξετε τα μέτρα που ισχύουν:*

**E20.** Έχουν τα ΑΕΙ στα Κράτη Μέλη σας **πρωτοβουλίες και συμφωνίες συνεργασίας με ΑΕΙ** σε τρίτες χώρες; Εάν ναι, ποια είδη συμφωνιών και για ποιο σκοπό (π.χ. προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών); Εάν υπάρχουν πολλές διαφορετικές συμφωνίες, παρακαλούμε να δώσετε μόνο 1-2 παραδείγματα συμφωνιών.

- Ναι.  
 Όχι.

*Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλείσθε να επεξεργαστείτε τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες/συμφωνίες συνεργασίας και να δώσετε 1-2 παραδείγματα:*

Βλ. E18.

**E21.** Ποιες είναι οι (α) **προκλήσεις** και οι (β) **καλές πρακτικές** που έχουν παρατηρηθεί στο Κράτος Μέλος σας όσον αφορά τις διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες και για ποιους θεωρείται αυτή η πρόκληση/καλή πρακτική (ΑΕΙ, Κράτος Μέλος, φοιτητής, άλλο); Για κάθε πρόκληση/καλή πρακτική, γιατί θεωρείται πρόκληση/καλή πρακτική και βασίζεται σε εισήγηση εμπειρογνομόνων (εάν ναι, ποιοι εμπειρογνώμονες/μελέτες/εκθέσεις αξιολόγησης/έρευνες/συνεντεύξεις/άλλες πηγές; Συνοψίστε εν συντομία τα στοιχεία και τις διαπιστώσεις αυτών των εμπειρογνομόνων/μελετών/εκθέσεων αξιολόγησης/συνεντεύξεων/άλλων πηγών.

A) Προκλήσεις:

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

N/A

B) Καλές πρακτικές:

*Παρακαλείσθε να αναπτύξετε:*

N/A

<sup>234</sup> <http://www.teiep.gr/>

## Συμπεράσματα

Από την παρούσα μελέτη μπορούν να εξαχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα: Σύμφωνα με το Ad-Hoc ερώτημα του ΕΔΜ σχετικά με την προσέλκυση και την εισδοχή των διεθνών φοιτητών (πολίτες τρίτων χωρών) (16 Οκτωβρίου 2018)<sup>235</sup> για την Ελλάδα<sup>236</sup>:

Αναφορικά με την πρόσβαση στα ελληνικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν ρυθμίζεται από τα ίδια τα Ιδρύματα αλλά από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠΕΘ). Στο ΥΠΠΕΘ, μια επιτροπή που είναι επιφορτισμένη με τη συλλογή και τον έλεγχο Αιτήσεων Συμμετοχής σε Αιτήσεις για διεθνείς φοιτητές ορίζεται κάθε χρόνο με υπουργικό διάταγμα. Η διαδικασία εισδοχής αλλοδαπών φοιτητών στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περιγράφεται από το ΥΠΠΕΘ<sup>237</sup>. Το κύριο κριτήριο αποδοχής σε προπτυχιακό πρόγραμμα είναι το πιστοποιητικό αποφοίτησης Γυμνασίου. Όσον αφορά την εγγραφή τους, οι υποψήφιοι που γίνονται δεκτοί σε μια Σχολή ή Τμήμα πρέπει επίσης να κατέχουν πιστοποιητικό που να δηλώνει την γνώση της ελληνικής γλώσσας. Ένα τέτοιο πιστοποιητικό εκδίδεται μετά από σχετικές εξετάσεις είτε από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας είτε από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, εναλλακτικά, οι υποψήφιοι θα πρέπει να κατέχουν πιστοποιητικό επιπέδου B2 που εκδίδεται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας<sup>238</sup>. Εάν οι υποψήφιοι δεν κατέχουν κανένα από αυτά τα γλωσσικά πιστοποιητικά, μπορούν να εγγραφούν μόνο στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής τους σε ελληνικό πανεπιστήμιο, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν μέχρι τότε αποκτήσει το προσαπαιτούμενο πιστοποιητικό γλώσσας. Διαφορετικά, οι υποψήφιοι αποκλείονται από την εγγραφή. Η εθνική μεταφορά της Οδηγίας 2016/801/ΕΕ βρίσκεται υπό επεξεργασία. Το Υπουργείο Εξωτερικών<sup>239</sup> και η πλατφόρμα "Study in Greek"<sup>240</sup> παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης φοιτητικής θεώρησης εισόδου.

Όσον αφορά τη διεθνοποίηση των ελληνικών ΑΕΙ, η έκθεση που βασίζεται στην «Επεξεργασία των απαντήσεων των ιδρυμάτων στο πρώτο ερωτηματολόγιο»<sup>241</sup> (2016) που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα»<sup>242</sup>, από τις απαντήσεις των διοικήσεων των 33 ελληνικών ΑΕΙ, στο ζήτημα της διεθνοποίησης προέκυψαν τέσσερις επισημάνσεις: Πρώτον, με λιγοστές εξαιρέσεις, τα ελληνικά ΑΕΙ έχουν στον πυρήνα της στρατηγικής και των πρακτικών τους την αναζήτηση της διεθνοποίησης. Το διακηρύσσουν σε όλους τους τόνους και το θεωρούν ως συστατικό στοιχείο της λειτουργίας τους. Δεύτερον, υπάρχουν έντονες διαφορές ανάμεσα στα ιδρύματα. Αυτές είναι απτές σε όλα τα θιγόμενα ζητήματα. Οι βασικές διαφορές όμως δεν είναι ανάμεσα σε πανεπιστήμια και ΤΕΙ, σε μεγάλα ή μικρά ιδρύματα, των μεγάλων πόλεων και των μικρότερων. Όλες αυτές οι παράμετροι έχουν σημασία, αλλά δεν καθορίζουν τη φυσιογνωμία των ιδρυμάτων. Από τις απαντήσεις συνάγονται τρεις-τέσσερις, κατηγορίες ιδρυμάτων διαφορετικών «ταχυτήτων»/δυναμικών. Στις δύο άκρες βρίσκονται ιδρύματα που, στην μία πλευρά, είναι εξαιρετικά δραστήρια σε ότι αφορά τη διεθνή τους παρουσία και, στην άλλη πλευρά, λίγα ιδρύματα που έχουν μικρή παρουσία διεθνώς. Ανάμεσα στις δύο αυτές άκρες μπορεί κανείς εντοπίσει δύο ακόμη ομάδες, η πρώτη περισσότερο ενεργή σε κάποιους τομείς, η άλλη λιγότερο. Αν αφαιρέσουμε την ομάδα που δεν έχει δυναμική παρουσία, τα όρια ανάμεσα στις τρεις άλλες δεν είναι πάντα ευδιάκριτα. Ενδεικτικά, κάποια ιδρύματα εμφανίζουν πολλές δράσεις και μικρή φοιτητική κινητικότητα, άλλα έχουν αξιόλογη κινητικότητα ή πολλούς αλλοεθνείς φοιτητές, αλλά υστερούν σε δράσεις δημοσιότητας του ιδρύματος. Τρίτον, παρά την προσπάθεια από το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ, μένουν αρκετά να γίνουν. Πέρα από το σχετικά μειωμένο αριθμό των αλλοεθνών φοιτητών, η κινητικότητα του προσωπικού και των φοιτητών είναι ακόμη σε χαμηλά επίπεδα. Ασφαλώς υπάρχουν οι περιορισμοί στη χρηματοδότηση, αλλά αυτό δεν μπορεί να ερμηνεύσει τις μεγάλες διαφορές μεταξύ των ιδρυμάτων. Τέλος, και στον τομέα αυτό οι συνέργειες ανάμεσα στα ιδρύματα ήταν μειωμένες. Επομένως, οι καλές πρακτικές μένουν στο εσωτερικό του ιδρύματος που τις αναπτύσσει, χωρίς να γίνονται κτήμα των άλλων ΑΕΙ, ακόμη και αυτών που βρίσκονται στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια. Μένει συνεπώς, ανοικτό το ζήτημα της συνεργασίας των ιδρυμάτων.

Επιπλέον, στην περιήληψη της έκθεσης πεπραγμένων «Διεθνής δραστηριότητα αμοιβαίας μάθησης μεταξύ ομοτίμων» (Fine-Tuning Recognition Processes: Challenges, Strategies, Tools)<sup>243</sup> (2017) που διεξήχθη στο πλαίσιο του προγράμματος με τίτλο "Greece Exploring Advanced Recognition in Higher Education"<sup>244</sup>, τονίζονται οι προκλήσεις (σ.15): «(1) Η υποχρηματοδότηση, η μείωση προσωπικού και η υποβάθμιση των υποδομών είναι ανασταλτικοί παράγοντες για την ενίσχυση της διεθνοποίησης. Η χρηματοδότηση είναι πρωταρχικής σημασίας, καθώς αποτελεί προϋπόθεση για ανάπτυξη πολιτικής. (2) Νέες προσεγγίσεις στη μαθησιακή και διδακτική διαδικασία. Η φοιτητοκεντρική μάθηση σημαίνει ότι το σημείο αναφοράς στο σχεδιασμό των μαθημάτων και τη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης είναι οι φοιτητές. Αυτό συνεπάγεται μια συνολική αλλαγή του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπλέον, είναι σημαντικό να ζητείται η γνώμη των φοιτητών για τα μαθησιακά αποτελέσματα και όλες τις διαδικασίες μάθησης.»

<sup>235</sup> <https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/2018.1340 - the recruitment and admission of international students third-country nationals.pdf>

<sup>236</sup> [https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2018-greece\\_el.pdf](https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2018-greece_el.pdf)

<sup>237</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02\\_instructions\\_en.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/exams-for/02_instructions_en.pdf)

<sup>238</sup> <https://greeklanguage.gr/>

<sup>239</sup> [https://www.mfa.gr/images/docs/ethnikes\\_theoriseis/2015/erasmus\\_visainfo.doc](https://www.mfa.gr/images/docs/ethnikes_theoriseis/2015/erasmus_visainfo.doc)

<sup>240</sup> <https://studyinggreece.edu.gr/FAQs.aspx>

<sup>241</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey\\_ExecutiveSummary\\_UPDATED.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/1stSurvey_ExecutiveSummary_UPDATED.pdf); [http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016\\_MOHE\\_1st\\_final\\_report\\_cr.pdf](http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/05/24April2016_MOHE_1st_final_report_cr.pdf) p.66; <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/09/2ndSurveyAnalysis-.pdf>; <http://mohe.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/10/Biblio-Apologismou.pdf>

<sup>242</sup> [http://mohe.minedu.gov.gr/?page\\_id=14&lang=el](http://mohe.minedu.gov.gr/?page_id=14&lang=el)

<sup>243</sup> [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA\\_Report\\_Gr.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA_Report_Gr.pdf) σ.15; [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/ExecutiveSummary\\_Eng.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/ExecutiveSummary_Eng.pdf)

<sup>244</sup> <https://gear.minedu.gov.gr/> Βλ. επίσης: [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR\\_Guide\\_FINAL\\_130218.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2018/02/GEAR_Guide_FINAL_130218.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Report\\_FINAL\\_FINAL.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Report_FINAL_FINAL.pdf); [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/03/GEAR\\_PreliminaryReport\\_revised.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/03/GEAR_PreliminaryReport_revised.pdf); <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PreliminaryReport.pdf>; <https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/Executive-Summary.pdf>; [https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA\\_Report\\_Gr.pdf](https://gear.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2017/08/PLA_Report_Gr.pdf)

«(3) Η μάθηση εξ αποστάσεως προκαλεί μεγάλο προβληματισμό. Η διασφάλιση ποιότητας και η πιστοποίηση προγραμμάτων σπουδών εξ αποστάσεως δεν μπορεί να εφαρμοστεί επαρκώς, γιατί τα υπάρχοντα κριτήρια δεν ανταποκρίνονται πλήρως στη φύση τέτοιων προγραμμάτων. Θα ήταν πολύ χρήσιμη μία ουσιαστική συζήτηση σχετικά με τη θέση τους στο εκπαιδευτικό σύστημα. Εργαλεία της μάθησης εξ αποστάσεως, ειδικά αυτά που αναφέρονται σε πιο ευέλικτα μοντέλα, είναι πιο συμβατά με την άτυπη μάθηση, ενώ η εισαγωγή τους στην τυπική μάθηση θα απαιτούσε τη σύνδεσή τους με τα μαθησιακά αποτελέσματα του συνολικού προγράμματος σπουδών. Αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως σημείο αναφοράς για τη διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών που προκύπτουν από προγράμματα εξ αποστάσεως. 4) Η αναγνώριση των προσόντων και δεξιοτήτων των προσφύγων αποτελεί πρόκληση και για την ανώτατη εκπαίδευση.»

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι χρειάζονται μελέτες για το προφίλ των διεθνών φοιτητών που διαλέγουν την Ελλάδα, για να φοιτήσουν. Αυτή η πληροφορία θα ήταν σημαντική για τη χάραξη της οποιαδήποτε σχετικής με το θέμα αυτό πολιτικής. Επιπλέον, θα πρέπει να ξεπεραστεί η δυσκολία καταγραφής και πρόσβασης τόσο στα ποσοτικά όσο και στα ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τη διεθνοποίηση και την κινητικότητα στα ΑΕΙ.

### Παράρτημα 1 Εθνικές στατιστικές

Συμπληρώστε το συνημμένο φύλλο excel με τις αντίστοιχες στατιστικές για το Κράτος Μέλος σας. Το Στατιστικό Παράρτημα αποτελείται από τα ακόλουθα:

Παράρτημα 1.1 :: Συγκεντρωτικές στατιστικές σχετικά με τους τύπους ΑΕΙ.

Παράρτημα 1.2 :: Αριθμός σπουδαστών ανά τομέα σπουδών.

Παράρτημα 1.3 :: Αριθμός διεθνών σπουδαστών που έχουν εγγραφεί σε πανεπιστήμια ανά 5 κύριες εθνικότητες και φύλο.

Παράρτημα 1.4 :: Διεθνείς σπουδαστές που έχουν αποφοιτήσει, διακόψει ή τερματίσει τις σπουδές τους.

Παράρτημα 1.5 :: Διεθνείς σπουδαστές που παρέμειναν στο κράτος μέλος **τουλάχιστον δύο χρόνια** μετά την αποφοίτησή τους ανά λόγο.